

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

TARA ÎȘI OMAGIAZĂ PREȘEDINTELE

Universitatea J. I. H. H. H.
SALA DE LECTURĂ

Adunarea solemnă consacrată omagierii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei de naștere a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

*O vibrantă și emoționantă manifestare a înaltei prețuiri
și profundului devotament al întregului popor
față de partid, față de secretarul său general*

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost conferită Medalia omagială instituită cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei de naștere.

MESAJUL

Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Guvernului Republicii Socialiste România

Mult stimulate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu,

Cu cele mai profunde sentimente de stimă și prețuire, dorim ca în această zi, când întreaga noastră națiune omagiază împlinirea a 50 de ani de activitate revoluționară și cea de-a 65-a aniversare a zilei dumneavoastră de naștere, să vă felicităm cu toată căldura inimilor noastre și să vă adresăm, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al Consiliului de Stat și al Guvernului, cele mai calde urări tovarășești, de sănătate și fericire, de ani mulți și luminoși, plini de satisfacții și împliniri, spre binele și prosperitatea poporului, pentru înaintarea neabătută a patriei scumpe pe calea socialismului și comunismului.

Această aniversare — ce s-a înscris cu litere de aur în istoria națională și în conștiința întregului nostru popor — ne oferă fericitul prilej de a aduce un nou și fierbinte omagiu personalității dumneavoastră de eminent conducător de partid și de stat, înflăcărat revoluționar și patriot, militant de frunte al mișcării comuniste și muncitorești, neobosit luptător pentru cauza libertății și independenței popoarelor, pentru progres social, colaborare și pace în lume.

Cu mândria de a vă avea în fruntea partidului și a țării, dorim să exprimăm — și cu această ocazie — mult stimulate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, recunoștința noastră fierbinte, a întregului partid și a tuturor oamenilor muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, pentru tot ceea ce ați făcut și faceți spre gloria și fericirea acestei țări, pentru activitatea pe care o desfășurați, cu uriașă putere de muncă, înțelepciune și înaltă competență, în organizarea și conducerea întregii opere de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, în promovarea fermă a nobilelor idealuri ale păcii și înțelegerii între națiuni.

Partidul, țara întreagă apreciază în mod deosebit înaltele dumneavoastră calități de comunist și revoluționar ferm și consecvent, afirmate cu strălucire încă din cei mai tineri ani ai vieții, în marile bătălii purtate de partid pentru apărarea intereselor clasei muncitoare și ale poporului român, pentru libertate și dreptate socială și națională, împotriva fascismului și războiului, pentru cauza independenței și suveranității patriei, pentru o viață mai bună. În anii grei ai ilegalității, ați militat cu dirzenie și neînfricare — înfruntând teroarea dezlănțuită de regimul burghezo-mosieresc, închisorile și lagărele antonesciene — pentru organizarea și ridicarea la luptă revoluționară a tineretului, a clasei muncitoare, însuflețit permanent de o nestrămutată credință în cauza dreaptă a poporului, a libertății și demnității sale. Aceste minunate calități de revoluționar și patriot înflăcărat au fost continuu dezvoltate în condițiile nou create în țara noastră ca urmare a victoriei revoluției de eliberare națională și socială de la 23 August 1944, în luptele purtate de masele muncitoare, conduse de partid, pentru înfrângerea forțelor reacțiunii și cucerirea puterii politice și economice în stat, în întreaga activitate de refacere și reconstrucție a economiei naționale, de democratizare a țării, de organizare a societății românești pe baze socialiste. Întreaga dumneavoastră viață s-a împletit în modul cel mai strins cu toate marile momente ale luptei glorioasei noastre partid pentru victoria revoluției și construcției socialismului în România. Pentru toate acestea, partidul și poporul nostru v-au investit cu suprema răspundere de secretar general al Partidului Comunist Român și întâiul președinte al României, văzând în dumneavoastră cea mai sigură chează a viitorului fericit al patriei, a independenței și suveranității sale, a edificării cu succes în România a celei mai drepte și umane orânduiri cunoscute în istorie — orinduirea socialistă și comunistă.

Cel aproape 18 ani de când vă aflați în fruntea partidului și statului au fost — spre mândria noastră, a tuturor fiilor țării — cei mai rodnici și bogați în împliniri din întreaga existență a României. Făcând bilanțul acestei perioade deosebit de fertile, partidul și poporul nostru dau o înaltă apreciere rolului hotărâtor pe care l-ați avut și îl aveți în dinamizarea întregii opere de construcție a noii societăți în România, în elaborarea și aplicarea celor mai corespunzătoare soluții pentru accelerarea progresului economic și social al țării, pentru ridicarea întregului popor pe trepte tot mai înalte de bunăstare și civilizație materială și spirituală.

Constituie o realitate profund simțită și trăită de fiecare cetățean al patriei faptul că perioada inaugurată de Congresul al IX-lea — ale cărui hotărâri și orientări poartă nemijlocit pecetea gândirii și acțiunii dumneavoastră cutezătoare, pătrunse de o înaltă răspundere pentru destinele poporului român — a deschis o epocă nouă în istoria patriei, a adus un spirit profund înnoitor în toate domeniile construcției socialiste, determinând adânci prefaceri revoluționare în întreaga societate românească. Întemeindu-se pe magistralele analize științifice, materialist-dialectice, pe care le-ați făcut în legătură cu realitățile și cerințele obiective ale dezvoltării societății socialiste românești în fiecare etapă istorică, congresele și conferințele naționale ale partidului, plenele Comitetului Central, desfășurate în această perioadă sub directa dumneavoastră conducere și îndrumare, au adoptat hotărâri și orientări care au mobilizat puternic energiile și capacitățile de creație ale întregului popor în îndeplinirea programelor de dezvoltare economică, socială și culturală a țării, în realizarea tuturor obiectivelor stabilite de partid pentru înaintarea fermă a României pe calea socialismului.

Este cunoscută și apreciată orientarea pe care ați asigurat-o privind dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, crearea unei puternice baze tehnico-materiale — ca o condiție primordială a lichidării într-un timp scurt a înapoierii economice și sociale moștenite de la vechiul regim, ca un factor determinant al asigurării progresului mai rapid al întregii țări. Pe baza acestei orientări, ne-am putut crea o industrie puternică, modernă, o agricultură socialistă în plină dezvoltare, am asigurat progresul armonios al tuturor ramurilor economiei naționale, creșterea avuției socialiste și a venitului național, ridicarea generală a nivelului de viață și de civilizație al întregului popor. Dacă nu am fi promovat cu consecvență și hotărâre această politică de industrializare, ar fi fost greu, dacă nu imposibil, să asigurăm, în condițiile actuale — când fiecare țară, inclusiv România, resimte urmările crizei economice mondiale — dezvoltarea economiei noastre socialiste. Țara noastră ar fi rămas, vreme îndelungată, într-o stare de înapoierie economică, ceea ce ar fi afectat grav construcția socialistă în patria noastră, munca și viața întregului popor. Preocuparea dumneavoastră constantă pentru amplasarea armonioasă a forțelor de producție pe teritoriul țării a ridicat la viață nouă, înfloritoare județele patriei, a asigurat ca toți oamenii muncii să se bucure de binefacerile civilizației socialiste, de condiții egale de muncă și de viață.

Dorim să subliniem și cu acest prilej importanța deosebită pe care o are orientarea dumneavoastră de a pune consecvent la baza întregii activități de construcție a noii orânduiri cele mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii moderne, de a asigura, în acest scop, un puternic avânt al științei, învățămîntului și culturii, lărgirea continuă a orizontului de pregătire tehnică și culturală a întregului popor. Festivalul național al muncii și creației socialiste „Cântarea României”, organizat și desfășurat din inițiativa dumneavoastră, s-a transformat într-o

puternică mișcare cultural-educativă de masă, ce asigură o amplă desfășurare a genului creator al poporului, înnoirea culturii noastre noi, socialiste, îmbogățirea inregii vieți spirituale a maselor largi.

Oamenii muncii simt, prin propria lor viață, grija și preocuparea dumneavoastră deosebită de a asigura ca tot ceea ce realizăm în patria noastră liberă și independentă să servească nemijlocit poporului, ridicării nivelului său de civilizație și bunăstare. Inregul nostru popor vă este profund recunoscător pentru consecvența cu care vegheați ca la baza politicii de dezvoltare economico-socială a țării să stea permanent țelul și scopul fundamental al partidului — de a asigura oamenilor muncii condiții de muncă și de trai tot mai bune, o viață tot mai îmbelșugată și fericită.

Organizăm și conducim opera de edificare socialistă, ați manifestat și manifestați o preocupare permanentă pentru ca, paralel cu dezvoltarea forțelor de producție, să se asigure perfecționarea continuă a relațiilor de producție și sociale, a organizării și conducerii societății. O realizare remarcabilă a acestor ani o constituie înfăptuirea în viață a ideilor și a concepției dumneavoastră privind organizarea pe baze democratice a întregii vieți economice și sociale din țara noastră. Din inițiativa și sub îndrumarea dumneavoastră directă a fost creat un sistem organizatoric original, unic în felul său, care asigură participarea efectivă, nemijlocită, a tuturor oamenilor muncii la conducerea societății, exercitarea deplină a prerogativelor poporului de adevărat stăpîn al țării, de făuritor conștient al propriilor destine. Au fost create organe și organisme democratice în toate unitățile economice și sociale de bază și la nivel național, situându-se în centrul acestui amplu sistem democratic principiile autoconducerii și autogestunii muncitorești, care dă posibilitate tuturor oamenilor muncii — în calitate lor de proprietari, producători și beneficiari — să-și spună cuvîntul și să ia parte nemijlocit la dezbaterile și luarea hotărîrilor, la conducerea democratică a tuturor sectoarelor de activitate. Ca urmare, avem astăzi în România o democrație de tip nou, superioară din toate punctele de vedere oricărei democrații burgheze.

Prin întreaga dumneavoastră activitate ne oferiți tuturor, mult stimat tovarășe Nicolae Ceaușescu, un înalt exemplu de conducere democratică a societății, de legătură strînsă și consultare sistematică, permanentă cu partidul, cu poporul, în luarea tuturor hotărîrilor care privesc mersul înainte al patriei pe calea socialismului, a progresului și bunăstării. Congresele și consfătuirile pe care le organizați la nivel național, ca și vizitele și prezența dumneavoastră permanentă în toate județele și localitățile țării, în întreprinderi, unități agricole, șantiere, institute de învățămînt și cercetare, pretutindeni acolo unde se realizează în viața politică partidului, dialogul viu pe care îl întrețineți permanent cu țara, cu cele mai largi categorii de oameni ai muncii constituie un model de înfăptuire a democrației socialiste dat de însuși conducătorul țării, o vie ilustrare a aplicării concrete în viață a concepției dumneavoastră privind construcția socialismului împreună cu poporul și pentru popor.

Întregul popor și partid cunosc și dau o înaltă prețuire preocupării dumneavoastră permanente pentru dezvoltarea însușirilor noi ale națiunii noastre socialiste și întărirea unității întregului popor — ca factor fundamental al victoriei socialismului și comunismului în România. Ne mindrim, de asemenea, cu modul strălucit în care — prin aplicarea fermă în viață a ideilor și concepțiilor dumneavoastră — a fost asigurată rezolvarea problemei naționale în România, creîndu-se condiții de deplină și reală egalitate între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, de întărire continuă a unității și frăției tuturor celor ce muncesc în lupta pentru progresul și înflorirea patriei comune — Republica Socialistă România. Așa cum ați subliniat dumneavoastră, nu o dată, am dori ca naționalitățile conlocuitoare din toate țările să se bucure de cel puțin aceleași drepturi și libertăți de care se bucură cele din România.

Aprecîm preocuparea dumneavoastră deosebită și răspunderea cu care acționați pentru perfecționarea continuă a activității statului nostru socialist, pentru creșterea rolului și atribuțiilor sale în organizarea și desfășurarea întregii opere de construcție socialistă. Pentru noi toți și pentru întregul popor, au o importanță deosebită recentele precizări pe care le-ați făcut cu privire la caracterul statului nostru în etapa actuală, la faptul că el nu mai este astăzi un stat al diktatoriei proletariului, ci, odată cu adîncirea procesului democratice, a căpătat caracterul de stat al democrației muncitorești, revoluționare — ceea ce dă o perspectivă nouă, superioară dezvoltării societății românești.

Da-m o înaltă apreciere fermității și consecvenței cu care acționați pentru întărirea și perfecționarea legalității socialiste, pentru așezarea activității din toate domeniile pe bază de legi, pentru respectarea întocmai a tuturor reglementărilor legale, a normelor de conviețuire socială. A avut un profund răsănet în conștiința poporului nostru fermitatea cu care ați acționat pentru combaterea și înlăturarea manifestărilor și fenomenelor nesănătoase, de ignorare și încălcare a legalității, de abuzuri și nedreptăți care au existat în trecut, pentru restabilirea unui climat principial, legal și luarea măsurilor ca asemenea stări de lucruri să nu se mai repete, ca în societatea noastră să dom-

nească legalitatea, dreptatea, principiile umanismului revoluționar. Prețuim în mod deosebit grija cu care vegheați ca nimeni să nu fie pedepsit pe nedrept și nimeni să nu rămînă nepedepsit dacă încalcă legile țării, ca legea să fie una pentru toți.

Cunoaștem și prețuim, de asemenea, preocuparea dumneavoastră constantă pentru întărirea capacității de apărare a patriei, concepția pe care o promovați cu privire la pregătirea și răspunderea întregului popor de a fi oricînd gata să respingă orice agresiune, să apere cuceririle socialiste, revoluționare, independente, suveranitatea și integritatea României.

Comuniștii, întregul nostru popor apreciază în mod deosebit grija și răspunderea cu care asigurați întărirea continuă a partidului — ca nucleu vital al întregii națiuni — creșterea rolului său conducător în întreaga operă de construcție socialistă din patria noastră. Faptul că avem astăzi un partid puternic, care acționează într-o unitate de monolit, îndeplinindu-și cu eînstă misiunea istorică, în transformarea revoluționară a societății, că dispunem de un puternic activ de cadre revoluționare devotate trup și suflet cauzei socialismului se datorește într-o măsură hotărîtoare aplicării îndrumărilor și orientărilor dumneavoastră, modului profund creator, dialectic în care ați abordat și abordați problemele activității de partid în strînsă legătură cu cerințele și obiectivele concrete ale fiecărei etape de dezvoltare a societății noastre pe calea socialismului. O importanță deosebită au ideile și concepțiile dumneavoastră cu privire la necesitatea ca partidul să-și desfășoare întreaga sa activitate în strînsă unitate cu poporul, să asigure participarea la viața societății a tuturor claselor și categoriilor sociale, a maselor largi ale femeilor și tinerei generații, a oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, să promoveze cu fermitate interesele vitale și aspirațiile supreme ale întregii națiuni. Aceasta a făcut și face ca partidul nostru să fie urmat cu profundă încredere de popor, să fie înconjurat de dragostea și stima întregii noastre națiuni. Ne mindrim cu gloria și glorioul nostru partid, de la care emană tot ce are mai bun, mai înaintat societatea noastră și care, călît în luptă și strîns unit în jurul dumneavoastră, conduce cu fermitate și înaltă răspundere patria noastră socialistă spre culmi tot mai înalte de civilizație, bunăstare și progres — spre comunism.

Studiînd în mod profund realitățile românești, aplicînd creator adevărurile generale, universal valabile, principiile materialismului dialectic și istoric la condițiile concrete din România, ați adus și aduceți o contribuție de inestimabilă valoare la înnoirea și dinamizarea permanentă a gândirii și practicii revoluționare din patria noastră, la îmbogățirea cu noi idei, concluzii și concepte a tezaurului socialismului științific, a patrimoniului cunoașterii și creației istorice universale.

Reprezintă o contribuție strălucită la dezvoltarea teoriei revoluționare concluziile și ideile pe care le-ați formulat în expunerea dumneavoastră la plenara ideologică a partidului din iunie anul trecut — adoptată ca document programatic al partidului — precum și în strălucitul Raport pe care l-ați prezentat la Conferința Națională a partidului, cu privire la stadiul și cerințele obiective ale dezvoltării socialiste a României în etapa actuală și în perspectivă. Tezele dumneavoastră cu privire la sarcinile și rolul partidului și statului în noile condiții de astăzi, la procesul de adîncire a democrației socialiste, analizele profund științifice pe care le-ați făcut în legătură cu contradicțiile din societatea socialistă și la modul de soluționare a lor au înarmat întregul nostru popor cu un program clar pentru continuarea fermă, pe o treaptă superioară, a întregii opere de construcție economică și socială, pentru sesizarea și lichidarea la timp a neconcordanțelor care apar în diferite etape ale dezvoltării societății, pentru depășirea oricăror greutăți și asigurarea mersului ferm înainte al patriei pe calea socialismului și comunismului.

Nu putem să nu subliniem, și cu acest prilej, preocuparea dumneavoastră deosebită pentru educarea revoluționară a oamenilor muncii, pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a poporului și înarmarea lui cu o concepție înaintată, materialist-dialectică și istorică, despre viață și societate. Aprecîm, totodată, marea pasiune cu care militați pentru formarea omului nou, înaintat al societății noastre, pentru cultivarea în rîndurile tinerei generații, ale întregului popor, a patriotismului, a dragostei și răspunderii față de țară și partid, pentru promovarea fermă în viața socială și în relațiile dintre oameni a principiilor etice și echității socialiste. O puternică înfrîurire asupra vieții noastre sociale are promovarea consecventă de către dumneavoastră, stimat tovarășe Nicolae Ceaușescu, a înaltelor principii ale umanismului nou, revoluționar — ce caracterizează întreaga dumneavoastră viață și activitate — care pune în centrul său libertatea, demnitatea și fericirea omului, grija pentru crearea climatului celui mai propice de înflorire multilaterală a personalității umane.

În prezent, întregul nostru popor, profund însuflețit de hotărîrile Conferinței Naționale, de îndemnurile și chemările pe care i le-ați adresat de la tribuna înaltului forum al comuniștilor români — și care constituie un amplu program de perspectivă pentru mersul înainte al patriei noastre în actualele condiții interne și internaționale — acționează cu abnegație și spirit gospodăresc pentru înfăptuirea cu succes în viață a programelor

de dezvoltare economică și socială a țării, pentru realizarea unei calități noi, superioare în toate domeniile de activitate, pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului cincinal. Raportul dumneavoastră la Conferința Națională în care, odată cu relevarea marilor succese și înfăptuirii ale socialismului, atrageți atenția partidului și statului, întregii națiuni asupra unor deficiențe și rămăneri în urmă care mai există în activitatea noastră, asupra unor dificultăți și greutăți pe care le mai avem de înfruntat, mobilizează puternic forțele, energia și voința întregului popor de a perfecționa continuu activitatea economico-socială în toate domeniile, de a valorifica la un nivel tot mai înalt potențialul material și uman de care dispune societatea noastră. Strâns unit în jurul partidului, al dumneavoastră, tovarășe secretar general, întregul nostru popor este hotărât să înfăptuiască neabătut politica partidului pe care o promovați cu atita înflăcărare, să facă totul pentru edificarea noii orânduiri pe pământul patriei.

Mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu,

Slujind cu inepuizabilă energie interesele vitale ale țării și poporului român, cauza socialismului în România, ați intrat, totodată, în conștiința întregii lumi, ca promotor înflăcărat al celor mai nobile idealuri de înțelegere, colaborare și pace între națiuni, ca strălucit luptător pentru cauza independenței și suveranității popoarelor, pentru apărarea dreptului fundamental al națiunilor, al oamenilor la viață, la pace, la existență liberă și demnă.

În anii de cînd vă aflați în fruntea partidului și a statului, România a promovat o politică fermă de pace și colaborare, a participat cu profund spirit constructiv la dezbaterile și soluționarea marilor și complexelor probleme ale epocii noastre — ceea ce i-a adus o largă recunoaștere și prețuire internațională, a situat-o pe un loc demn, de cinste, în rîndul națiunilor lumii. Niciicînd, în nici o perioadă a istoriei sale, România nu s-a bucurat de un asemenea înalt prestigiu internațional, nu a avut atîția prieteni cum are astăzi pe toate meridianele lumii. Analizele strălucite, profund științifice pe care le faceți în legătură cu diferitele probleme și aspecte ale evoluției vieții internaționale, cu tendințele ce se confruntă pe arena mondială, concluziile pe care le desprindeți în legătură cu direcțiile în care trebuie acționat pentru salvagardarea păcii, pentru întărirea colaborării și încrederii între state, găsesc un profund ecou în rîndul popoarelor, al forțelor înaintate de pretutindeni.

Este unanim recunoscută și apreciată excepționala activitate pe care o desfășurați pentru aplicarea fermă în viața internațională, în relațiile dintre state, a principiilor noi, democratice, de deplină egalitate în drepturi, respect al independenței și suveranității naționale, neamestec în treburile interne și avantaj reciproc, de nerecurgere la forță și la amenințarea cu folosirea forței. Viața a confirmat și confirmă neconținut valabilitatea acestor principii, faptul că ele constituie o condiție sine qua non a dezvoltării unor relații normale între state, a evitării conflictelor și stărilor de încordare, a asigurării păcii în lume.

În actualele împrejurări internaționale, cînd pe plan mondial s-a ajuns la o încordare deosebită, cînd viața, libertatea și independența popoarelor, liniștea și pacea întregii lumi sînt tot mai grav puse în pericol, chemările și îndemnul dumneavoastră de a face totul, pînă nu e prea târziu, pentru a se înlătura pericolul războiului, pentru a se împiedica agravarea situației internaționale și a se păși ferm pe calea reluării și continuării politicii de destindere, de colaborare și pace — au o puternică rezonanță internațională și se bucură de o largă aprobare în rîndurile tuturor națiunilor lumii.

Popoarele, forțele înaintate de pretutindeni cunosc și apreciază pozițiile constructive ale României, energia cu care militați pentru lichidarea politicii de amenințare cu forța, pentru soluționarea tuturor diferendelor dintre state numai și numai pe cale pașnică, prin tratative. Se bucură de o largă adeziune internațională propunerile și inițiativele de pace și dezarmare ale României, perseverența cu care dați glas voinței și hotărîrii națiunii noastre de a face totul pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru preîntîmpinarea războiului și oprirea cursului evenimentelor spre o catastrofă nucleară. Marile acțiuni și manifestări de masă desfășurate în România în favoarea păcii și dezarmării, propunerile și acțiunile dumneavoastră pe linia opririi cursei înarmărilor, a reducerii cheltuielilor militare au sporit și sporesc neconținut imensul prestigiu internațional de care vă bucurați, ca strălucit luptător împotriva politicii de confruntare și război, pentru înțelegere și colaborare între națiuni, pentru o lume fără arme și fără războaie.

Sînt larg cunoscute eforturile pe care le desfășurați pentru înfăptuirea securității și păcii în Europa, pentru succesul reuniunii de la Madrid și convocarea unei conferințe consacrate încrederii și dezarmării pe continent, pentru oprirea amplasării de noi rachete nucleare cu rază medie de acțiune și retragerea și distrugerea celor existente, pentru o Europă unită, a păcii și colaborării, fără nici un fel de arme nucleare. Este, de asemenea, cunoscută și apreciată preocuparea dumneavoastră stator-

nică pentru întărirea colaborării și păcii în Balcani, pentru transformarea acestei regiuni într-o zonă a bunei vecinătăți și concurenței rodnice, într-o regiune fără nici un fel de arme nucleare.

România socialistă se bucură de o mare prețuire în rîndul țărilor în curs de dezvoltare pentru politica consecventă pe care o promovează și pentru poziția dumneavoastră constructivă privind lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje dintre țările sărace și țările bogate, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale care să favorizeze progresul mai rapid al tuturor țărilor și îndeosebi al celor rămase în urmă, să asigure stabilitatea economică mondială, atenuarea și depășirea marilor dificultăți pe care le creează criza economică mondială.

Partidul și poporul nostru dau o deosebită apreciere acțiunilor neobosite pe care o desfășurați pentru dezvoltarea colaborării și solidarității cu toate partidele comuniste și muncitorești, pentru realizarea unei unități noi în mișcarea comunistă și muncitorească, bazată pe deplină egalitate, pe dreptul fiecărui partid de a-și stabili, de sine stătător, strategia și tactica revoluționară în conformitate cu cerințele și condițiile concrete din țara în care își desfășoară activitatea. Sînt de asemenea, cunoscute și apreciate preocupările și inițiativele dumneavoastră privind lărgirea continuă a legăturilor partidului nostru cu partidele socialiste și social-democrate, cu mișcările de eliberare națională, cu forțele democratice, progresiste și antiimperialiste de pretutindeni, în lupta pentru pace și progres social, pentru o lume mai bună și mai deșteaptă pe planeta noastră.

Contactele și convorbirile pe care le purtați cu conducători de partide comuniste și muncitorești, de organizații democratice, progresiste, vizitele reciproce și întîlnirile dumneavoastră cu șefi de state și guverne, cu oameni politici de pretutindeni, declarațiile comune și documentele pe care le-ați semnat cu prilejul acestor întîlniri — sînt tot atîtea mărfuri concrete ale voinței României de pace și colaborare, ale înaltului prestigiu de care țara noastră și dumneavoastră personal, stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, vă bucurați pe arena mondială.

Se bucură de o largă aprobare în rîndul popoarelor lumii poziția României — pe care o exprimați cu perseverență, în toate împrejurările, privind participarea egală a tuturor statelor, fie ele mari, mijlocii sau mici, la dezbaterile și soluționarea problemelor ce confruntă omenirea contemporană, creșterea rolului O.N.U. în viața internațională, încrederea pe care o manifestați în forța unită a popoarelor, în capacitatea lor de a opri cursul periculos al evenimentelor spre confruntare și război, spre prăpastie și de a asigura, în strînsă unitate, un curs nou în politica mondială spre destindere, colaborare și pace.

Dorim, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, să vă asigurăm — și cu prilejul acestei aniversări — de hotărîrea noastră neabătută de a urma, în totdeauna, înaltul exemplu pe care ni-l oferiți în permanență, de a munci cu abnegație și dăruire revoluționară pentru a înfăptui obiectivele istorice stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională. Știm că soluționarea problemelor complexe care ne stau în față, lichidarea neajunsurilor și greutăților pe care le mai întîmpinăm necesită un efort uriaș, concentrarea tuturor energiilor noastre, ale întregului popor, dar nu vom precupeți nimic pentru transpunerea neabătută în viață a Programului partidului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. Ne angajăm cu toții să milităm cu toate forțele pentru creșterea continuă a rolului conducător al partidului și pentru întărirea statului nostru socialist, pentru a face mereu mai puternică unitatea partidului și poporului în jurul dumneavoastră, pentru a asigura înfăptuirea exemplară a hotărîrilor Conferinței Naționale și a tuturor obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea privind trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare — la stadiul de țară socialistă mediu dezvoltată. Vom face totul pentru înfăptuirea mărețelor idealuri ale socialismului și comunismului, pe care le-ați slujit și le slujiți de mai bine de cinci decenii, cu nemărginit devotament și înaltă răspundere față de popor, față de destinul istoric al României.

În acest moment sărbătorec, dînd glas gîndurilor și simțămintelor întregului nostru partid, ale comuniștilor și tuturor constructorilor socialismului din România, vă dorim din toată inima, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, să ne trăiți ani mulți și fericiți, să vă bucurați de multă sănătate și putere de muncă, pentru a conduce patria noastră socialistă spre noi și noi victorii, spre mari și minunate împliniri, demne de mărețea epocă marcată de puternica dumneavoastră personalitate.

Vă dorim, în continuare, noi realizări în activitatea de sufermă răspundere pe care o desfășurați în fruntea partidului și statului, tinerețe veșnică, zile pline de satisfacții și bucurii, multă fericire, împreună cu tovarășa dumneavoastră de viață și de luptă, mult stimata tovarășă Elena Ceaușescu, împreună cu întreaga familie, cu toți cei ce vă sînt dragi și apropiați.

La mulți ani, iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu !

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
CONSILIUL DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
GUVERNUL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Mult iubite și stimate tovarășe **NICOLAE CEAUȘESCU**

Omagierea a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversarea zilei Dumneavoastră de naștere, sărbătoare scumpă pentru țară, pentru întregul nostru popor, ne oferă prilejul, colectivului de cercetători și cadre didactice care activează în cadrul Institutului Central de Cercetări Economice, de a vă transmite cele mai alese sentimente de recunoștință pentru excepționala Dumneavoastră activitate consacrată patriei și poporului român, păcii și progresului în lume.

Cele cinci decenii de activitate revoluționară, în care Dumneavoastră, cel mai iubit fiu al partidului și poporului nostru, v-ați aflat permanent în focul celor mai aprige bătălii pentru dreptate socială și națională, pentru independența și suveranitatea României, pentru victoria și înfăptuirea noii orinduirii pe pământul patriei, constituie pentru noi toți un strălucit exemplu de dăruire și fierbinte patriotism.

Întreaga Dumneavoastră operă teoretică și activitate practică sînt pe deplin consacrate progresului economico-social al României, înfloririi țării și ridicării bunăstării poporului. Imbinînd în mod magistral viziunea cutezătoare și realismul politic, Dumneavoastră abordați problemele fundamentale ale dezvoltării economico-sociale a țării, relevați soluții de excepțională însemnătate, transformînd știința economică într-un eficient instrument de transpunere în viață a obiectivelor progresului României.

Prestigiul excepțional de care vă bucurați în lume Dumneavoastră — mesager neobosit al păcii, al unui înalt umanism — și, prin Dumneavoastră, România Socialistă, constituie pentru întreaga noastră națiune motiv de legitimă satisfacție. Inițiativele României Socialiste pe plan mondial, pentru promovarea cauzei socialismului, pentru pace, pentru extinderea colaborării pe baze echitabile între toate statele și realizarea unei noi ordini economice și politice în lume primesc o înaltă apreciere din partea tuturor forțelor progresiste, trezesc un larg interes internațional.

În Dumneavoastră, strălucit conducător al țării și partidului nostru, strateg și ctitor al României socialiste moderne, personalitate dintre cele mai de seamă ale lumii contemporane, cu toții vedem împlinirea marilor idealuri de socialism și fericire ale poporului, înfăptuirea aspirațiilor nobile ale țării, de libertate și independență, a năzuințelor de pace, dreptate națională și socială.

Această scumpă sărbătoare pentru țară, pentru întregul nostru popor, care este omagierea a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversarea zilei Dumneavoastră de naștere, zi în care înem să exprimăm întreaga dragoste și marea noastră recunoștință iubitului nostru conducător, constituie pentru noi un prilej deosebit de a ne mobiliza eforturile, priceperea, în înfăptuirea Programului partidului pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării spre comunism.

Sîntem ferm hotărîți să contribuim prin toate puterile noastre la înfăptuirea sarcinilor pe care activitatea de cercetare științifică, condusă cu înaltă competență de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial, le are de realizat, îndeplinind întocmai obiectivele cercetării economice. Ne vom aduce astfel aportul la realizarea exemplară a sarcinilor de mare însemnătate ale economiei noastre în această etapă: dezvoltarea bazei proprii de materii prime și energie și economisirea resurselor, valorificarea înaltă a întregului potențial economic al țării, noua revoluție agrară, o calitate nouă a muncii și vieții în întreaga activitate, o înaltă competitivitate a produselor românești, creșterea în continuare a venitului național și, pe această bază creșterea neîntreruptă a bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii.

Vă asigurăm, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, că noi, colectivul de cercetători și cadre didactice din Institutul Central de Cercetări Economice, inspirați de strălucita Dumneavoastră gîndire, de minunatul Dumneavoastră exemplu, ne vom mobiliza toată puterea de muncă pentru ridicarea la un nivel superior a teoriei și practicii economice, pentru înfăptuirea neabătută a hotărîrilor trasate de Congresul al XII-lea al partidului, a obiectivelor și sarcinilor așa cum au fost relevate în Raportul prezentat de Dumneavoastră la Conferința Națională, strălucit document programatic pentru întregul nostru partid și popor.

Vă dorim din adîncul inimilor noastre, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, multă fericire și sănătate, să ne conduceți cu aceeași strălucire ani îndelungași, mărețe succese în activitatea Dumneavoastră viitoare, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și comunismului pe pământul României, pentru binele și fericirea poporului nostru, pentru împlinirea celor mai nobile aspirații umane.

LA MULȚI ANI!

INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Vă asigur, dragi tovarăși și prieteni, asigur întregul nostru popor că și în viitor, în realizarea sarcinilor încredințate de partid și popor, voi face totul pentru a răspunde încrederii acordate. Nu am avut, nu am și nu voi avea nimic mai de preț decât interesele poporului în rindul căruia m-am născut, am trăit și trăiesc! Nu am avut, nu am și nu voi avea nimic mai de preț decât servirea dorințelor sale de bunăstare, de fericire, de libertate și independență! Voi face totul pentru a asigura, sub conducerea partidului nostru, mersul ferm înainte al națiunii noastre, spre culmile luminoase ale societății socialiste multilateral dezvoltate, ale societății comuniste. Numai așa voi considera că mi-am îndeplinit îndatorirea de comunist, de revoluționar, de patriot, de fiu al poporului român!”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Cuvîntarea la adunarea solemnă din Capitală)

Tara își omagiază președintele

CU NETĂRMURITĂ dragoste, mindrie, recunoștință și încredere, partidul își omagiază secretarul general, țara își omagiază președintele, națiunea își omagiază cel mai iubit, vrednic și devotat fiu. Împlinirea a 50 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu și aniversarea zilei sale de naștere au fost pentru întregul popor o sărbătoare scumpă, un prilej de rememorare a etapelor străbătute în făurirea vieții sale noi, de mobilizare și mai puternică a forțelor pentru progresul de azi și de mâine al României socialiste.

Adunarea solemnă din Capitală, în cadrul căreia tovarășului Nicolae Ceaușescu i s-a conferit Medalia omagială și i-au fost adresate mesaje de înaltă stimă și prețuire din partea organizațiilor de partid, a organizațiilor de masă și obștești, a oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul țării s-a constituit într-o puternică expresie a unității indestructibile a națiunii în jurul partidului, al secretarului său general. Cuvîntarea rostită cu acest prilej de către tovarășul Nicolae Ceaușescu — vibrantă profesiune de credință și însuflețitor îndemn la unirea eforturilor întregului popor pentru cauza socialismului și comunismului — a fost urmărită cu cea mai profundă emoție nu numai de miile de participanți la adunare, ci, prin intermediul radioului și televiziunii, de milioanele de cetățeni.

Miile de mesaje, scrisori, telegrame adresate în aceste zile secretarului general al partidului, președintelui republicii, de către organizații de partid, de masă și obștești, instituții și organe centrale și locale, colective de oameni ai muncii, cetățeni de toate vîrstele și toate profesiile, români, maghiari, germani și de alte naționalități, au dat glas unanim urării fierbinți de viață lungă, sănătate și putere de muncă celui ce ne călăuzește cu fermitate pe calea socialismului și comunismului. După cum numeroasele mesaje de felicitare primite de peste hotare au confirmat o dată mai mult deosebitul prestigiu și înalta apreciere de care se bucură pe plan internațional țara noastră și președintele său.

În istoria patriei, în istoria umanității, astfel de oameni, astfel de destine sînt diamantele rare ce încununează devenirea și împlinirile veacurilor. Un asemenea om care s-a identificat cu neamul și cu aspirațiile sale este conducătorul partidului și statului nostru.

Sînt cinci decenii de cînd, cunoscînd încă la acea vîrstă fragedă aspirarea moșierilor și exploatarea capitalistă, avînd o primă experiență revoluționară în mișcarea sindicală, tinărul de 15 ani Nicolae Ceaușescu intra în Uniunea Tineretului Comunist, act ce marca și calitatea de membru al partidului; a fost o alegere și o hotărîre pentru o viață, o alegere și o hotărîre conștientă pentru o cale nu lipsită de greutăți și jefte, dar însoțită de imaginea unei organizări sociale noi, în care omul să se bucure pe deplin de demnitatea libertății, poporul să fie stăpîn pe destinele sale.

Că a fost o alegere dreaptă, că a fost o hotărîre întru totul onorată prin fapte o arată ceea ce atît de emoționant au exprimat propriile sale cuvinte :

„Acum, la a 50-a aniversare de luptă revoluționară, am marea satisfacție să fiu participant la realizarea năzuințelor poporului pentru o viață mai bună, liberă și fericită, la remarcabilele realizări obținute în dezvoltarea economică și socială a patriei, la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în România“.

Aceste realizări sînt puternic impregnate, în toate domeniile și structurile politice, economice și sociale, de înnoirile pe care le-au adus personalitatea de excepție a tovarășului Nicolae Ceaușescu, gîndirea sa lucidă, desprinsă de dogmatism și închisitate, acțiunea sa energică și dinamizatoare, capacitatea sa de a cuprinde ansamblul și de a releva esențialul, de a contura clar perspectiva și de a-i clădi, cărămidă cu cărămidă, temeliiile.

Lupta din ilegalitate — împotriva asupririi de clasă, împotriva dominației străine, împotriva fascismului —, intensa muncă politică și organizatorică în multiple domenii ale construcției socialiste în anii de după eliberare, exercitarea cu abnegație și dăruire a înaltelor răspunderi de secretar general al partidului și președinte al republicii se constituie într-o neîntreruptă ascendență a activității revoluționare a acestui om între oameni, înflăcărat comunist și patriot.

Astăzi, la cei aproape optsprezece ani de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu se află la conducerea Partidului Comunist Român, perioada cea mai fructuoasă din îndelungata cronică a țării; astăzi, cînd pruncii născuți în zorile epocii Ceaușescu au devenit tineri în pragul maturității și al intrării în răspunderile și satisfacțiile muncii; astăzi, cînd generația de mijloc s-a format și afirmat sub înțeleapta sa cîrmuire, a încerca un tablou cît de sumar al acestor înnoiri ar fi o întreprindere de dificultate extremă, date fiind nu numai aria lor de cuprindere atît de largă, ci și dinamica succesiunii lor, treptele prin care s-au împlinit și mulțimea mlădițelor vizibile sau previzibile ale înnoirilor viitoare.

Cîteva trăsături de esență, definitorii trebuie totuși subliniate din ceea ce se însunează în experiența unică a României socialiste, așa cum a făurit-o națiunea sub conducerea președintelui său.

În Hotărîrea comună a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și Consiliului de Stat privind conferirea tovarășului Nicolae Ceaușescu a Medaliei omagiale, instituită cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei de naștere, se dă o înaltă apreciere contribuției sale hotărîtoare adusă, în fruntea partidului și statului, la elaborarea și aplicarea în viață a strategiei și tacticii edificării socialismului în patria noastră, aportului său inestimabil la dezvoltarea și dinamizarea gîndirii și practicii revoluționare în România, la îmbogățirea cu noi concepte și idei a tezaurului socialismului științific, a patrimoniului cunoașterii și creației istorice naționale și universale.

Călăuzindu-se în întreaga sa gândire și acțiune practică după concepția revoluționară a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric, bazându-se pe studierea științifică a realităților istorice, economico-sociale și naționale din țara noastră, aplicând în mod creator legițile generale la condițiile concrete din România, secretarul general al partidului a fundamentat teoretic și a dat expresie concretă tezei de istorică însemnătate, că realizarea în viață a principiilor socialiste are loc în mod diferit de la o țară la alta, de la o epocă la alta, iar rolul partidului constă tocmai în înțelegerea profundă a acestor realități și elaborarea căilor de transformare revoluționară pe calea socialismului a societății în raport cu condițiile concrete, de către masele largi populare, în frunte cu clasa muncitoare. Pe această bază — începând cu Congresul al IX-lea, care a rupt cu abordările înguste și tiparele dogmatice — partidul a stabilit orientările generale strategice și a elaborat căile practice de îndeplinire a acestor obiective; pe această bază a fost elaborat Programul partidului, pe coordonatele căruia se înscrie astăzi epocala operă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a țării spre comunism. Partidul, cu milioanele sale de membri, îndeplinindu-și misiunea istorică și rolul de forță politică conducătoare, s-a afirmat în conștiința și viața poporului ca centru vital al societății socialiste, în jurul căruia națiunea își unește rîndurile ca un indestructibil monolit.

„Niciind — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea la adunarea solemnă din Capitală — poporul nostru nu a avut un conducător alîl de încercat cum a fost și este partidul nostru comunist, care își trage forța din rîndurile poporului, și care este continuatorul celor mai mărețe năzuințe și idealuri de luptă pentru libertate și dreptate socială, pentru independență. În noile condiții istorice, partidul nostru ridică pe o treaptă superioară tradițiile strămoșești, de luptă, și dă noi perspective și dimensiuni poporului nostru, națiunii române, socialiste“.

În această perioadă istorică scurtă, de optsprezece ani, România socialistă a progresat în toate domeniile cu pași uriași, care au trezit interesul și considerația lumii întregi. S-a demonstrat în mod strălucit temeinicia concepției secretarului general al partidului, că latura politică, cea economică și cea socială a orînduirii noi și afirmarea umanismului revoluționar formează un tot inseparabil, că numai dezvoltarea armonioasă a tuturor sectoarelor economico-sociale, așezarea la baza acestui proces a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii pot asigura progresul rapid al forțelor de producție, al întregii societăți, ridicarea necontenită a bunăstării materiale și spirituale a poporului — țelul fundamental al politicii partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o făurim. A fost lichidată starea de înapoiere economică în care se afla țara noastră, ne apropiem de trecerea în rîndul țărilor cu dezvoltare economică medie, economia noastră socialistă unitară, echilibrată acumulează baze solide pentru a privi și mai departe. Descătușarea energiilor creatoare ale maselor a făcut să se condenseze timpul. Lumea e bîntuie de incertitudini, de furtuni, influențele crizei economice mondiale nu ne lasă în afara lor, dar partidul, secretarul său general ne îndrumă cu calm, înțelepciune și siguranță în învingerea dificultăților, în menținerea unor ritmuri înalte ale înaintării patriei spre piscurile societății comuniste.

Sintetizînd, în Cuvîntarea la adunarea solemnă, principalele probleme spre rezolvarea cărora se concentrează eforturile în etapa actuală, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: **„Conferința Națională a trasat un minunat program de măsuri pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XII-lea, a Programului partidului, punînd, în continuare, în centrul activității, îndeplinirea obiectivului fundamental — de trecere a patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare, de realizare a unei noi calități a muncii și vieții în toate domeniile de activitate“.**

Cu poporul, pentru popor — această coordonată fundamentală a construcției socialiste în România, ghidată de concepția originală, novatoare a președintelui Nicolae Ceaușescu și-a găsit expresia în sistemul unitar al democrației socialiste, întemeiată pe strînsa alianță dintre clase, pe aplicarea neabătută a politicii marxist-leniniste în problema națională, pe omogenizarea și întărirea coeziunii națiunii române. Superioritatea democrației socialiste se manifestă pe toate planurile vieții noastre; existența și continua perfecționare a largului cadru

democratic, unic în țelul său — care asigură participarea tuturor categoriilor sociale, a maselor largi populare, fără deosebire de naționalitate, la conducerea diferitelor sectoare de activitate — reprezintă un puternic factor propulsor în dezvoltarea societății socialiste românești. Teza originală formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la statul democrației muncitorești, revoluționare are din acest punct de vedere o excepțională însemnătate, dînd o perspectivă nouă, superioară edificării socialiste a patriei. Concordanța între dezvoltarea forțelor de producție, a economiei, științei, culturii și cadrul democratic de participare la conducere, cristalizarea pe această bază a personalității omului nou, la scara individului și a națiunii constituie astăzi principalul temei în efortul nostru general pentru o nouă calitate a muncii și a vieții.

Perfecționarea și întărirea continuă a acestui minunat cadru democratic, a autoconducerii și autogestiei se înscriu în actualitate ca o dezvoltare firească a celor mai bune tradiții revoluționare. Așa cum cerea secretarul general al partidului, **„trebuie să nu uităm nici un moment învățămintele desprinse din activitatea îndelungată a poporului nostru, a partidului, în lupta pentru afirmarea cu putere a principiilor de dreptate și echitate socială, a umanismului revoluționar, caracteristic, dealtfel, dintotdeauna poporului român“.**

În această viziune, unitatea dintre politica internă și cea externă, principiu director pe care președintele României îl promovează cu stăruință, proiectează pe plan internațional ideurile noastre de existență liberă și demnă, de progres social și pace — idealuri care unesc azi forțele realiste, progresiste de pretutindeni, toate popoarele care năzuiesc spre libertate, independență, înțelegere și colaborare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu — exponentul cel mai autorizat al națiunii române — apare în ochii contemporaneității ca un campion al luptei pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste, de forță și dictat, a sferelor de influență, a amestecului în treburile interne, un campion al luptei pentru instaurarea unor relații noi între state, bazate pe egalitate, pe respectul independenței și suveranității, pentru asigurarea dreptului fiecărui popor la dezvoltare liberă. Poziția consecventă a României de prietenie și colaborare largă cu toate țările socialiste, de extindere a raporturilor cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nesocialiste, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduirea socială, activitatea intensă pe care o desfășoară în cadrul organismelor internaționale și în relațiile directe în sprijinul lichidării subdezvoltării, instaurării noii ordini internaționale, pentru rezolvarea pe cale pașnică, prin tratative a tuturor conflictelor și stărilor de tensiune, pentru soluționarea democratică a tuturor problemelor vieții politice mondiale, pentru securitate și cooperare la nivel național, continental și planetar, pentru dezarmare, destindere și pace nu sînt simple declarații de intenții, ci își au o solidă și evidentă acoperire în acțiune, în fapt. Omenirea a ajuns la o răscruce și numai participarea tuturor țărilor, mari și mici, în condiții de deplină egalitate, la soluționarea complexelor probleme ale epocii noastre poate garanta stabilitatea economică și politică mondială.

Întreaga națiune română se alătură poziției ferme exprimate de conducătorul partidului și statului nostru: **„Trebuie să facem totul pentru a opri cursul evenimentelor spre catastrofă, să asigurăm dreptul suprem al oamenilor, al popoarelor la existență, la viață, la independență și pace!“**

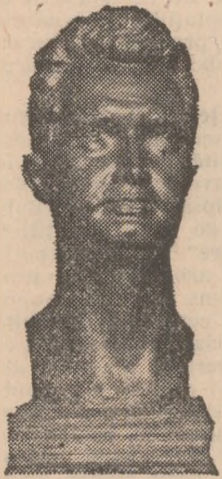
Socialism, progres, democrație, pace — pe aceste planuri care se întrepătrund organic își desfășoară poporul nostru munca dedicată îndeplinirii neabătute a hotărîrilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R. Omagiul fierbinte adus conducătorului partidului și statului este întărit prin succesele în îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială, prin creația conștiinței a maselor. Urmînd înalta pildă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, oamenii muncii, mîndri de trecutul glorios de luptă al poporului, de minunatele realizări în făurirea socialismului, își afirmă puternic spiritul revoluționar, sentimentul de dragoste față de patrie, față de partid, hotărîrea de a fi gata în orice împrejurări să servească interesele țării, cauza socialismului.

Dan CONDREA

„Construcția socialismului — operă socială de uriașă amploare și complexitate — necesită cunoașterea aprofundată a fenomenelor și cerințelor vieții, aplicarea legilor economice obiective, contribuția activă a oamenilor de știință în toate domeniile creației materiale și spirituale. Știința și cultura sint componente indispensabile ale societății socialiste, factori obiectivi ai progresului social, ai înfăptuirii idealurilor de bunăstare și fericire a oamenilor muncii”.

NICOLAE CEAUȘESCU

OPERA ȘTIINȚIFICĂ A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, CEL MAI CUPRINZĂTOR VOLUM AL ISTORIEI GÎNDIRII ECONOMICE ȘI SOCIAL-POLITICE ROMÂNEȘTI

Concepție și atitudine despre și față de știință

REALITATEA lumii contemporane atestă cu dovezi incontestabile că știința a devenit pentru țările avansate o importanță și nemijlocită forță productivă, o condiție sine qua non pentru progresul fiecărei națiuni, pentru înaintarea popoarelor pe calea civilizației. Concepția și atitudinea față de știință și creatorii ei constituie în prezent — când se afirmă cu putere sporită o tot mai cuprinzătoare și profundă revoluție științifică și tehnică, termeni de referință, criterii de apreciere a conținutului concepției și atitudinii față de știință nu numai ale creatorilor ei, ci și ale oamenilor politici, partidelor și guvernelor. Concepția și atitudinea față de esența, progresul și orientarea folosirii științei reprezintă factori fundamentali care caracterizează și definesc strategia și tactica partidelor politice și ale guvernelor. Explicația se află în adevărul că „istoria universală apreciază o națiune după contribuția adusă la cunoaștere, după valoarea moștenirii materiale și spirituale pe care o lasă, după rolul pe care-l joacă în domeniul progresului și civilizației”¹⁾ și în adevărul că „mărimea unui popor nu constă numai în teritorii și în număr ci, în primul rînd, în capacitatea sa de a crea, de a contribui la dezvoltarea științei și culturii”²⁾.

Înțelegînd rolul pe care știința îl îndeplinește în edificarea socialismului multilateral dezvoltat și a comunismului, în soluționarea problemelor cardinale cu care se confruntă omenirea în epoca actuală Partidul Comunist Român a așezat știința la baza progresului și a politicii de construire și dezvoltare a noii societăți, a promovat și promovează o politică de sprijinire multilaterală a științei naționale, de extindere și adîncire permanentă a colaborării științifice internaționale, a desfășurării și desfășoară el însuși prin membrii și cadrele sale o tot mai extinsă și profundă cercetare științifică.

Așa cum se subliniază în Programul Partidului Comunist de făurire a noii societăți „partidul pornește de la considerentul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, că societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul nu pot fi edificate decît pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii”³⁾.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general tovarășul Nicolae Ceaușescu, știința constituie în epoca noastră „cheia înțelegerii fenomenelor naturii, vieții și a societății”⁴⁾, „o importantă forță de producție” și un element esențial al organizării moderne, raționale a societății”⁵⁾ iar aplicarea largă a științei în producție, în întreaga viață economico-socială a devenit „un factor primordial”⁶⁾, „o condiție sine qua non pentru progresul fiecărei națiuni, pentru ridicarea nivelului de trai al popoarelor, pentru ameliorarea condițiilor de viață ale întregii omeniri”⁷⁾.

Dezvăluind legăturile dialectice dintre știință, cunoașterea veridică și comunism tovarășul Nicolae Ceaușescu scria: „Comunismul este doar chintesența cunoașterii, rodul marilor cuceriri ale științei și culturii, rezultatul acumulării și sintetizării a tot ceea ce a creat mai de preț mintea omului”⁸⁾.

*) Prima parte a articolului a apărut în numărul trecut al revistei

Comunismul este știință și se întemeiază pe știință în calitatea sa de teorie revoluționară, de mișcare socială revoluționară și de orînduire socială. Construirea și dezvoltarea societății socialiste realizată în concordanță cu acțiunea legilor obiective constituie într-o măsură tot mai mare un proces de aplicare a științei. „Progresul continuu al științei — devenită astăzi o puternică forță materială de producție, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — are o importanță vitală pentru însuși succesul operei istorice de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre noi culmi de progres și civilizație. Construim societatea nouă în epoca celor mai mari descoperiri ale științei și tehnicii, a deslășurării furtunoase a revoluției tehnico-științifice contemporane. Această mare operă constructivă nu se poate realiza decît pe baza celor mai avansate cuceriri ale cunoașterii umane, societatea socialistă și comunistă trebuie să fie societatea celor mai înalte productivități, a celei mai raționale organizări a producției și a vieții sociale, a celui mai înalt nivel de civilizație materială și spirituală”⁹⁾. De aceea, așa cum avertiza secretarul general al partidului „a subaprecia, în aceste condiții, rolul științei, a nu depune eforturi susținute pentru stăpînirea marilor ei cuceriri, a nu te strădui să mergi în ritm cu progresul științei secolului nostru înseamnă a te condamna cu bună știință la stagnare și înapoiere, cu repercusiuni serioase asupra dezvoltării societății pentru o lungă perioadă de timp”¹⁰⁾.

O asemenea concepție, elaborată cu aportul decisiv al tovarășului Nicolae Ceaușescu a generat, așa cum era și este firesc, o atitudine înaintată, de preuire și sprijinire a cercetării științifice, de creare și dezvoltare a celui mai adecvat climat progresului cunoașterii științifice și aplicării cuceririlor ei în toate domeniile de activitate. Mai concret vorbind, aceasta și-a găsit expresia în:

1 Descătușarea spiritului creator, critica teoretică argumentată și învingerea concepțiilor și atitudinilor dogmatice din știință și activitatea practică. „Legea dezvoltării marxism-

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 2, Ed. politică, București, 1968, p. 31

²⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 11, Ed. politică, București, 1975, p. 790

³⁾ Programul Partidului Comunist de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. politică, București, 1975, p. 55 (sublinierea ns.)

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Ed. politică, București, 1970, p. 321

⁵⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 11, Ed. politică, București, 1975, p. 1 074—1 075

⁶⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Ed. politică, București, 1977, p. 334—335

⁷⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 11, Ed. politică, București, 1975, p. 1 075

⁸⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Ed. politică, București, 1970, p. 322

⁹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 10, Ed. politică, București, 1974, p. 929

¹⁰⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 1, Ed. politică, București, 1968, p. 221

leninismului a fost și rămâne în nepăsare neîncetată a esenței sale din izvorul gândirii și cunoașterii universale, din cuceririle tuturor științelor, din experiența socială nepuizabilă și în continuă amplificare a societății omenești. Aceasta cere o receptivitate maximă față de tot ceea ce este nou și progresist în lume, sintetizarea roadelor întregii cunoașteri, găsirea răspunsului la problemele pe care viața le ridică neîncetat în fața oamenilor, pe care le pune evoluția în perspectivă a societății¹¹⁾.

2 Elaborarea unei politici unitare în domeniul promovării științei ca parte organică a politicii generale a partidului și statului de edificare a socialismului și comunismului în patria noastră. În lumina unei asemenea orientări a fost elaborat Programul-Directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale până în anul 2000.

3 Perfecționarea formelor de organizare și conducere planificată a cercetării științifice.

4 Integrarea tot mai organică a cercetării cu producția, învățământul și celelalte genuri de activitate, impulsivitatea activității în toate sectoarele pentru asigurarea ea scurării ciclului „cercetare-proiectare-produție”, orientarea cu prioritate a cercetării științifice spre lărgirea bazei de materii prime, materiale, combustibil și energie, spre producerea de noi mașini și utilaje de înaltă productivitate, îmbunătățirea calității și înnoirea produselor, reducerea cât mai substanțială a consumurilor de materii prime, materiale, combustibil și energie, crearea de noi soiuri de hibridi superiori, ameliorarea raselor de animale, îmbunătățirea conducerii organizării producției, a muncii, a întregii vieți economico-sociale.

5 Creșterea mai accentuată a aportului cercetării științifice românești la progresul economico-social al patriei. Meritul principal al imprimării unei asemenea linii de conduită în politica științei aparține secretarului general al partidului care a dezvăluit conținutul eronat din punct de vedere teoretic și păgubitor din punct de vedere practic al concepției și atitudinii de a nu face eforturi proprii de cercetare mai ales în domeniile tehnice și de a se merge în principal pe linia importurilor de licențe din străinătate. O asemenea concepție și atitudine reprezintă o manifestare de neîncredere față de capacitățile muncitorilor și oamenilor de știință din țara noastră și exprimă o atitudine de ploconire față de străinătate. În afară de aceasta, concepția amintită ignoră adevărul confirmat de istorie că rolul hotărâtor în dezvoltarea economico-socială a popoarelor revine factorului intern, eforturilor și forțelor proprii. Cine nu-și dezvoltă cercetarea proprie și se orientează în principal spre importul de inteligență, este sortit de la început să rămână în urmă, să fie permanent dependent de străinătate și tributari acesteia.

6 Dezvoltarea și îmbogățirea tezaurului științei despre societate în general, a gândirii economice științifice în special.

7 Îmbogățirea experienței practice de construire a socialismului multilateral dezvoltat.

Suveranitatea inteligenței ei, originalitatea și creativitatea gândirii

LOCUL creațiilor teoretice în istoria gândirii, în istoria științei este determinat, așa cum se cunoaște, atât de volumul și aria de cuprindere a acestora, cât și de conținutul de idei, de valoarea gnoseologică și aplicativă a concepțiilor și teoriilor dezvoltate sau elaborate, de puterea de pătrundere în esența intimă a fenomenelor, proceselor și raporturilor din universul natural sau social, de gradul de originalitate în abordarea problemelor teoriei și practicii, de libertatea inteligenței omului de știință, a doctrinarului în fața teoriei, de măsura în care conceptele și teoriile create influențează mișcarea ideilor și mai ales acțiunea transformatoare a maselor.

Privită prin această optică opera secretarului general al Partidului Comunist Român se distinge prin numeroase trăsături care contribuie la definirea locului aparte pe care ea îl ocupă în istoria gândirii și științei despre societate în general, în istoria gândirii economice în special: 1. suveranitatea inteligenței cercetătorului și libertatea de judecată față de orice teorie; 2. discernământ și originalitate în investigarea teoriei și faptelor, a proceselor, fenomenelor și raporturilor din realitatea nemijlocită; 3. confruntarea permanentă a teoriei cu practica, cu viața reală, cu

mersul obiectiv al istoriei; 4. capacitatea deosebită de analiză și sinteză, multilateralitatea în care sint abordate problemele studiate; 5. caracterul și conținutul critic al concepției metodologice, al demersurilor metodice de cercetare și al teoriei elaborate. 6. caracterul realist al soluțiilor preconizate pentru rezolvarea problemelor ridicate de practică; 7. caracterul militant, revoluționar al teoriei elaborate; 8. valoarea universală neîndoielnică.

„Dezvoltarea științei la nivelul cerințelor contemporane presupune — așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru —, manifestarea liberă a individualității creatorilor în sfera cercetării; îndrăzneală și spirit inovator, înlăturarea oricăror rigidități, îngustimi de vederi și lipsă de obiectivitate științifică, desfășurarea unui larg schimb de opinii științifice, confruntarea deschisă a punctelor de vedere”¹²⁾. În concepția sa progresul științei este incompatibil cu arbitrarul, cu pronunțarea unor sentințe definitive într-un sens sau altul asupra descoperirilor științifice și a metodelor de cercetare. **Conduita și atitudinea cercetătorului și climatul social propice progresului științei sînt acelea ale asigurării libertății gândirii; ale descătușării gândirii de orice prejudecăți și dogme, ale manifestării schimbului permanent de idei și experiență. „— Trebuie... dat... friu liber gândirii, creației, imaginației, bazindu-ne însă pe realități; pe studierea cerințelor dezvoltării economico-sociale... Știința nu se poate dezvolta decât numai printr-o confruntare liberă a părerilor”¹³⁾.** Așa cum preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu, „pericolul nu constă în faptul că în cursul unei cercetări se va ajunge de către unul sau altul la o concluzie eronată în științele sociale sau economice sau la unele soluții nu prea bune în științele tehnice... Nu de aceasta trebuie să ne fie teamă; principalul pericol constă în a nu desfășura activitate de cercetare datorită fricii de a nu greși, copiind ceea ce fac alții”¹⁴⁾. În realitate, procesul cunoașterii științifice se bazează pe practică și pe generalizarea teoretică a acesteia. Practica, viața social-economică, realitatea reprezintă nu numai punctul de pornire și izvorul cunoașterii științifice, ci și criteriul adevărului teoriilor, deci și „Instanța supremă” care le conferă dreptul de cetățenie în Republica științei. „— Viața a confirmat — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — multe legități, multe teze generale cu privire la construcția socialistă, dar totodată a infirmat o serie de teze, ne-a făcut să înțelegem că unele legități și teze generale nu mai corespund noii etape de dezvoltare a societății socialiste românești”¹⁵⁾. Dovedind o mare putere de a pătrunde în esența adîncă a proceselor economico-sociale, afirmîndu-și suveranitatea inteligenței și libertatea de a judeca pe baza unor criterii judicioase, teoriile existente, confruntînd permanent gîndirea cu realitatea economico-socială secretarul general al partidului nostru a dezvoltat și îmbogățit substanțial învățătura despre făurirea și dezvoltarea socialismului și a elaborat concepte și teze noi, de mare însemnătate teoretică și practică, a demonstrat necesitatea renunțării la unele concepte, noțiuni care nu exprimau riguros științific diferitele laturi ale realității economico-sociale. După cum am mai menționat, tovarășul Nicolae Ceaușescu are meritul de a fi elaborat conceptul de **societate socialistă multilateral dezvoltată** și de a fi demonstrat necesitatea renunțării la conceptul folosit pînă la cel de-al X-lea Congres al partidului de desăvîrșire a construcției socialiste. Pe aceeași linie se inseriu conceptele noi de **plan național unic de dezvoltare economico-socială** folosit în locul conceptului de plan de stat; conceptul de **retribuție** în locul celui de salariu în condițiile socialismului, de **personal muncitor** în locul conceptului de salariați și angajați. Argumentînd necesitatea renunțării la noțiunea de salarizare și introducerii noțiunii de **retribuire** tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea „— Am considerat necesar să introducem această modificare ținînd seama că noțiunea de salarizare oglindește de fapt vechile relații de producție, bazate pe exploatare, pe existența proprietății private asupra mijloacelor de producție. În țara noastră ea în toate țările socialiste — oamenii muncii au devenit după cum e cunoscut, stăpîni pe mijloacele de producție, statornicînd noi relații de producție. Este necesar să ținem seama de aceasta și să adoptăm noțiuni noi, care, în măsura posibilului, să oglindească schimbările produse”¹⁶⁾. Această noțiune reflectă mai veridic și mai cuprinzător statutul nou al oamenilor muncii — calitatea lor de coproprietari ai avuției na-

¹¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 5, Ed. politică, București, 1971, p. 935

¹²⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 1, Ed. politică, București, p. 139

¹³⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Ed. politică, Buc. 1978, p. 427

¹⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, op. cit. p. 427—428

¹⁵⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la plenara C.C. al P.C.R. 1—2 iunie 1982, Ed. politică, București, 1982, p. 55

¹⁶⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 9, Ed. politică București, 1974, p. 1128

ționale, de producători socialiști asociați la scara economiei naționale sau a unităților cooperatiste, de participanți activi la conducerea și organizarea vieții economico-sociale și de beneficiari ai roadelor muncii comune. De aceea, introducerea noțiunii de retribuție a muncii are o mare importanță principială și practică. „Ea va trebui să ajute la eliminarea unor mentalități învechite privind poziția față de proprietatea obștească, față de mijloacele de producție, derivate din vechile relații de producție din vechiul sistem de relații dintre patroni și oamenii muncii, dintre capitaliști și muncitori“. Totodată, „— ea va trebui să contribuie la dezvoltarea atitudinii noi față de proprietatea obștească, față de muncă“¹⁷⁾.

Printre conceptele noi elaborate și introduse în știința de către tovarășul Nicolae Ceaușescu se numără și **fondul național unic de dezvoltare economico-socială** care unește toate sursele reproducerii socialiste largite și prin urmare, reprezintă una din cele mai importante pirghii ale dezvoltării economico-sociale a patriei.

Știința și transformarea innoitoare, revoluționară a vieții economico-sociale

PENTRU secretarul general al partidului știința nu reprezintă un scop în sine, cercetarea este efectuată nu numai de dragul cunoașterii. În concepția sa știința, constituie dacă ne putem exprima astfel, unitatea dialectică a „științei care cunoaște și a științei care acționează“; știința trebuie să fie făclia care luminează activitatea practică, în general acțiunea istorică a maselor și, deci, înaintarea omului în imperiul libertății. O asemenea știință constituie cu adevărat un instrument de organizare și conducere rațională a vieții economico-sociale și de transformare innoitoare a acesteia, un factor primordial al progresului economico-social. De aceea, opera teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, reprezintă în același timp rodul minții sale de doctrinar și al inteligenței omului care văzînd tot ce este în apropiere are ochiul ațintit spre zărilor îndepărtate ale posibilului, a omului care aplecîndu-se permanent asupra realității economico-sociale și rămînînd în contact cu ea, rămîne deci pe terenul solid al realului și se ferește de rutină și inerție, rămînînd un revoluționar clarvăzător și consecvent. Așa se și explică faptul că multe dintre ideile cuprinse în opera sa teoretică au devenit realitate, s-au transformat în forme de conducere și organizare, în pirghii importante ale acestora, sau se află în procesul unei asemenea transformări. În fond dezvoltarea economico-socială a patriei noastre în ultimii 18 ani reprezintă, aplicarea concepției și Programului partidului, elaborate cu aportul determinant al secretarului general al partidului.

Studiu aprofundat al relațiilor economice internaționale

O PARTE deosebit de întinsă a creației științifice a secretarului general al partidului nostru este consacrată cercetării unora dintre problemele cardinale ale vieții economice internaționale. În rîndul acestora se înscrie: studierea naturii și caracterului relațiilor dintre țările socialiste, mecanismul și formele realizării unei cooperări și colaborări cît mai ample și reciproc eficiente, principiile pe care trebuie să se întemeieze relațiile dintre țările socialiste, principalele caracteristici ale evoluției economice a țărilor socialiste și nesocialiste în curs de dezvoltare, trăsăturile principale care definesc dezvoltarea economică a țărilor capitaliste dezvoltate, problemele esențiale ale crizei generale a sistemului capitalist, principiile care trebuie să stea la baza relațiilor economice și sociale dintre țările și popoarele lumii indiferent de orînduirea lor socială, interdependența dintre economiile naționale, locul și rolul acestora de unități celulare ale economiei mondiale, principalele tendințe ale pieței mondiale și ale circuitului economic mondial, contradicțiile dintre sistemul economic socialist și cel capitalist, contradicția dintre țările sărace și cele bogate, criza economică mondială care a început încă în deceniul trecut și implicațiile ei asupra dezvoltării economiilor naționale, criza materiilor prime, a combustibilului și energiei, problemele cardinale ale subdezvoltării — cauzele care au ge-

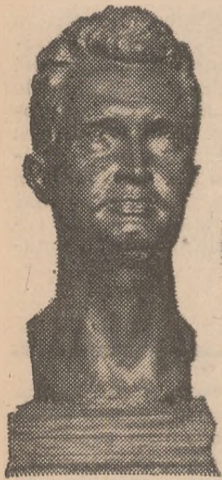
nerat-o, o perpetuează și o agravează, necesitatea obiectivă a înlăturării ei și căile de realizare a acestei necesități, conținutul și implicațiile economice, politice și sociale ale iraționalei curse a înarmărilor, necesitatea obiectivă a dezarmării și căile de înlăturare, raporturile dialectice dintre știință, pace și progres, conservarea și dezvoltarea mediului natural, asigurarea echilibrului ecologic, criza actualei ordini economice și politice mondiale, necesitatea, căile și modalitățile edificării unei noi ordini economice și politice internaționale, a unei lumi mai bune și mai drepte în care egalitatea, echitatea, avantajul reciproc să devină principii permanente ale relațiilor dintre națiuni și popoare.

Înalte aprecieri internaționale

DUPĂ cum am mai menționat, opera teoretică și activitatea practică a Partidului Comunist Român, a secretarului său general, cuprind idei teoretice, experiențe practice, soluții constructive și orientări, care prin valoarea lor gnoseologică și aplicativă depășesc cu mult granițele naționale și de aceea, fac ca această operă să constituie un important capitol al gândirii universale contemporane. Opera și activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu sînt studiate cu luare aminte pe toate meridianele Terrei de către oameni de știință, oameni politici, de către conducători de partide și state și bibliografia internațională a vieții și operei sale se întinde mereu cu lucrări de istorie, analiză și sinteză. Carlo Salinari, scria într-o prefață la un volum din opera tovarășului Nicolae Ceaușescu că, prin ceea ce are esențial, această operă „oferă cheia pentru a înțelege relieful, dimensiunile pe care le-a dobîndit personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu“ și, în același timp, textele cuprinse în volumele apărute în editura „Il calendario del popolo“ încheagă un panoramic plin de viață și exhaustiv al diverselor aspecte ale realității României socialiste, al politicii sale economice și sociale, al contribuției creatoare la dezbaterile privind problemele socialismului, cu toate implicațiile teoretice și practice¹⁸⁾. Cunoscutul profesor Ram Naresh Trivedi scria în Cuvîntul introductiv la cartea „O viață de un dinamism fără seamăn, dedicată cauzei slujirii poporului român, păcii și colaborării internaționale“: „creativitatea și originalitatea gândirii politice a președintelui Nicolae Ceaușescu, izvorită din cunoașterea nemijlocită a realității, din dragostea nemărginită a poporului cărui îi aparține au jucat un rol determinant, de excepție în obținerea de către România, a unor rezultate strălucite în dezvoltarea ei pe multiple planuri“, iar ceva mai tîrziu evidențiază — „unicitatea și originalitatea concepției filosofice a președintelui Nicolae Ceaușescu“, care — „nu a acceptat niciodată o interpretare rigidă, dogmatică a marxismului, valabilă pretutindeni“ și în gândirea căruia — „socialismul este conceput ca o filosofie atît de dinamică și de vie, încît trebuie să corespundă situațiilor specifice din diferite țări, condițiilor istorice diferite“¹⁹⁾. Profesorul Franco Grosoli descoperă în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu o **metodologie** „— pentru soluționarea multiplelor contradicții ale societății contemporane, o metodologie care ține seama de caracteristicile specifice fiecărei contradicții“ și „concepția dialectică a „realului“ pe care președintele Nicolae Ceaușescu a fundamentat-o și a îmbogățit-o prin prețioasa sa activitate și prin gândirea sa originală“, concepție care constituie o modalitate nouă, modernă de a vedea lucrurile“²⁰⁾. Giancarlo Elia Valori punînd în lumină aportul secretarului general al P.C.R. la fundamentarea instaurării unei noi ordini economice mondiale spunea: „— Cînd vorbim de aceste noi principii ale ordinii economice internaționale ne gîndim de îndată la un om care, din România, adică dintr-o țară direct interesată în problemele dezvoltării, s-a adresat lumii în termeni noi. Mă refer la președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu care, prin opera sa de om de stat, prin concepția sa cu totul originală pe care o dă politicii externe a țării sale, prin numeroasele noțiuni, dar și prin faptele și mai numeroase care se referă la această problemă, a vrut să atragă atenția celorlalți șefi de stat, factorilor de răspundere din guvernele altor țări asupra urgenței cu care trebuie să se studieze și să se acționeze la toate nivelurile pentru aplicarea principiilor unei noi ordini internaționale“²¹⁾. Conținutul de idei, valoarea teoretică și practică a concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu l-au determinat pe profesorul Franco Torti să spună — „Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale are în vedere rezolvarea unor probleme de care depind înseși bunăstarea și progresul omenirii. Prin aceasta, gândirea președintelui Nicolae Ceaușescu aparține nu numai României, ci lumii întregi, care urmînd principiile sale, poate spera în progres, într-un viitor mai bun pentru care lupăta mișcarea pentru o nouă ordine economică internațională“²²⁾.

prof. dr. Aurel NEGUCIOIU

¹⁷⁾ Nicolae Ceaușescu, Op. cit. p. 1 120—1 129
¹⁸⁾ Un destin la confluența cu istoria, Editura științifică și enciclopedică, București, 1981, p. 17
¹⁹⁾ Citat după „Știința“ nr. 11 023 din 20 ianuarie 1978, p. 6
²⁰⁾ Citat după „Știința“, nr. 11 952, din 25 ianuarie 1981, p. 6
²¹⁾ Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu despre Noua ordine economică internațională, Ed. politică, București 1976, p. 22—23
²²⁾ Idem, p. 207

Viziune științifică cu privire la perfecționarea conducerii economiei naționale

ÎN CONCEPȚIA P.C.R., a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la progresul multilateral al țării, așezarea întregii activități economico-sociale pe baza științei conducerii ocupă un loc central. Subliniind rolul și importanța deosebită a conducerii vieții economice, în funcție de stadiul de dezvoltare, precum și de cerințele și tendințele de dezvoltare a forțelor de producție, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că „știința conducerii sociale capătă o importanță deosebită în condițiile noii orinduirii, constituind un factor hotărâtor în desfășurarea cu succes a operei de construire a socialismului și comunismului”.

Dialectica forțelor și relațiilor de producție în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate determină în mod obiectiv schimbări în sistemul de organizare și conducere a economiei, în formele și metodele de administrare, gospodărire și gestionare a proprietății socialiste, în întreg mecanismul de funcționare a economiei socialiste. Perfecționarea sistemului de organizare și conducere a economiei noastre, adaptarea continuă a mecanismului economico-financiar la noile cerințe generate de creșterea puternică a forțelor de producție, pe baza cuceririlor revoluției tehnico-științifice are în economia socialistă caracter de procesualitate. Orice tendință de subapreciere a acestui fenomen obiectiv, de imobilism și lipsă de flexibilitate, generează elemente de frână în dezvoltarea forțelor de producție, contradicții în sfera relațiilor de producție, care pot afecta armonia și concordanța de interese care trebuie să caracterizeze societatea socialistă. De aceea una din direcțiile importante de înlăturare a societății socialiste multilaterale dezvoltate o constituie, așa cum sublinia în repetate rânduri secretarul general al partidului, perfecționarea continuă a conducerii și organizării activității economico-sociale.

Încă în raportul la Congresul al IX-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu evidențiază caracterul obiectiv, de legitate, al perfecționării conducerii economiei, afirmând un principiu care avea să stea permanent la baza noului sistem de organizare și conducere planificată a economiei naționale: „complexitatea problemelor ridicate de economie, știință, cultură, de întreaga activitate de edificare a noii societăți impune ca o necesitate obiectivă îmbunătățirea continuă a formelor organizatorice și a metodelor de conducere. Trebuie înlăturate subiectivismul și mulțumirea de sine, care duc la îngîmfare și la nesocotirea realității. Studiarea temeinică a vieții, a fenomenelor noi constituie principala cerință, absolut obligatorie, a unei juste conduceri și planificări a economiei”. Totodată s-a subliniat atunci că principiul călăuzitor după care trebuie să se desfășoare activitatea organelor economice și de planificare — obligatoriu în toate domeniile construcției socialiste — este conducerea colectivă.

În vederea transunerii în viață a acestor orientări, din inițiativa secretarului general al partidului, Conferința Națională a P.C.R. din 1967 a lansat o amplă acțiune de perfecționare a organizării și conducerii planificate a economiei naționale, plecînd de la principiul verificat de viață al formelor și metodele de conducere și organizare socială nu sînt imuabile, stabilite odată pentru totdeauna, că ele trebuie continuu perfecționate în pas cu schimbările ce se produc în viață, cu sarcinile pe care le impune procesul obiectiv al dezvoltării materiale și spirituale a societății. Această concepție a devenit un postulat fundamental al întregii vieți economice din țara noastră. Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la această conferință, document de înaltă valoare teoretică și deschizător de drumuri în domeniul organizării și conducerii, a arătat cu

toată claritatea direcțiile în care trebuie să acționeze partidul și statul nostru pentru înlăturarea din viața economică a tot ce este perimat, depășit, pentru perfecționarea continuă a sistemului de organizare și conducere pe bază de plan a economiei, astfel încît acesta să exercite un rol dinamic în asigurarea avîntului economic, în valorificarea marilor resurse și posibilități ale societății socialiste.

Prin traducerea în viață a măsurilor adoptate de Conferința Națională a P.C.R., din 1967, în țara noastră s-a realizat, în linii generale, un sistem de organizare și conducere a economiei naționale pe bază de plan cu trăsături definitorii proprii. Ulterior, prin documentele congreselor al X-lea, al XI-lea și al XII-lea, precum și ale conferințelor naționale din 1972, 1977 și 1982, s-au adus continuu îmbunătățiri prin adaptarea la cerințele realității în continuă schimbare. Toate măsurile adoptate de partidul și statul nostru în ultimii 17 ani, din inițiativa și sub conducerea nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu au urmărit, pe de o parte, asigurarea unei concordanțe mai dinamice între schimbările și mutațiile care au loc în nivelul, dimensiunile și structurile factorilor de producție și, pe de altă parte, caracterul relațiilor de producție, formele concrete prin care acestea se realizează, crearea astfel a unui sistem modern de conducere, care să încorporeze în sine rezultatele obținute pe plan mondial de știința organizării și conducerii unităților economice.

Pentru ca relațiile de producție să poată să-și exercite în permanență rolul de forță motrice, este necesar să se acționeze cu prioritate asupra acelor laturi care sînt mai sensibile la schimbările din sfera forțelor de producție. În această categorie se înscrie, în primul rînd, organizarea și conducerea pe bază de plan a activității economice. Așa se explică de ce sistemul de organizare, conducere, planificare economico-financiară, făurit pe baza hotărîrilor Conferinței Naționale din 1967, precum și ale congreselor al X-lea și al XI-lea și conferințelor naționale din 1972 și 1977, a necesitat în continuare îmbunătățiri și perfecționări pentru a corespunde exigențelor etapei actuale, cerinței transformării acumulărilor cantitative într-o nouă calitate. Pornind de la această cerință ridicată pentru prima dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională din 1977, P.C.R., sub impulsul și conducerii secretarului său general, a urmărit întărirea permanentă a caracterului științific al organizării, conducerii și planificării, perfecționarea pirghiilor economico-financiare în funcție de cerințele etapei de dezvoltare, creșterea operativității organelor de stat, în soluționarea problemelor curente pe care le ridică îndeplinirea planului.

Trecerea la o nouă calitate presupune în mod obiectiv nu numai schimbarea radicală a concepției despre dezvoltarea economică, situarea pe prim plan a eficienței economice, ci și o îmbunătățire substanțială a mecanismului economico-financiar, înlăturarea tuturor elementelor care frînează progresul ascendent al societății. Totodată, trebuie precizat că, orice sistem de conducere sau mecanism economic — corespunzător la un moment dat — poate deveni în timp, dacă nu se asigură adaptarea operativă la schimbările calitative care au loc în dezvoltarea forțelor de producție, caduc, iar impulsurile de progres pe care le genera anterior pot să slăbească, se sting treptat, transformîndu-se chiar în frînă. Așa s-a întîmplat și cu mecanismul nostru economico-financiar, cu unele din componentele sale.

Cu privire la necesitatea și obiectivul principal al perfecționării noului mecanism economico-financiar, tovarășul

Nicolae Ceaușescu, arăta încă din 1977, în cuvîntarea la adunarea generală a oamenilor muncii de la Întreprinderea de mașini grele București: „Formele democratice de conducere ale sistemului nostru economic nu au mers în același pas cu perfecționarea mecanismului conducerii economice și financiare. Iată de ce sînt necesare măsuri hotărîte pentru a pune ordine și în acest sector, pentru a ridica mecanismul economic și financiar la nivelul dezvoltării formelor noi de conducere colectivă, pentru a înlătura tot ceea ce nu mai corespunde. Practic, este vorba de a sfărîma mecanismul învechit și a-l înlocui cu un mecanism nou care să țină seama de cerințele progresului rapid al forțelor de producție, de formele conducerii moderne ale activității economico-financiare, de cadrul democratic al autogestunii și autoconducerii întreprinderilor“.

În urma hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din martie 1978, privind perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare, a crescut interesul cadrelor de conducere din economie, al specialiștilor care îndeplinesc funcții economice pentru cunoașterea în toată complexitatea și cu toate implicațiile a conceptului de mecanism economico-financiar, a locului și rolului acestuia în sistemul organizării și conducerii planificate a economiei noastre naționale. Este evident că aplicarea cu eficiență maximă a principiilor noului mecanism economico-financiar ca pirghie importantă în accentuarea laturilor calitative ale activității în toate unitățile economice depinde într-o bună măsură de gradul de înțelegere a acestora de către cei chemați să-l traducă în viața economică. Pe baza măsurilor cuprinse în Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din martie 1978, cu privire la perfecționarea conducerii economico-financiare, s-a legiferat din inițiativa și sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu un cadru larg de reglementări privind funcționarea noului mecanism economico-financiar. În ansamblul acestor măsuri un rol deosebit pentru aplicarea noului mecanism economico-financiar au avut legea organizării și conducerii unităților economice, legea cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României, legea finanțelor, legea privind formarea, planificarea, destinația și vîrșirea beneficiilor, legea contractelor economice, modificarea legii retribuiri după cantitatea și calitatea muncii, precum și unele decrete referitoare la eliberarea și controlul fondurilor de retribuire în funcție de valoarea producției nete și stimularea prin beneficii a producției pentru export. Prin legiferarea acestor măsuri s-a încheiat, în linii generale, acțiunea de reglementare a condițiilor necesare pentru aplicarea noului mecanism economico-financiar, s-au asigurat condiții pentru lărgirea participării oamenilor muncii la adoptarea deciziilor la toate nivelele vieții sociale și de stat, adîncirea democrației economice directe, așezarea pe baza autoconducerii muncitorilor și autogestunii economico-financiare a activității unităților economice, precum și aplicarea celor mai noi cuceriri ale științei organizării și conducerii, ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a conducerii unităților socialiste.

Prin introducerea noului mecanism economico-financiar s-a urmărit, pe de o parte, eliminarea carențelor vechiului mecanism economico-financiar, pe de altă parte, ridicarea nivelului calitativ al muncii întregului personal din economie, sporirea răspunderii organelor de conducere colectivă — de la întreprindere pînă la ministere — astfel încît în permanență colectivele de oameni ai muncii să aibă o singură preocupare: să producă mai bine, mai ieftin, la nivel tehnic și calitativ superior, să sporească rapid venitul național, să obțină o eficiență maximă a producției în folosul exclusiv al creșterii propriei bunăstări.

În condițiile conducerii economice pe baza principiului centralismului democratic, buna funcționare a noului mecanism economico-financiar este dependentă nemijlocit de activitatea statului, a ministerelor și organelor centrale și în primul rînd a celor de sinteză. În economia socialistă conducerea la nivel macroeconomic și microeconomic se împletește strîns, se interferează și se condiționează reciproc, iar în deciziile unităților economice se reflectă și calitatea deciziilor formelor ierarhice superioare. În acest context, este evident că organele centrale, prin activitatea lor, prin modul în care își îndeplinesc atribuțiile și competențele ce le revin, pot și trebuie să stimuleze inițiativa și creativitatea întregului personal muncitor din unitățile economice în valorificarea superioară a resurselor existente, în realizarea sarcinilor de plan, în aplicarea fermă a principiilor noului mecanism economico-financiar, a autoconducerii și autogestunii economice. **Tovarășul Nicolae Ceaușescu**, referindu-se la sarcinile și răspunderile organelor centrale pentru întărirea disciplinei și ordinii în toate sectoarele de activitate, pentru îndeplinirea hotărîrilor de partid și a legilor țării, sublinia în cuvîntarea la ședința plenară lărgită a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din 1981: „Trebuie să facem astfel încît conducerile colective din ministere să analizeze mult mai temeinic, cu mai multă răspundere,

planurile și măsurile care se iau, să soluționeze toate problemele ce se ivesc în cursul elaborării și realizării planului“. În aceste condiții, o cerință importantă a aplicării noului mecanism economico-financiar o constituie realizarea unei convergențe cît mai depline, a unui consens între activitatea aparatului de stat, a organelor centrale, a centrelor și activitatea consiliilor oamenilor muncii din întreprinderi pentru soluționarea operativă și competentă a tuturor problemelor care se ridică în procesul îndeplinirii planului. Rezultă clar că aparatul de stat nu acționează din afara vieții economice ci din interiorul ei și este direct implicat, într-un fel sau altul, în toate deciziile economice, poartă o răspundere nemijlocită pentru toate neajunsurile care se constată în domeniul respectiv de activitate. Eficiența aparatului de stat, a ministerelor, a centrelor poate fi apreciată numai în funcție de rezultatele unităților economice subordonate, de modul în care acestea își îndeplinesc sarcinile de plan. Pornind de la aceste considerente, se impune perfecționarea în continuare a funcției economice a statului nostru, creșterea aportului organelor de stat, atît la nivel central, cît și local, în aplicarea principiilor noului mecanism economico-financiar, în întărirea spiritului de ordine și disciplină, în îmbunătățirea conducerii științifice a societății. Totodată, trebuie precizat că în țara noastră prin măsurile aplicate de perfecționare a sistemului de organizare și conducere a economiei naționale s-a urmărit nu slăbirea conducerii centralizate, pe bază de plan, a vieții economice, ci crearea cadrului necesar pentru ca deciziile economice luate la toate eșaloanele economiei naționale să fie temeinic fundamentate și să corespundă cerințelor sporirii eficienței economiei naționale, atît a ansamblului ei cît și în fiecare sector de activitate din sfera producției naționale. Accentuarea elementelor calitative ale activității economice și sociale, proces început din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, după Conferința Națională a partidului din 1977 și așezat la baza întregii concepții de dezvoltare a economiei noastre și, implicit, de perfecționare a conducerii sale presupune, în principal: calitate, parametri tehnico-economici la nivel mondial, productivitate înaltă, competitivitate internațională, costuri de producție cît mai reduse, valorificarea cu randament maxim a resurselor materiale, financiare și de muncă, creșterea maximă a beneficiilor, toate acestea reflectîndu-se, în ultimă instanță, în eficiența economică a producției, întreprinderii, ramurii și economiei naționale.

Odată cu introducerea și generalizarea noului mecanism economico-financiar s-a lărgit sfera activității de planificare, în sensul cuprinderii tuturor unităților economico-sociale și administrativ teritoriale, precum și a domeniilor științei, cercetării, vieții cultural-artistice, a crescut gradul de profunzime a planificării, prin detalierea în plan nu numai a activității productive, ci și a celei privind progresul tehnic, investițiile, comerțul exterior etc., prin concretizarea sarcinilor de plan nu numai valoric ci și în unități fizice, nu numai global ci și pe produse, nu numai a indicatorilor cantitativi ci și a celor calitativi. Astfel, numărul sarcinilor de plan nominalizate a crescut simțitor, planul național unic a devenit mai cuprinzător, propunerile de plan sînt mai bine fundamentate.

În conducerea planificată a economiei, imbinarea justă a conducerii centralizate cu inițiativa de jos, atragerea la luarea deciziilor a făuritorilor bunurilor materiale constituie una din direcțiile promovate de secretarul general al partidului nostru pentru sporirea eficienței întregului sistem de organizare și conducere a economiei. În procesul traducerii în viață a măsurilor de perfecționare a organizării și conducerii economiei naționale, al căror promotor consecvent este, tovarășul Nicolae Ceaușescu a combătut manifestările de birocratism cu profund spirit critic care îl caracterizează, a insistat asupra necesității stimulării inițiativei maselor în elaborarea planului și în rezolvarea operativă a problemelor care se ivesc în realizarea sarcinilor din planul național unic de dezvoltare economico-socială, în întărirea autogestunii economico-financiare, a răspunderii față de modul cum este gospodărită averea națională, bunurile poporului, încredințate spre administrare unităților economice.

Adept hotărît al noului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția că actualele condiții concrete ale dezvoltării țării și în primul rînd cerințele care decurg din necesitatea sporirii mai accentuate a eficienței economice, a productivității muncii, impun completarea mecanismului economic, conturat în ultimii 5 ani, cu noi reglementări. De aceea, așezarea întregii activități economico-sociale pe principiile autoconducerii și autogestunii, perfecționarea noului mecanism economic constituie una din direcțiile importante stabilite de Conferința Națională

prof. dr. Mihai PĂRĂLUȚA

(Continuare în pag. 22)

Concepție unitară și de perspectivă cu privire la industrializarea țării

Mobilizarea intensă a resurselor naționale

ÎN CADRUL concepției unitare și de lungă perspectivă a partidului privind industrializarea României, o problemă centrală o constituie acumularea, respectiv folosirea unei rate înalte a acumulării paralel cu mobilizarea și utilizarea intensă a tuturor resurselor cu potențial de dezvoltare economică. Această problemă a fost amplu fundamentată de secretarul general al partidului, care încă la Conferința Națională din decembrie 1967 spunea: „Problema fundamentală de care depinde realizarea acestei politici de propășire economică a țării (de progres industrial și de lichidare a decalajelor față de țările dezvoltate — n.n., I.B.) și de prosperitate a maselor o constituie stabilirea justă a proporțiilor între fondul de acumulare și cel de consum... Pentru țara noastră, care are de recuperat un important decalaj față de alte state, înfăptuirea consecventă a unui amplu program de investiții, menținerea unei rate înalte a acumulării constituie un imperativ vital, de prim ordin. Aceasta este condiția hotărâtoare de care depinde posibilitatea de a ține pasul cu competiția ce se desfășoară pe plan mondial în domeniul dezvoltării economice și sociale...”¹⁾. Corespunzător acestei orientări, în perioada care a urmat, România a realizat constant rate ale acumulării care reprezintă în jurul a 1/3 din venitul național.

Esențială în concepția unitară și de perspectivă a partidului privind industrializarea țării este concluzia tovarășului Nicolae Ceaușescu despre formarea și utilizarea fondului național de dezvoltare economico-socială. În acest cadru un rol esențial revine formării și bunei gospodăririi a fondului național de dezvoltare economico-socială, care cuprinde cota din venitul național repartizată pentru dezvoltare, precum și fondul de amortizare. Ineditul în concepția privind fondul național de dezvoltare economico-socială însoțită de partidul nostru, constă, după părerea noastră, în mobilizarea integrală și apoi în utilizarea integrală și coordonată a resurselor care compun acest fond de ajutorul planului național unic în condițiile noului mecanism economico-financiar, bazat pe autoconducerea muncitorească, pe extinderea autogestiei economice și autofinanțării unităților economico-sociale. Creșterea autonomiei verigilor de bază ale economiei naționale, a rolului și răspunderii organelor locale ale puterii și administrației de stat, paralel cu perfecționarea conducerii centralizate pe baza planului național unic de dezvoltare a economiei naționale și în limitele noului mecanism economic asigură o justă repartizare a fondului național de dezvoltare economico-socială în conformitate cu cerințele continuării industrializării și ale dezvoltării echilibrate a economiei în ansamblu, asigură o înaltă eficiență a utilizării resurselor de creștere.

În sfârșit, concepția unitară și de perspectivă îndelungată de industrializare, fundamentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, se caracterizează și prin orientarea netă spre intensificarea participării la circuitul economic mondial și dezvoltarea cooperării economice internaționale, ca o modalitate esențială de sporire a eficienței eforturilor naționale de progres economic. „Pentru lichidarea rămănerii în urmă, se arată în Programul partidului, pentru dezvoltarea economico-socială independentă și făurirea unei noi orinduirii sociale, trebuie por-

nit atît de la folosirea maximă a mijloacelor umane și materiale proprii, cît și de la extinderea colaborării internaționale... Îmbinarea armonioasă a factorului intern și extern — ce se condiționează reciproc — constituie expresia unei politici juste a ficăruui popor, a forțelor revoluționare din fiecare țară”²⁾. Pornind de la ideea că participarea activă la diviziunea mondială a muncii reprezintă o latură inseparabilă a procesului de dezvoltare a fiecărei națiuni, Programul subliniază că aceasta constituie o necesitate obiectivă și pentru progresul economic și social al țării noastre. De aceea, partidul va acționa pentru amplificarea relațiilor economice și a cooperării în domeniul producției, al științei și tehnicii, cu toate celelalte popoare.

Nivelul și structurile actuale ale industriei românești

PE TEMEIUL concepției unitare și de perspectivă îndelungată de industrializare a țării, industria românească a cunoscut pînă la sfârșitul deceniului trecut o dezvoltare rapidă. Producția industrială era în 1980 de 57 ori mai mare ca în 1948 și de 33 ori mai mare ca în 1950. Ritmurile anuale ridicate de creștere realizate pe perioade îndelungate — 12,3% între 1951—1980 și 11,4% între 1965—1980 — situează industria noastră în fruntea celor mai dinamice industrii ale lumii. În aceste condiții, România dispune de o puternică industrie, care în 1980 cuprindea 36% din populația activă a țării. În cadrul ei, ramurile industriei grele, decisive pentru progresul economiei naționale, ca și principalele subramuri ale industriei ușoare sînt comparativ puternic dezvoltate. După cum se știe, la produsele industriale de bază — oțel, fontă, laminate, sodă caustică, cauciuc, sintetic, fibre și fire sintetice, ciment etc., ca și la țesături de bumbac și lînă, confecții, tricotaaje, încălțăminte etc., România se apropie sau a depășit deja producțiile pe locuitor din țările dezvoltate din punct de vedere economic.

A fost dezvoltată, mai ales după Congresul al IX-lea al partidului, o puternică industrie constructoare de mașini, comparativ diversificată și capabilă, așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, să înfăptuiască obiective tehnice dintre cele mai complexe. În cadrul acestei industrii se dezvoltă rapid subramurile electronică și electrotehnică, mecanică fină, producția de mașini-unelte moderne și complexe etc. Construcțiile de mașini asigură necesarul de mașini și utilaje ale economiei naționale în proporție de peste 3/4.

Industrializarea a constituit cel mai important factor al progresului economic, social, politic, cultural al României. În același timp, se mențin încă rămăneri în urmă ale industriei noastre în raport cu performanțele industriale ale țărilor dezvoltate din punct de vedere economic. Acestea se manifestă mai ales pe planul dezvoltării subramurilor și producțiilor moderne, al diversificării produselor și al însușirilor lor tehnice și de calitate, pe planul competitivității multora dintre ele pe piața mondială, ca și al capacității industriei de a se adapta rapid la noile cerințe ale economiei naționale și ale exportului etc.

Pluralismul tehnologic — inevitabil și în țara noastră, ca în toate țările care se industrializează în prezent, ca urmare a faptului că fondurile fixe avansate tehnic sînt utilizate alături de fonduri fixe mai vechi, care nu pot fi aduse la nivelul celor mai noi — constituie una din cauzele productivității muncii de cîteva ori mai scăzută în industria noastră decît în cea din țările dezvoltate, a unei eficiențe mai scăzute a folosirii fondurilor fixe. Dinamica înzestrării tehnice a muncii este încă superioară celei a productivității muncii. Consumurile energetice

¹⁾ Prima parte a articolului a apărut în numărul trecut al revistei socialiste, vol. 2, București, Ed. politică, 1963, p. 572 și 573.
²⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, p. 181.

și cele de materii prime pe o unitate valorică de produs industrial sint, de asemenea, mai mari decât în țările dezvoltate.

Ramurile și producțiile energointensive și mari consumatoare de materii prime au o pondere prea ridicată în raport cu celelalte. Consumăm încă prea mult metal, ceea ce solicită în mod deosebit industria siderurgică. Consumurile energetice și de alte materii prime sînt ridicate, la rîndul lor, din cauza rămănelor în urmă pe planul tehnicii folosite. Așa cum sublinia adesea tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt încă prea puțin dezvoltate ramurile moderne ale industriei construcțiilor de mașini. Tehnica mai veche este una din cauzele pentru care valorificăm puțin eficient resursele naturale. În economie s-a format, așa cum arăta secretarul general al partidului la recenta Conferința Națională, o anume disproporție între industria prelucrătoare și cea energetică, de materii prime — disproporție pe care relansarea crizei economice mondiale, adîncirea celei a relațiilor financiar-valutare ca și persistența crizei energetice și a materiilor prime o agravează.

Industrializarea rapidă și înfăptuirea politicii realiste, științific fundamentate de secretarul general al partidului în domeniul repartizării teritoriale a forțelor de producție au favorizat o seamă de succese de însemnătate deosebită pe acest tărîm. Există în toate județele țării deja o puternică bază industrială care a permis apropierea considerabilă a condițiilor de muncă și de trai ale tuturor cetățenilor țării, rezolvarea definitivă a problemei naționale și crearea unor premise superioare de dezvoltare în viitor a tuturor zonelor geografice și, în final, a tuturor localităților. Există, în același timp, și o seamă de rămăneli în urmă, inevitabile în actualul stadiu de dezvoltare a forțelor de producție, puse în lumină de folosirea incompletă și mai ales cu o eficiență comparativ mai scăzută a capacităților de muncă ale populației într-o serie de județe, în unele orașe, cu deosebire în cele mici, ca și în comune, inclusiv în viitoarele centre agroindustriale, care se reflectă pe planul nivelului de trai, al structurilor sociale etc.

În același timp, trebuie avut în vedere faptul că dezvoltarea atît de rapidă a industriei n-a fost însoțită de o dezvoltare corespunzătoare a agriculturii. Deși în ultimele 3 decenii, producția agricolă s-a mărit cu 3,5 ori, ea rămîne totuși în urmă comparativ cu posibilitățile, exigențele și obiectivele formulate. Ca rezultat, „există — așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională — o anumită disproporție și contradicție între dezvoltarea puternică a industriei și dezvoltarea mai înecată a agriculturii”³⁾.

Caracteristici ale progresului industrial

CONTINUAREA procesului de industrializare în actualul deceniu este cerută de progresul tehnic al ramurilor economiei, de noua revoluție agrară, de creșterea rîndurilor clasei muncitoare, de ridicarea bunăstării poporului etc. Necesitatea industrializării este pusă în lumină, pe de o parte, de faptul că populația ocupată în industria României și, mai departe, în sectorul secundar, nu a atins încă cotele maxime, adică cele realizate de cele mai multe dintre actualele țări dezvoltate — capitaliste sau socialiste — în perioadele în care au încheiat industrializarea. La actualul nivel de înzestrare tehnică a ramurilor, la actualele structuri ale economiei și ale nevoii sociale, în industrie și, în general, în cel de al doilea sector, mai putem ocupa încă circa 7—800 mii persoane, astfel încît în 1990 să atingem o pondere de circa 42% a acestei populații în industrie și de circa 1,2 în industrie și construcții.

De asemenea, trebuie să avem în vedere faptul că problemele ocupării rămîn în țara noastră și în etapa actuală importante; aceasta, în ciuda scăderii grave a natalității pînă în anul 1966, care face ca în actualul cincinal, în unii ani, numărul tinerilor care intră pentru prima oară în muncă să fie mai mic decît al celor care părăsesc cîmpul muncii odată cu ieșirea la pensie. Cu deosebire în județele comparativ rămase în urmă, există încă importante resurse de muncă, inclusiv masculine, care mai pot fi atrase pentru dezvoltarea industriei. La sate, există un important număr de femei care nu mai lucrează în producția agricolă, dar care ar putea lucra în activități industriale și neagricole în comunele în care locuiesc; există, de asemenea, în numeroase orașe și, mai ales, în centrele siderurgice, un număr de femei care solicită locuri de muncă și care ar putea fi ocupate prin dezvoltarea mai puternică a activităților industriale care să poată utiliza forța lor de muncă. Ocuparea acestor femei în ramurile neagricole reprezintă o problemă socială foarte importantă, o problemă a democrației, inclusiv a emancipării femeii, ale cărei soluții pot

³⁾ Nicolae Ceaușescu — Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, Știința nr. 12540, 17 dec. 1982

fi găsite în sfera continuării industrializării. Cu asemenea probleme ale ocupării și cu aceste resurse disponibile de muncă, completate, firește, de tinerii care intră pentru prima oară în muncă, industrializarea capătă, în actualul deceniu, specificul reflectat de directivele Congresului al XII-lea și, firește, de obiectivele și sarcinile Conferinței Naționale a partidului.

Corespunzător, în județele dezvoltate industrial, ca și în orașele mari puternic industrializate, industria se va dezvolta cu deosebire pe căi intensive, prin modernizarea unităților existente, pe seama creșterii productivității muncii. Aceasta înseamnă că noi și importante obiective industriale nu vor mai fi create în municipii ca București, Brașov și, probabil, Ploiești, Timișoara etc. O asemenea orientare conferă dezvoltării industriale a țării, prin excelență, un caracter intensiv. Obiective industriale noi urmează să fie create cu deosebire în celelalte județe, în orașele mai mici, insuficient industrializate, în viitoarele orașe și centre agroindustriale și în comune. Această dezvoltare asigură continuarea creșterii industriei și, în același timp, valorificarea înaltă a resurselor disponibile de muncă ale economiei, cu toate consecințele pozitive pe planul rezultatelor generale ale activității economice și sociale, ca și pe plan politic, mai exact al înfăptuirii consecvente a principiilor democrației socialiste, care pretinde, în primul rînd, asigurarea pentru fiecare cetățean în stare să muncească a unui loc de muncă potrivit aspirațiilor și unei pregătiri mai înalte. Înfăptuirea preconizatei dezvoltări a industriei — extensivă atunci cînd este vorba de județele și localitățile mai puțin dezvoltate și de comune — care presupune, pe lîngă crearea de mari și puternice unități industriale, dezvoltarea mai rapidă a industriei mici — obiectiv deosebit în actualul cincinal —, dar și a industriei de dimensiuni mijlocii, va aduce soluții esențiale problemei repartizării teritoriale raționale a forțelor de producție.

Dar principala caracteristică a industrializării în actualul cincinal devine restructurarea industriei. Aceasta urmează a se realiza în următoarele direcții: reducerea ritmurilor de creștere în siderurgie (paralel cu îmbunătățirea calitativă a producției de oțel), în chimia de mare tonaj, în industria cimentului, în industria sticlei și a porțelanului etc.; trecerea în conservare a unor capacități de producție industrială în ramurile mari consumatoare de energie și de materii prime din import; menținerea unor ritmuri înalte, sau, atunci cînd este posibil, accelerarea lor în ramurile care valorifică intens resursele naturale și de energie proprii ale economiei naționale, în primul rînd în subramurile generatoare de progres tehnic, în chimia fină și industria medicamentelor, în unele subramuri ale industriei alimentare și ușoare etc. Aceasta în vederea realizării independenței energetice a țării și reducerii dependenței economiei noastre de resursele de materii prime importate. Aceste direcții sînt completate cu o seamă de obiective privind reducerea consumurilor specifice de energie, combustibil, materii prime, auxiliare etc. în toate ramurile industriei și ale economiei naționale, pe baza progresului tehnic și mai ales a perfecționării organizării și conducerii producției.

Firește, restructurarea industriei, ca și obiectivele privind reducerea consumurilor materiale, sînt strîns legate de criza economică mondială, care ne obligă să promovăm măsuri ferme de reducere a datoriei externe, de realizare a unei balanțe comerciale excedentare, de reducere a importurilor și de folosire mai eficientă a resurselor valutare etc. În același timp, trebuie să avem în vedere că toate aceste obiective nu sînt determinate, în primul rînd, de dificultățile pe care le întîmpinăm pe piața mondială. Aceste dificultăți ne-au obligat să grăbim adoptarea lor, să le realizăm mai curînd, adică cu eforturi concentrate într-o perioadă mai scurtă. Adoptarea acestor obiective este urmarea logică a progresului nostru economic și industrial, a faptului că apropiindu-ne de cotele maxime de industrializare și de dezvoltare extensivă a industriei, trebuie să realizăm, în concordanță cu cerințele și posibilitățile oferite de cuceririle contemporane ale științei și de tehnicile superioare, structuri avansate și moderne ale industriei, în contextul general al modernizării economiei naționale.

Realizarea acestor obiective nu este simplă. Pentru înfăptuirea lor sînt necesare eforturi importante de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, eforturi de investiții, de modernizare a fondurilor fixe și tehnologiilor etc., care cer un timp mai îndelungat. De aceea, presași de criza economică mondială, pentru a putea să ne satisfacem nevoile de materii prime și surse de energie, trebuie să apelăm în prezent mai insistent la resursele naționale, de multe ori mai puțin eficiente și mai scumpe, inclusiv la agricultura — poate cel mai important furnizor de materii prime al economiei noastre. Corespunzător,

Ion BLAGA

(Continuare în pag. 20)

CREȘTEREA VENITULUI NAȚIONAL, A AVUȚIEI SOCIETĂȚII — BAZA PROGRESULUI ECONOMIC-SOCIAL

DEZVOLTAREA economico-socială în ritm susținut a țării noastre în anii construcției socialiste, proces ce a cunoscut o extindere considerabilă mai ales în ultimii 18 ani, transformarea României într-o țară industrial-agrară, cu o industrie puternică, modernă, cu o agricultură socialistă avansată, sint nemijlocit legate de vasta activitate teoretică și practică desfășurată de secretarul general al partidului, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Gînditor penetrant, inspirat în permanență de idealurile seculare ale poporului nostru, sintetizînd în chip creator, profund original, schimbările survenite în plan național și internațional, tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat o viziune modernă privind dezvoltarea economico-socială a țării, locul României socialiste în sistemul economiei mondiale. Orientarea realistă, clarvăzătoare a politicii interne și externe a partidului nostru, ale cărei coordonate majore încorporează, la un nivel superior, viziunea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a dobîndit noi valențe calitative prin hotărîrile și programele adoptate de Conferința Națională a partidului.

În concepția secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, un loc deosebit de important pentru prezentul și viitorul țării îl are **creșterea în ritm susținut a venitului național și repartizarea judicioasă a acestuia în fond de dezvoltare și fond de consum**. Locul central ocupat de venitul național în problematica de ansamblu a dezvoltării economico-sociale a unei țări se explică prin aceea că mărimea și dinamica valorii nou create de societate în decursul unui an exprimă sintetic nivelul calitativ la care se desfășoară activitatea în industrie, agricultură, celelalte ramuri ale producției materiale. De asemenea, mărimea și dinamica venitului național reflectă și modul de acțiune al diversilor factori economici și social-politici într-o anumită etapă, modul de utilizare a resurselor umane și materiale etc.

În cele aproape patru decenii de construcție socialistă, comitent și pe baza dezvoltării vertiginose a economiei, venitul național — indicator de maximă expresivitate al calității progresului economic — a cunoscut o evoluție ascendentă. Astfel, raportat la anul 1950 indicatorul venit național a sporit în anul 1965 de peste patru ori, în anul 1970 de circa șase ori, pentru a fi, în anul 1981, de 15 ori mai mare decît în urmă cu 31 de ani. Urmărind dinamica indicatorului analizat se remarcă progresele substanțiale amplificate cunoscute în perioada 1965—1981, perioada cea mai bogată în realizări din întreaga istorie a patriei, perioadă ce se leagă inestructibil de numele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu (raportat la anul 1965 venitul național a crescut cu 358%, creștere considerabilă dacă se ia în considerare că, în expresie reală, valoarea venitului național în 1965 era considerabil mai mare decît în 1950).

Factorii intensivi — prioritari în sporirea venitului național

EXPRESIE concentrată a modului în care sînt valorificate resursele la nivelul societății, venitul național vădește o puternică încărcătură calitativă. Sporirea venitului național reprezintă autentică sursă de creștere a avuției sociale, baza dezvoltării forțelor de producție și a ridicării bunăstării celor ce muncesc. Dacă de-a lungul întregului proces de edificare a societății socialiste factorii intensivi, calitativi au participat substan-

țial la sporirea venitului național, pentru actuala perioadă și în perspectivă se creează condiții pentru creșterea și mai puternică a ponderii acestor factori. O atare orientare corespunde noilor obiective ale dezvoltării economico-sociale, potențialului productiv acumulat, calității acestui potențial, corespunde climatului economic mondial profund vulversat de criza economică ce se manifestă puternic în ultima perioadă.

Unul dintre factorii calitativi concepuți să aibă un rol esențial în sporirea venitului național în actualul cincinal și în perspectivă îl reprezintă, după cum se subliniază în documentele partidului nostru, **creșterea în ritm susținut a productivității muncii sociale**. Prin sporirea productivității muncii în următorii ani ai cincinalului, pe seama economisirii atît a muncii vii, cît și a muncii materializate se va asigura și o creștere în ritm susținut a venitului național. Să menționăm, de asemenea, că prin creșterea mai susținută a productivității muncii în perioada 1950—1981 — productivitatea muncii pe o persoană ocupată în industrie a sporit într-un ritm mediu anual de 7,5% — a avut loc sporirea venitului național în condițiile utilizării în sectoarele producției materiale a unui număr mai mic de lucrători. Totodată, pe seama factorilor intensivi, sporirea venitului național trebuie să se realizeze cu un consum mai mic de combustibil, energie electrică, materii prime și materiale, problemă de maxim interes pentru dezvoltarea economiei naționale.

Subliniind însemnătatea creșterii mai accentuate a productivității muncii, precum și unele căi de sporire a sa, în Raportul prezentat la Conferința Națională din decembrie 1982 tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Pe baza bunei organizări a producției și muncii, a mecanizării și automatizării, a folosirii metodelor moderne în toate sectoarele de activitate, trebuie să obținem o creștere substanțială a productivității muncii, propunîndu-ne ca pînă la sfîrșitul acestui cincinal să ajungem din urmă cîteva din țările dezvoltate. Este necesar să înțelegem că nu putem vorbi de făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, de înaintarea spre comunism, de ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului fără a realiza o înaltă productivitate a muncii“. Prin urmare, problemele centrale ale dezvoltării economico-sociale a țării noastre în etapa actuală sînt strîns legate de progresele ce vor fi obținute pe linia creșterii productivității muncii. Așa se explică și răspunderea deosebită ce revine tuturor cadrelor din economie, colectivelor de oameni ai muncii din unitățile productive pentru realizarea integrală și la un înalt nivel calitativ a măsurilor stabilite pe linia introducerii progresului tehnic, perfecționării organizării producției și muncii, ridicării calificării lucrătorilor, întăririi cointeresării materiale a oamenilor muncii și a unităților economice, stimularii morale.

Creșterea în ritm susținut a venitului național pe seama factorilor intensivi necesită o amplă participare la activitatea unităților productive a tuturor factorilor din economie, aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar. Autoconducerea și autogestiunea economico-financiară asigură cadrul optim pentru mobilizarea tuturor rezervelor întreprinderilor menite să asigure obținerea producției cu cheltuieli minime, ridicarea calității produselor, sporirea beneficiilor, desfășurarea unei activități rentabile de către toate unitățile economice. Toate aceste implicații ale transpunerii în practică a diferitelor laturi ale noului mecanism economico-financiar demonstrează că în creșterea venitului național o importanță deosebită are sporirea valorii create de munca pentru sine dar și de munca pentru societate, a plusprodusului care constituie, în același timp, și sursa de bază a reproducției socialiste lărgite. Totoda-

tă, pe seama plusprodusului sînt satisfăcute unele nevoi generale ale societății socialiste multilateral dezvoltate, în sensul constituirii fondurilor social-culturale destinate finanțării acțiunilor din domeniul învățămîntului, culturii, artei, sportului etc., acțiuni menite să contribuie la ridicarea nivelului de trai al populației.

Așezarea întregii activități economico-sociale pe principiile autoconducerii și autogestunii va avea implicații directe și asupra modului de gospodărire și valorificare a materialelor prime și materialelor, asupra modului de utilizare a capacităților de producție, asupra nivelului costurilor de producție. Creșterea răspunderii fiecărui colectiv de oameni ai muncii în administrarea și dezvoltarea bunurilor existente în cadrul întreprinderilor are astfel urmări directe asupra sporirii venitului național. În acest spirit trebuie înțelese indicațiile formulate de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în Raportul prezentat la Conferința Națională, unde se arată că: „Sarcini importante se pun în domeniul activității economico-financiare. Trebuie să acționăm cu toată fermitatea pentru creșterea mai puternică a produsului social, a venitului național, pentru reducerea ponderii cheltuielilor materiale, creșterea producției nete, a venitului național — singura cale de asigurare a mijloacelor necesare dezvoltării societății și ridicării bunăstării poporului“.

Creșterea eficienței utilizării venitului național

REALIZAREA, în procesul dezvoltării economico-sociale, a funcției venitului național de principal factor al creșterii are loc prin intermediul distribuirii venitului național creat în fond de acumulare și fond de consum. În elaborarea unei viziuni juste asupra repartizării venitului național se reflectă una dintre cele mai strălucite contribuții teoretice ale secretarului general al partidului la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Menținerea unei rate înalte a acumulării este considerată ca o cerință esențială pentru dezvoltarea economiei și creșterea nivelului de trai al maselor.

Dacă în privința opțiunilor majore privind distribuirea venitului național pentru destinații productive sau de consum de-a lungul ultimelor cincinale nu s-au înregistrat schimbări de accent semnificative, aspecte noi, importante survin în ce privește modul cum sînt folosite resursele destinate dezvoltării. Această cerință se încadrează în concepția generală privind afirmarea unei noi calități în întreaga viață economico-socială. Efectele acumulării sînt cele chemate să constituie în perspectivă coordonatele progresului economic, cadrul fundamental în care se desfășoară procesul reproducției largite, însuși izvorul sporirii neîntrerupte a venitului național, a avuției societății și pe aceasta bază a bunăstării oamenilor muncii.

Creșterea eficienței cu care este utilizată partea din venitul național destinată continuării, pe o scară largită, a procesului reproducției socialiste se realizează printr-un ansamblu de măsuri adoptate și coroborate într-o concepție unitară, concepție ce are drept fundament gîndirea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Întrucît principala categorie economică și mijloc practic prin care se materializează fondul de dezvoltare îl reprezintă investițiile cu destinație productivă, este evident că sporirea eficienței utilizării venitului național pentru dezvoltare este sinonimă, în linii generale, cu creșterea eficienței investițiilor. Din această perspectivă pot fi precizate mai multe căi de acțiune.

Un prim aspect îl reprezintă orientarea fondurilor de investiții pe ramuri ale economiei astfel încît să se asigure o structură economică modernă, flexibilă, eficientă. Potrivit imperatiivelor actualei etape, a restricțiilor și perturbațiilor determinate de criza economică mondială, fondurile destinate dezvoltării vor fi orientate precumpănitor spre extinderea bazei naționale energetice și de materii prime, creșterea producției agricole, dezvoltarea unor subramuri industriale care utilizează în mod complex și superior resursele, asimilarea mai accelerată a progresului tehnic și sporirea, pe această bază, a competitivității produselor.

Totodată, în cadrul noilor capacități de producție, dotate cu tehnică de vîrf și tehnologii moderne, trebuie să se asigure economisirea combustibililor și energiei, reducerea costurilor de producție și sporirea beneficiilor.

O eficiență ridicată în domeniul investițiilor asigură obținerea unor efecte economico-sociale cu un volum mai mic de fonduri. Prin urmare, un anumit spor anual al venitului național poate fi obținut și cu un volum de investiții mai mic dacă în sectoarele în care se efectuează lucrările respective pentru punerea în funcțiune a noilor capacități de producție se asigură o eficiență maximă în utilizarea fondurilor, aceasta constituind o cale esențială de sporire a eficienței procesului de acumulare. De aceea, se vedește de o importanță cardinală asigurarea — odată cu orientarea investițiilor în strînsă legătură cu principalele priorități ale dezvoltării economico-sociale — a unei maxime concentrări a fondurilor pe un număr mai mic de obiective și punerea la termenele planificate a acestor obiective în funcțiune, introducerea în cadrul noilor capacități de producție a realizărilor de vîrf din domeniul științei și tehnicii, organizarea superioară a muncii pe șantiere, eliminarea pierderilor de orice natură.

Procesul acumulării, ca proces de folosire a unei părți din valoarea nou creată în producție, capătă noi dimensiuni prin introducerea, din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a sistemului de participare a oamenilor muncii cu părți sociale la constituirea fondurilor de dezvoltare ale unităților socialiste de stat. Pe această cale sporesc posibilitățile întreprinderilor de lărgire și modernizare a aparatului de producție, utilizînd în acest scop și partea socială a oamenilor muncii depusă pentru fondul de dezvoltare al unităților economice. Totodată, oamenii muncii participă direct la dezvoltarea mijloacelor de bază, a mijloacelor de producție, fiind și coproprietari ai unei părți din bunurile aflate la dispoziția întreprinderilor. Se preconizează că circa 70 la sută din fondurile fixe, din mijloacele de bază ale unităților să fie proprietate comună, date în administrare, în gospodărire și pentru dezvoltare colectivului de oameni ai muncii respectiv, iar circa 30 la sută din mijloacele de bază să aparțină oamenilor muncii din unitatea respectivă, pe baza participării benevole a fiecăruia cu o contribuție corespunzătoare.

Sporirea potențialului acumulării socialiste și întărirea bazei reproducției socialiste largite prin sistemul participării oamenilor muncii cu părți sociale la formarea fondului de dezvoltare al întreprinderilor are, totodată, implicații directe și asupra perfecționării relațiilor sociale exprimate de proprietatea socialistă, precum și asupra relațiilor de repartitie și a altor laturi ale relațiilor de producție și sociale. Astfel, oamenii muncii, deținînd o parte socială din proprietatea întreprinderii, acționînd în întreprinderea respectivă, se vor preocupa mai intens de apărarea și dezvoltarea unităților economice, pentru creșterea rentabilității și eficienței. De asemenea, în cadrul acestor noi relații de proprietate se vor lega și mai strîns veniturile individuale ale fiecărui om al muncii de realizarea producției, de productivitatea muncii și eficiența economică, de valorificarea superioară a materiilor prime și a forței de muncă. În aceste condiții se asigură întărirea cointeresării materiale a oamenilor muncii, a răspunderii acestora față de rezultatele obținute de unitatea în care lucrează.

Reproducția socialistă largită, a cărei sursă principală rămîne acumularea socialistă, constituie, așadar, baza dezvoltării forțelor de producție, a perfecționării relațiilor de producție și sociale în etapa actuală. În același timp, posibilitățile reproducției socialiste largite de a-și exercita funcția sa economică sînt condiționate în mare măsură de creșterea în ritm susținut a venitului național. De aceea, mobilizarea tuturor rezervelor de creștere a venitului național și utilizarea judicioasă a acestuia constituie probleme fundamentale ale dezvoltării economico-sociale a țării noastre în prezent și în perspectivă, probleme de care depind progresul economic și social, ridicarea continuă și pe trepte tot mai înalte a nivelului de trai al întregului popor.

prof. dr. Constantin BĂRBĂCIORU

ROMÂNIA SOCIALISTĂ — MILITANTĂ PENTRU PROMOVAREA PRINCIPIULUI ECHITĂȚII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE

ECONOMIA MONDIALĂ contemporană parcurge o etapă deosebit de complexă, caracteristică esențială a epocii noastre fiind mobilitatea, transformările revoluționare care însă nu se realizează în mod linear, ci în condițiile existenței unor tendințe divergente și contradictorii.

Rezolvarea problemelor mari și complexe cu care se confruntă economia mondială în ansamblu și în mod practic toate economiile naționale în parte, necesită, așa cum a subliniat în repetate rânduri președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, atât mobilizarea la maximum a eforturilor interne din partea tuturor țărilor cât și restructurarea radicală a relațiilor economice internaționale, instaurarea unei noi ordini economice și politice mondiale. Țara noastră militează pentru o strategie globală coerentă care presupune schimbări radicale la care să participe toate statele și corespunzător căreia este necesar să fie abordate toate problemele dezvoltării generale, în conexiunea și intercondiționarea lor reciprocă. Pe baza unei analize magistrale a fenomenelor și a cerințelor fundamentale din economia mondială, tovarășul Nicolae Ceaușescu a așezat în centrul vastei problematice privind noua ordine economică mondială lichidarea subdezvoltării și progresul accelerat al țărilor în curs de dezvoltare. Pe această linie, la Conferința Națională a partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia din nou că o **problemă fundamentală a lumii contemporane este aceea a subdezvoltării, a accentuării continue a decalajelor dintre țările bogate și sărace și a necesității instaurării unor relații noi între state, a creării unei noi ordini economice și politice mondiale.**

Așa cum deja s-a subliniat, această concepție ia în mod echilibrat în considerare atât mobilizarea la maximum a factorilor interni ai dezvoltării, cât și restructurarea radicală a relațiilor economice internaționale prin înlăturarea elementelor de confruntare și înlocuirea lor cu o colaborare constructivă, bazată pe o deplină și efectivă egalitate și echitate, pe avantaje reciproce, pe un sprijin multilateral.

Colaborarea economică și tehnico-științifică trebuie, în concepția partidului nostru, a secretarului său general, să ajute țările subdezvoltate să-și făurească o industrie proprie, să valorifice în mod superior resursele naturale, să-și modernizeze agricultura și să dezvolte în mod echilibrat infrastructurile necesare progresului tehnico-economic contemporan, să participe activ, în deplină egalitate la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de bunuri și valori.

Necesitatea restructurării relațiilor economice este cu atât mai stringentă cu cât începând cu a doua parte a deceniului trecut economia mondială traversează o perioadă de stagnare și instabilitate care în ultimii ani s-a accentuat considerabil. Așa cum se arată la Conferința Națională a P.C.R., în viața internațională s-au produs noi schimbări, au avut loc evenimente deosebite care au agravat și complicat relațiile mondiale.

Accentuarea fără precedent a interdependențelor economico-financiare din ultimele decenii a avut numeroase consecințe complexe, printre altele, mărind vulnerabilitatea economiilor naționale, cu deosebire a țărilor în curs de dezvoltare, dar și a altor țări, față de sistemul de crize care s-a manifestat cu o puternică amplitudine în ultimul timp. „Situția gravă creată ca urmare a crizei economice, a politicilor dobinzilor înalte, necesită, așa cum se sublinia și în raportul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Conferința Națională a partidului, măsuri ferme pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare și crearea condițiilor progresului lor eco-

nomico-social prin realizarea unor înțelegeri corespunzătoare între țările bogate și țările sărace”. Totodată, un rol important este necesar să-l dețină colaborarea mai activă și intrajutorarea reciprocă a țărilor în curs de dezvoltare. Din păcate, în condițiile existenței unor puternice dezechilibre ale economiei mondiale, concomitent cu preocupările forțelor progresiste ale omenirii pentru o colaborare constructivă, pentru trecerea la noua ordine economică mondială, în diferite țări precum și în relațiile economice internaționale, și-au făcut apariția unele tensiuni, iar altele mai vechi s-au accentuat, în unele zone se constată o degradare a climatului social-politic.

În domeniul economic, pe fondul tendinței de stagnare prelungită, **decalajele economice între țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate nu numai că nu s-au redus, dar s-au accentuat într-un mod îngrijorător, contradicția dintre țările bogate și cele sărace reprezentând prin amploarea și caracterul ei, așa cum a sesizat, cu deosebire profundă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cea mai puternică contradicție a lumii contemporane.**

Stagnarea și, în unele cazuri, reculul unor ramuri industriale și mai ales a consumului produselor acestor ramuri în țările dezvoltate, politicile comerciale și cele financiar-monetare ale acestor state și ale societăților transnaționale au lovit puternic țările în curs de dezvoltare, pe cele mai slab dezvoltate, precum și pe cele care s-au angajat pe calea industrializării și care se străduiesc să participe la diviziunea internațională a muncii cu produse industriale. Ca atare, lichidarea subdezvoltării, reducerea decalajelor constituie în continuare obiectivul fundamental al înfăptuirii noii ordini economice mondiale, cerință în primul rând a țărilor sărace, subdezvoltate, dar pe termen lung aceasta corespunzând, de asemenea, intereselor țărilor dezvoltate, deci tuturor țărilor lumii.

În concepția președintelui României socialiste un rol important în rezolvarea acestei contradicții îl are promovarea activităților productive în țările în curs de dezvoltare. Consecvență acestei concepții, România socialistă, care la rîndul său este o țară în curs de dezvoltare care a moștenit de la regimul burghez-moșieresc o economie slab dezvoltată, a depus în anii construcției economice socialiste eforturi constant ridicate pentru valorificarea superioară a resurselor sale materiale și umane, pentru dezvoltarea complexă și echilibrată a întregii economii naționale, obținind deja rezultate remarcabile. Totodată, așa cum preciza președintele Nicolae Ceaușescu, țara noastră militează pentru realizarea unei noi și echitabile diviziuni internaționale a muncii, pentru continuarea liberalizării comerțului și mobilizarea unor noi resurse financiare pentru dezvoltare și, în context, crearea unui fond de dezvoltare, la a cărui constituire să se contribuie prin economiile care se pot realiza ca urmare a reducerii cheltuielilor militare.

Într-adevăr, în condițiile în care, în domeniul relațiilor economice internaționale se constată un reviriment al politicilor și practicilor protecționiste și restrictive, care contribuie la deteriorarea comerțului internațional, este necesar să se depună eforturi mult sporite din partea forțelor progresiste pentru menținerea unui climat constructiv. Prin politicile discriminatorii, care vizează cu deosebire țările socialiste și pe cele în curs de dezvoltare, se manifestă tendința țărilor capitaliste dezvoltate de a ieși din criza economică transferind fie și parțial povara acesteia asupra altor țări. Astfel, corespunzător ultimului raport anual al Acordului General asupra Tarifelor și Comerțului (G.A.T.T.), volumul comerțului mondial care a crescut cu 8,5% în perioada 1963—1973 și cu 6% în 1974—1979, a sporit cu numai 2% în 1980, iar în anul 1981 s-a redus cu 1% față de

1) Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, Ed. politică, București, 16—18 dec. 1982, p. 62.

anul precedent, proces de deteriorare care continuă. Această evoluție din ultimii ani a fost determinată, printre altele, și de fluctuația din domeniul prețurilor pe piața mondială, într-o manieră care, de regulă, a dezavantajat țările în curs de dezvoltare. Astfel, după explozia din domeniul prețului petrolului din anii 1973—1974 și cea din 1979—1980, care a creat cele mai mari neajunsuri tot țărilor în curs de dezvoltare importatoare de țiței, prețurile produselor primare exportate de țările în curs de dezvoltare s-au redus în anii 1981—1982 în medie cu 13—14% pe an, în același timp prețurile produselor primare exportate de țările dezvoltate reducându-se numai cu 5%. Raportul de schimb în relațiile comerciale dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare s-au situat, în ultimii doi ani, la cel mai dezavantajos nivel pentru acestea din urmă în raport cu oricare altă perioadă din ultimele trei decenii.

Pe de altă parte, în anul 1981, creșterea exporturilor mondiale de produse industriale prelucrate cu 4,5% — singura componentă dinamică a comerțului internațional — s-a datorat în proporție de 60% fluxurilor de mărfuri din țările dezvoltate către cele în curs de dezvoltare. În schimb, numai 5% din creșterea exporturilor mondiale de produse industriale prelucrate s-a datorat schimburilor reciproce dintre țările industrializate dezvoltate, cu toate că acestea dețin 2/3 din producția mondială și 80% din volumul comerțului internațional.

Printre o serie de bariere netarifare: **contingentări, licențe și interdicții la import sau limitarea acestora prin mecanismul prețurilor, al impozitelor indirecte și a altor taxe cu caracter fiscal, deschiderea cu foarte mare ușurință a procedurilor anti-dumping, instituirea unor formalități vamale și administrative foarte complicate, controale tehnice, norme de securitate și cele în domeniul standardizării extrem de severe, statele capitaliste dezvoltate au redus considerabil importurile provenind din țările socialiste și din cele în curs de dezvoltare, limitându-le, practic, la cele de materii prime și semifabricate.**

În acest context apare deosebit de semnificativ faptul că una dintre componentele ce caracterizează concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind noua ordine economică mondială se referă tocmai la stabilirea unor raporturi fundamentale economice între prețurile marilor grupe de produse: materii prime, energie, produse agroalimentare, produse manufacturate și eliminarea fluctuațiilor excesive din domeniul prețurilor, fluctuații care conduc la speculații și inechitate în domeniul relațiilor economice internaționale. Această concepție are în vedere dezvoltarea unei colaborări economice și tehnico-stiințifice între toate țările lumii, indiferent de orinduirea lor socială, pe baza respectării suveranității naționale.

Un loc important în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu, în politica românească privind noua ordine economică mondială revine necesității soluționării echitabile a gravelor probleme financiare cu care se confruntă numeroase țări ale lumii prin: **anularea datoriilor externe ale țărilor cele mai puțin dezvoltate, reducerea datoriilor externe ale celorlalte țări în curs de dezvoltare și reechilibrarea lor pe termen lung, cu o perioadă de 4—5 ani în care să nu se efectueze plăți, scăderea dobânzilor la rate raționale, maximum 5% în cazul împrumuturilor acordate țărilor în curs de dezvoltare, crearea unui nou sistem monetar internațional echilibrat și echitabil, care să răspundă necesităților dezvoltării normale a relațiilor economice mondiale.**

Trecerea la flotarea generalizată a monedelor în prima parte a deceniului trecut a însemnat începutul unei ere de instabilitate financiară, a dus la generalizarea speculei și a nesigurății, a schimbării destinației cîștigurilor provenite din operațiunile comerciale și din cele financiare. Faptul că piața mondială financiar-monetară se bazează în mod exagerat pe o singură monedă națională, dolarul, s-a dovedit neviabilă chiar în deceniul 1950—1960 al „omnipotenței americane”, cînd S.U.A. aveau sub controlul lor peste jumătate din rezervele mondiale de aur și de rezerve, cu atât mai mult această situație devenind realmente anacronică în prezent cînd raporturile de forță economică și financiară s-au schimbat. În lume circula peste 1000 de miliarde de dolari „fără patrie” care se vor a fi etalonul tuturor valorilor, dar care fac obiectul speculei, ceea ce contribuie la dezorganizarea și blocarea activității unor întreprinderi și, ceea ce este foarte grav, chiar a unor economii naționale. Astfel, prin creșterea din ultimii ani a cursului de schimb al dolarului țările care dețin acest mijloc de plată, și în primul rînd S.U.A., au dobîndit importante avantaje. Totodată, efectele scumpirii petrolului au fost transferate altă prin scumpirea dolarului, cit și a creditului, asupra țărilor în curs de dezvoltare și a țărilor socialiste importatoare de petrol sau care, în orice caz, recurg în mod curent la credite în dolari, în acest context fiind desigur afectată și economia românească.

Așa cum arăta secretarul general al partidului la Plenara C.C. al P.C.R. din iunie și la Conferința Națională a Partidului din decembrie 1982, efectele crizei economice sînt accentuate

de politica dobînzilor înalte care crează greutăți uriașe în calea desfășurării activităților economice, înrăutățește și mai mult situația țărilor în curs de dezvoltare. Ratele înalte ale dobînzilor au apărut în contextul general al instabilității economiei mondiale, cu deosebire al dezordinii monetare, al accentuării inflației. În condițiile în care, în ultimii 7—8 ani, piața creditelor internaționale s-a extins considerabil — totalul împrumuturilor acordate de băncile occidentale crescînd, de exemplu, de la 280 miliarde dolari în 1974 la circa 1000 de miliarde în prezent — situația celor care apelează la creditul internațional și cu deosebire a țărilor în curs de dezvoltare cu disponibilități modeste de devize a devenit foarte grea.

Astfel, creditele scumpe afectează puternic eficiența investițiilor și a producției, aceasta chiar în condițiile unei rate a dobînzilor de 12—13% cît este în prezent, și cu atât mai mult ale ratelor excesiv de înalte, care, o bună perioadă de timp, au gravitat în jurul a 20%. Totodată, ca urmare în principal a mecanismelor financiare, a scumpirii creditelor și a dolarului, a accentuării măsurilor protecționiste din partea țărilor industriale dezvoltate, datoria externă a țărilor în curs de dezvoltare a crescut considerabil, de la 60 miliarde dolari în 1970 la circa 650 miliarde dolari în prezent. Dacă se iau în considerare și creditele pe termen scurt neincluse de obicei în statisticile oficiale, datoria externă totală a acestor țări se ridică la fațastică sumă de circa 800 miliarde dolari. Corespunzător aprecierilor directorului general al F.M.I., J. de la Larosière, un singur procent al ratei dobînzilor influențează serviciul datoriei țărilor în curs de dezvoltare cu 3 miliarde dolari anual.

În aceste condiții, așa cum se arată în ultimul raport anual al Băncii Mondiale, serviciul datoriei externe (dobînzii și achitarea ratelor scadente) a țărilor în curs de dezvoltare a crescut de la 7,4 miliarde dolari în 1970 la peste 100 miliarde dolari în prezent, sumă egală cu datoria contractată anual în ultima perioadă de aceste țări. Ca atare, dacă în trecut, țările în curs de dezvoltare făceau împrumuturi pentru dezvoltarea economică, în prezent, așa cum menționa Janez Stanovnik, secretarul Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa, numeroase țări ale lumii fac noi datorii doar „pentru menținerea sistemului bancar mondial și nu pentru accelerarea dezvoltării economice”. Aceste fenomene au loc în condițiile în care, în anul 1981 produsul intern brut pe locuitor în țările în curs de dezvoltare, după foarte mult timp, a înregistrat un declin absolut, iar în 1982 situația în unele țări s-a înrăutățit și mai mult.

De asemenea, menționăm faptul că în ultimul deceniu a crescut considerabil ponderea instituțiilor financiare particulare în sursele de credit orientate către țările în curs de dezvoltare, anume de la 25% în 1970 la 50% în anul 1980, în prezent ridicîndu-se probabil la peste 60%. Ca atare, țările în curs de dezvoltare precum și alte țări s-au văzut puse în situația de a apela tot mai mult la credite „neconcesionale”, cu dobînzii mari, perioade de grație reduse etc.

Pe fondul acestei situații precare, a economiei și mai ales a finanțelor țărilor în curs de dezvoltare, precum și ale altor țări, asistăm la o ofensivă în continuare a băncilor care, preocupate excesiv de profiturile lor, refuză să mai acorde credite unor țări sau pun condiții foarte dificile, cum ar fi crearea depozitelor bancare prelabile care blochează disponibilitățile valutare, și așa modeste, ale țărilor importatoare, printre care și țara noastră.

Procesul realizării noii ordini economice cuprinde, ca o componentă importantă a strategiei internaționale, cristalizarea unui nou sistem monetar internațional, sănătos și echitabil, care să asigure desfășurarea pe baze stabile a relațiilor valutare-financiare.

Noul sistem monetar trebuie să asigure stabilirea unui raport mai just între monedele naționale ale țărilor, să reprezinte realmente un factor al promovării stabilității și echilibrului monetar pe plan mondial, la adăpost de fluctuații, distorsiuni, disproporții și crize. Una din cerințele fundamentale este aceea ca sistemul monetar să înglobeze toate țările și să țină seama de interesele specifice ale țărilor în curs de dezvoltare.

O altă componentă esențială a concepției președintelui țării noastre privind strategia internațională a edificării noii ordini economice mondiale o constituie accesul larg, fără discriminări sau bariere, al fiecărei țări, la cerceririle științei și tehnicii contemporane, știut fiind că acestea au devenit un factor prioritar al dezvoltării, al progresului economiilor naționale. Din această perspectivă, ținînd seama de faptul că 90% din cercetătorii tehnico-științifici lucrează în țările industrializate unde alocațiile anuale pentru cercetare pe cap de locuitor sînt de cca. 150 de dolari, iar în unele țări în curs de dezvoltare doar de cîțiva cenți, este necesar ca țările rămase în urmă să fie

prof. dr. Alexandru PUIU
Academia de Studii Economice București

(Continuare în pag. 24)

SESIUNI OMAGIALE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

● În această săptămână a avut loc la Academia R.S. România o sesiune științifică cu tema „18 ani de activitate în domeniul științei, tehnologiei, învățămîntului și culturii în România”, organizată de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie și Academia Republicii Socialiste România, manifestare consacrată omagierii a 50 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a zilei sale de naștere. Comunicările au relevat rolul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în crearea, pentru prima oară în istoria țării, a unei autentice politici de partid și de stat în domeniul științei, tehnologiei, învățămîntului și culturii, politică ce orientează activitatea desfășurată în aceste domenii în sensul unei contribuții sporite la progresul economico-social al țării, la făurirea socialismului multilateral dezvoltat și înaintarea României spre comunism.

În cadrul sesiunii au fost prezentate următoarele comunicări: „18 ani de activitate în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologie și introducerii progresului tehnic” – Ion Ursu; „Dezvoltarea creatoare a teoriei revoluționare în perioada de la Congresul al IX-lea” – Dumitru Popescu; „Politica realistă a României socialiste de pace și colaborare între popoare” – Manea Mănescu; „O strategie unitară de formare a omului nou, constructor conștient al lumii noastre” – Suzana Gâdea; „Dezvoltarea și modernizarea școlii românești în concordanță cu cerințele vieții economico-sociale a țării, cu exigențele revoluției tehnico-științifice contemporane” – Ion Teoreanu; „Contribuții de seamă la dezvoltarea științei și tehnologiei în domeniul chimiei” – Cristofor Simionescu; „O politică unitară în domeniul sănătății, mediului înconjurător și creșterii calității vieții” – Constantin Arseni; „Rolul științei și tehnologiilor avansate în înfăptuirea noii revoluții agrare” – Tiberiu Mureșan; „O jumătate de veac de luptă revoluționară pentru cucerirea dreptului la o istorie unică a poporului, partidului și țării” – Ștefan Ștefănescu; „Soluții înnoitoare pentru rezolvarea exemplară a problemei naționale” – Eduard Eisenburger; „18 ani de cercetare științifică și tehnologică în folosul industriei chimice naționale” – Maria Ionescu; „18 ani de mobilizare a fizicii în folosul economiei naționale” – Marin Ivașcu; „Integrarea învățămîntului superior cu cercetarea și producția – înnoiri de seamă ale unui centru universitar de tradiție” – Attila Palfalvi; „Noi perspective în știința și civilizația socialistă” – Mihnea Gheorghiu; „Organizarea cercetării științifice pentru creșterea eficienței industriei și agriculturii românești” – Mihail Florescu; „O perspectivă nouă, mobilizatoare a rolului oamenilor de știință în asigurarea progresului și păcii” – George Ciucu; „Știința românească în cooperarea internațională și schimbul mondial de valori” – Ion Anton.

În încheiere, participanții au adoptat textul unei telegrame adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care se spune: „Împreună cu întregul popor, ne mindrim cu această epocă ce va purta pentru totdeauna, cu îndreptățire, numele dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, cel mai strălucit și prețuit fiu al națiunii române, revoluționar și patriot înflăcărat, personalitate proeminentă a lumii contemporane.

Întreaga dumneavoastră viață, activitatea revoluționară închinată cu devotament și măreață dăruire poporului constituie o pildă de fierbinte iubire de țară, de înțelepciune și cutezanță revoluționară, de luptă consecventă și neînfricată pentru o rînduială mai dreaptă și mai bună, pentru triumful ideilor socialismului și comunismului, pentru o Românie demnă, liberă, independentă și suverană, stăpîni pe destinele sale, într-o lume a înțelegerii, colaborării și păcii.

Sub conducerea dumneavoastră neobosită, poporul nostru, strîns unit în jurul partidului, a obținut succese fără precedent în toate domeniile vieții economice, social-politice, ale științei și culturii, a pășit cu fermitate pe calea luminoasă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României, etapă istorică ce poartă cu mindrie pecetea puternicei dumneavoastră personalități.

Dezvoltarea științei și culturii naționale, parte integrantă a mărețului Program al partidului, a beneficiat în permanență de sprijinul dumneavoastră multilateral, pe măsura locului și sarcinilor încredințate lor, în opera de construcție economico-socială a țării. Prezența dumneavoastră dinamică și mobilizatoare în mijlocul colectivului de muncă ale instituțiilor de știință, învățămînt și cultură constituie dovada vie a atenției pe care o acordați acestor domenii de activitate, a încrederii de care ne bucurăm din partea conducerii partidului, a dumneavoastră personal. Beneficiind de calitățile de eminent om de știință și conducător ale tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, îndrumător neobosit al întregii noastre activități, vom face totul pentru a răspunde așa cum se cuvine, prin munca noastră închinată poporului și păcii, acestei înalte încrederi.

Reafirmînd adevărată deplină a tuturor oamenilor de știință și cultură, fără deosebire de naționalitate, la politica clarvăzătoare a Partidului Comunist Român, ne exprimăm hotărîrea fermă de a face totul pentru transpunerea în viață a istoricelor hotărîri ale Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale Partidului Comunist Român.

● Sub egida Institutului Central de Cercetări Economice, săptămîna trecută a avut loc o sesiune de comunicări consacrate concepției secretarului general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la dezvoltarea economico-socială a României socialiste. Comunicările prezentate de cadre de prestigiu din cercetarea economică, din învățămîntul economic superior au evidențiat contribuțiile de inestimabilă valoare teoretică și practică ale secretarului general al partidului la elaborarea strategiei de dezvoltare economico-socială a țării, la intruparea acestei concepții teoretice în vasta operă de edificare a societății socialiste, care prezintă cele mai de seamă realizări în anii de după Congresul al IX-lea al partidului. Rolul, sarcinile și aportul cercetării economice la dezvoltarea economiei, căile de susținere a progresului economic, coordonatele concepției privind autogestiunea economico-financiară, dezvoltarea armonioasă în profil teritorial, coordonatele noii revoluții agrare, prioritatea dezvoltării bazei energetice și de materii prime, perfecționarea pregătirii forței de muncă, elemente novatoare în dezvoltarea științei conducerii societății socialiste, strategia creșterii calității vieții, repere privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale, participarea activă la comerțul mondial, caracterizarea profilului economiei mondiale – iată o parte din elementele ce definesc concepția revoluționară a secretarului general al partidului, evidențiate în cursul acestui simpozion omagial.

● La Academia „Ștefan Gheorghiu” săptămîna trecută s-a desfășurat sesiunea științifică de comunicări cu tema: Partidul Comunist Român – centru vital al societății noastre socialiste. Contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea teoriei despre partidul revoluționar al clasei muncitoare, despre profilul politico-moral și ideologic al activistului de partid. La sesiune au luat parte cadre didactice, cercetători, studenți și cursanți.

În comunicările prezentate s-a pus cu putere în evidență personalitatea multilaterală a tovarășului Nicolae Ceaușescu, rolul său hotărîtor în elaborarea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, în procesul conducerii științifice a economiei, contribuția sa de excepțională valoare la dezvoltarea teoriei și practicii revoluționare, la promovarea unei politici de pace, dezarmare și securitate internațională, la soluționarea marilor probleme ale contemporaneității. Au fost abordate probleme ale însemnătății activității politice și ideologice pentru formarea conștiinței socialiste a maselor, ale democrației de partid, ca factor de afirmare și întărire a rolului conducător al partidului în societate, precum și probleme privind profilul moral-politic și ideologic al activistului de partid în lumina concepției revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

MOBILIZATOARE CHEMĂRI LA ÎNTRECERE PENTRU ÎNDEPLINIREA EXEMPLARĂ A PLANULUI

ÎNCA DIN PRIMELE ZILE ale anului, a început să se transpună în fapte angajamentul întregului nostru popor de a acționa cu hotărâre pentru înlăptuirea neabătută a obiectivelor și sarcinilor cuprinse în documentele Conferinței Naționale a partidului, a orientărilor și indicațiilor prețioase date de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acest cadru de înaltă emulație, recent au fost lansate în întreaga economie chemări la întrecere pentru realizarea exemplară a obiectivelor dezvoltării economico-sociale a patriei în acest an și cincinal și ridicarea nivelului calitativ al întregii activități din industrie, construcții, transporturi și circulația mărfurilor, pentru sporirea continuă a producției agricole.

Prin chemările la întrecere, oamenii muncii din toate județele țării, din ministere, centrale și întreprinderi își propun, pe baza mobilizării în grad înalt a posibilităților și resurselor de care dispune fiecare colectiv, să realizeze în acest an peste prevederi un însemnat volum de producție fizică și netă, să dezvolte cu prioritate baza energetică și de ma-

terii prime a țării, să sporească substanțial calitatea și competitivitatea produselor, exporturile românești, concomitent cu reducerea substanțială, continuă, a consumurilor materiale, de combustibil și energie, a cheltuielilor de producție în general, diminuarea importurilor, sporirea substanțială a productivității muncii și creșterea eficienței economice.

Programele de măsuri adoptate în cadrul recentelor adunări generale ale oamenilor muncii, depășirile de plan obținute din primele zile ale lunii ianuarie, pregătirea temeinică a fabricației din acest an încă din 1982, întărirea sentimentului fiecărui om al muncii de proprietar — producător — beneficiar în întreaga sa activitate se înscriu ca premise majore ale realizării integrale a angajamentelor asumate pe 1983, ale onorării la cote înalte de calitate și eficiență a contribuției pe care fiecare întreprindere este hotărâtă să o aducă în cadrul întrecerii socialiste pentru bunăstarea poporului, pentru ridicarea pe noi trepte de civilizație și progres a patriei noastre socialiste.

Producția fizică și exportul — realizate ritmic, integral

ÎN CONDIȚIILE trecerii la o nouă calitate în întreaga activitate economico-socială, ale amplificării funcțiilor noului mecanism economico-financiar, realizarea exemplară a producției fizice, în sortimentele planificate reprezintă o preocupare prioritară pentru fiecare întreprindere, pentru toate colectivele de oameni ai muncii din industrie. Aceasta cu atât mai mult cu cât de realizarea ritmică a planului fizic de producție depinde onorarea exemplară a obligațiilor contractuale cu beneficiarii interni și externi, realizarea producției nete, a beneficiilor planificate și, în ultimă instanță, obținerea unei eficiențe economice ridicate.

Sarcini deosebite revin în acest sens și colectivului de oameni ai muncii de la întreprinderea de pompe „Aversa”-București care în acest an este chemat să asigure întregul sortiment de pompe centrifugale solicitat de economia națională și totodată să extindă gama sortimentală destinată partenerilor externi.

Sub îndobolul mobilizator al prețioaselor orientări și indicații izvorite din documentele Conferinței Naționale a partidului din 1982, colectivul de oameni ai muncii din întreprindere a pășit în 1983, hotărât să-și înzecească eforturile pentru realizarea exemplară a sarcinilor de plan în condiții de înaltă calitate și eficiență. Disponind de o bogată experiență, de condiții optime desfășurării largi a inițiativei creatoare, colectivul întreprinderii a reușit ca în perioada 1—20 ianuarie a.c. să îndeplinească și chiar să depășească pre-

vederile de plan la producția fizică și la export. Se prelinină ca pe întreaga lună producția fizică să fie realizată în proporție de 100 la sută la toate sortimentele planificate, producția netă 100,5 la sută, iar exportul 101 la sută.

INSCRISĂ în ritmurile de dezvoltare industrială ale economiei naționale, întreprinderea și-a dezvoltat în perioada 1965—1982 capacitățile de producție, și-a modernizat procesul de fabricație, executând în prezent produse de înaltă tehnicitate, competitive pe plan mondial, utilizate în petrochimie, rafinării, energetică, construcții de mașini, irigații, instalații de hidrotransport etc. În prezent, ca expresie a hotărârilor adoptate de conducerea superioară de partid și de stat, cu ocazia vizitelor de lucru efectuate în întreprinderea noastră de tovarășul Nicolae Ceaușescu în anii 1979, 1981 și 1982, dezvoltarea în continuare a capacităților de producție și structura sortimentală a produselor din profilul unității au fost orientate spre specializarea producției, prin asimilarea de noi tipuri de pompe din domeniul energiei neconvenționale, pentru energetica nucleară, apoi geotermale, biogazului, energiei eoliene, energiei solare. Concomitent, în perioada 1979—1982 fabricația pompelor de serie de uz general, de complexitate tehnică medie redusă a fost transferată la alte unități din cadrul M.I.C.M. și M.I.M.U.E.E., cu disponibil de capacități de producție.

În condițiile creșterii continue a tehnicității și complexității produselor

întreprinderea și-a îndeplinit în 1982 sarcinile de plan la principalii indicatori (tabelul nr. 1). Aceste rezultate au fost posibile în primul rînd datorită preocupărilor pentru înnoirea producției, modernizarea prin re-proiectare a unor produse aflate în fabricație, promovarea pe scară largă de noi procedee tehnologice. În centrul atenției colectivului a stat problema realizării necesarului de tipuri noi de pompe pentru a satisface mai deplin cerințele economiei de punere în funcțiune a unor noi obiective industriale de importanță deosebită. În acest scop, au fost asimilate și livrate 62 agregate de pompă cu caracteristici tehnico-funcționale superioare, contribuind în acest fel la diminuarea importului în 1982 cu circa 15 000 mii dolari. Toate produsele noi realizate în 1982 au fost rezultatul di-

Tabelul nr. 1
Situația realizării principalilor indicatori de plan

Indicatori	% realizări/plan
Producția netă	102,5
Producția fizică — pompe centrifugale	103,7
Productivitatea muncii	102,1
Export	105,4

rect al proiectării și pregătirii tehnologice de fabricație proprii, realizate în condiții de eficiență sporită, prin efectul extinderii tipizării constructive și al reducerii consumului specific de metal și energie pe unitatea de produs. În anul trecut, de exemplu, 42,7 la sută din valoarea producției de pompe centrifugale a fost reprezentată de produse noi introduse în fabricație sau re-proiectate.

Concomitent cu introducerea progresului tehnic, în atenția colectivului a stat și problema ridicării la un

Tabelul nr. 2

Creșterile de plan în 1983 la principalii indicatori față de realizările anului trecut

Indicatori	Creșteri de plan față de realizările din 1982
Producția netă	6,7
Producția fizică — pompe speciale	15
Productivitatea muncii	9,5
Exportul	190
Ponderele produselor noi și reproiectate în valoarea producției marfă	12

nivel superior a calității produselor. Ca efect direct al măsurilor adoptate și aplicate în 1982, producția fabricată a fost executată cu importanțe economii concretizate în realizarea unor consumuri de metal, energie electrică și combustibil convențional sub nivelul normal: 436 tone metal, 540 MWh energie electrică, 581 t combustibil convențional.

PENTRU 1983, colectivului întreprinderii îi revin sarcini mobilizatoare, concretizate în creșteri importante de plan la principalii indicatori, comparativ cu anul trecut (tabelul nr. 2) Structura producției pe care trebuie să o realizeze întreprinderea prezintă câteva caracteristici esențiale, axate îndeosebi pe creșterea tehnicității produselor și a competitivității lor. Este vorba de execuția primelor modele funcționale și mărimi de pompe destinate energiei nucleare — produse ce se impun a fi realizate în condiții de calitate ridicată și de siguranță în exploatare — precum și de execuția unor furnituri complexe de pompe speciale pentru export.

În vederea creării condițiilor pentru înfăptuirea exemplară a planului pe acest an, colectivul întreprinderii, în urma unor studii și analize întreprinse încă din trimestrul IV 1982, a acționat concret pe linia depistării unor noi rezerve de creștere a producției, de spo-

rire a eficienței economice care s-au concretizat în stabilirea unor măsuri concrete de acțiune înscrise în programe speciale privind creșterea productivității muncii, reducerea consumurilor normate de metal, energie și combustibil, îmbunătățirea calității produselor, perfecționarea proceselor tehnologice de fabricație, cu termene și responsabilități bine stabilite pe secții, ateliere și locuri de muncă. Dintre acestea se desprind în principal cele referitoare la promovarea progresului tehnic și reducerea consumurilor materiale.

În domeniul noilor tehnologii de fabricație cercetările întreprinse de colectivul de specialiști ai întreprinderii au reliefat oportunitatea introducerii în fabricație a unor noi procedee, cu eficiență economică ridicată. Este vorba de extinderea formării și turnării pe linie automată a 50 de repere din fontă cenușie la produsele AC, HT, EPEG, introducerea tăierii cu pulberi metalice a maseletelor la piesele turnate din oțel inoxidabil, a nitrurării ionice la piesele pentru pompe, multe din ele aplicate încă din această lună și care vor conduce la realizarea în acest an a peste 1 000 mii lei economii de manoperă, paralel cu obținerea a peste 30 tone oțel brut peste plan și a unui volum de utilaje prin autodotare de aproape 1 milion lei.

În același timp, preocupările specialiștilor din întreprindere sînt îndreptate spre reducerea considerabilă a consumurilor de materii prime și energie, în special a celor de metal. Experiența anului trecut a demonstrat că, atunci cînd au fost depuse eforturi susținute pentru reducerea consumurilor de materii prime și energie, în condițiile menținerii și chiar sporirii performanțelor produselor realizate, s-a putut asigura o eficiență economică ridicată, un nivel superior al beneficiilor planificate. Iată de ce, încă din luna ianuarie a.c. în procesul de fabricație au fost introduse o serie de procedee tehnologice noi cum ar fi de exemplu execuția postamentilor de la pompele de proces utilizînd profile din tablă indoită la rece, asimilarea variantei constructive de execuție a pompelor de proces la care partea hidraulică se toarnă din fontă cu grafit nodular, etc., tehnologii care vor permite, pe lîngă o

PRODUSE NOI ASIMILATE ÎN 1982

- 15 tipodimensiuni pompe de proces din familiile AC-HT-TCC RDP-RDC;
- 1 tipodimensiuni de pompe pentru transport țitei tip TT 150, TT 200;
- pompe pentru platformele marine tip MA 150;
- pompe pentru ape geotermale tip HBT;
- pompe pentru hidrotransport de zgură și cenușă tip BT 300 și BT 350;
- pompe pentru fabricile de zahăr tip CO 200 4 000.

economie de peste 650 000 lei manoperă, și reducerea consumului de metal cu peste 130 tone.

Măsuri speciale au fost luate și în ceea ce privește organizarea mai bună a fabricației. Prin defalcarea sarcinilor de plan pe secții și locuri de muncă, axate în principal pe elementele nominalizate ale sarcinilor de plan ale producției fizice, respectiv pe structura produselor rezultată din obligațiile contractuale asumate, se asigură o ritmicitate a producției corespunzătoare cerințelor. Pentru realizarea integrală a producției și livrarea acesteia beneficiarilor interni și externi la termenele stabilite, se impun totuși și unele măsuri pentru o mai bună coordonare a activității colaboratorilor. Îndeosebi, se cere impulsivitatea activitatea cu unitățile furnizoare de motoare electrice, care manifestă în unele situații reticență în onorarea ritmică a obligațiilor contractuale.

Prin mobilizarea exemplară a eforturilor întregului colectiv de oameni ai muncii din întreprindere, prin îmbunătățirea în continuare a relațiilor de colaborare cu furnizorii din țară, sarcinile de plan pe acest an la producția fizică, în sortimentele planificate pot fi realizate integral și chiar depășite.

Dimitrie GRECOV

director al întreprinderii de pompe „Aversa”

Teodor CIUDESCU

șef serviciu plan-dezvoltare

Concepție unitară și de perspectivă

(Urmare din pag. 13)

așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al II-lea Congres al consiliilor oamenilor muncii, planul cincinal 1981—1985 „pune un accent deosebit pe dezvoltarea mai accentuată a bazei de materii prime, a resurselor energetice interne, precum și pe dezvoltarea mai puternică a agriculturii, aceste sectoare constituind factorul hotărâtor pentru dezvoltarea economico-socială a țării noastre...”⁴⁾. Pe aceste căi, trebuie să se creeze condițiile pentru înlăturarea rapidă a disproporțiilor dintre industria prelucrătoare și baza energetică și de materii prime și realizarea unui echilibru, a unei dezvoltări armonioase, proporționale a tuturor sectoarelor de activitate pentru realizarea unui echilibru, a unei concordanțe între industrie și agricultură.

O altă caracteristică a industrializării în actualul cincinal și în viitor o reprezintă progresul tehnico-științific rapid al producției, ca o condiție a realizării obiectivului trecerii la o nouă calitate. În acești ani, perfecționarea tehnico-științifică a industriei va fi foarte intensă. Dar aceasta nu înseamnă că vom elimina din industrie și din economie pluralismul tehnologic și vom ajunge din punct de vedere al nivelului tehnic țările dezvoltate din punct de vedere economic. Firește, o importanță mai mare decît în trecut capătă modernizarea uni-

tăților de producție existente, adică modernizarea, ori de cîte ori este posibilă, a fondurilor fixe în funcțiune și a locurilor de muncă existente. Dar, obiectivul principal al politicii de investiții rămîne în continuare creșterea volumului fondurilor fixe, crearea de noi locuri de muncă în industrie, în ramurile neagricole, paralel cu realizarea noii revoluții agrare, cu dezvoltarea și modernizarea bazei ei tehnice materiale.

Realizarea progresului nostru industrial și al economiei naționale în ansamblu, în următorii ani, „cer — așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — o activitate susținută în domeniul cercetării științifice și învățămîntului, o concentrare mai puternică a forțelor din institutele de cercetare în vederea soluționării problemelor tehnice și tehnologice ce se pun în fața întreprinderilor și economiei naționale”⁵⁾. România va încheia încă în actualul deceniu industrializarea, devenind o țară cu nivel mediu și apropiindu-se treptat de nivelul țărilor dezvoltate din punctul de vedere al forțelor de producție. Aceasta va însemna că într-o perioadă de circa o jumătate de secol se va produce un salt uriaș în istoria României, în destinele poporului nostru, afirmîndu-se, în fapt, superioritatea noii ordini sociale care asigură punerea deplină în valoare a bogățiilor naționale în folosul întregii societăți.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu — Expunere la cel de-al doilea Congres al consiliilor oamenilor muncii, 24 iunie 1981, Scînteia, nr. 1 2080, 25 iunie 1981

⁵⁾ Nicolae Ceaușescu — Raport la Confacina Națională a P.C.R., 16—18 dec. 1982, Scînteia nr. 12540, 17 dec. 1982

O cerință esențială pentru îndeplinirea integrală a sarcinilor de plan

Utilizarea rațională a capacităților de producție

PLANUL NAȚIONAL UNIC de dezvoltare pe anul 1983 se înscrie ca o etapă de mare însemnătate în îndeplinirea obiectivelor actualului cincinal. Creșterea susținută a nivelului producției impune utilizarea deplină și la parametri ridicați a tuturor mașinilor, utilajelor, instalațiilor, celorlalte dotări tehnice din unitățile industriale.

În acest context, planul pe 1983 are în vedere folosirea capacităților de producție **în domeniul extractiv** în proporție de peste 99% la lignit extras din cariere și subteran, 98% la huilă extrasă, 99% la minereuri cuprifere, 100% la minereuri complexe; **în domeniul metalurgic**, potențialul tehnic va fi utilizat 100% la oțel Martin, 99% la zinc, 93% la cupru de convertizor; **în industria țicleului** peste 93% la instalațiile de distilare; **în ramura construcțiilor de mașini** 99% la mijloace de automatizare electrotehnice, 96% la mijloace de automatizare electronice, 93% în industria mijloacelor ale tehnicii de calcul electronic. Este deosebit de importantă în această direcție sublinierea făcută în documentele Conferinței Naționale a partidului că, **pentru dotarea în continuare a întreprinderilor cu mașini și utilaje, se va porni de la felul în care se realizează indicele de folosire a mașinilor și utilajelor existente și nu se va mai accepta înzestrarea cu altele noi până nu se asigură folosirea maximă a mijloacelor și capacităților existente.**

Realizări remarcabile, dar și rezerve insuficient valorificate

ÎN CURSUL anului 1982 a crescut substanțial preocuparea colectivelor de oameni ai muncii din întreprinderi și centrale industriale pentru obținerea de rezultate cât mai bune în utilizarea capacităților de producție de care dispun. Acestea o dovedesc și realizările înregistrate în primele trei trimestre ale anului precedent în care indicii care exprimă utilizarea fondului de timp disponibil de lucru al mașinilor-unelte au evoluat ascendent în unitățile de profil din cadrul M.I.C.M. (79,9%, 82,2%, 82,8%), M.I.M.U.E.E. (79,5%, 81,8%, 82,2%), M.I.L.M.C. (85,6%, 86,1%, 86,7%); M.I.U. (83,9%, 86,4%, 86,5%). De ase-din Arad și Drobeta-Turnu Severin etc., au utilizat fondul de timp neutilizat ce revine pe o mașină-uneltă, a scăzut de la 70 ore în trim. I la 37 ore în trim. II și, respectiv, la 30 ore în trim. III.

Un număr de peste 90 întreprinderi industriale, din cadrul industriei construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor, a căror activitate a fost organizată pe baza unor tehnologii avansate de lucru, au obținut la peste 1 100 linii tehnologice indici ridicați de utilizare a fondului de timp disponibil de lucru. Astfel, întreprinderi ca: 23 August și Mașini grele din București, de Mecanică fină din Sinaia, Constructoare de mașini din Reșița, de Tractoare și mașini agricole din Craiova, de Vagoane din Arad și Drobeta-Turnu Severin etc. au utilizat fondul de timp de lucru în proporție de 100% sau cu puțin sub acest nivel.

Utilizarea mai bună a parcului de mașini-unelte a avut efecte favorabile în îndeplinirea sarcinilor de plan ale întreprinderilor din ramura industriei construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor, concretizate în obținerea unor producții suplimentare, față de prevederi, îndeosebi la: mijloace ale tehnicii de calcul electronic, aparate de măsură și control, utilaje tehnologice pentru chimie, prelucrarea țicleului, celuloză, hirtie materiale de construcții și prelucrarea lemnului, autobuze, locomotive Diesel hidraulice, pompe centrifugale, căzi de baie emailate, armături industriale din fontă etc.

Atît numărul produselor, cît și cantitățile realizate ar fi putut fi însă mai mari dacă rezultatele obținute de unele întreprinderi, în ce privește utilizarea capacităților de producție existente, s-ar fi situat la un nivel mai ridicat. Așa este cazul de pildă, cu unele grupe importante de mașini-unelte, strun-guri carusel ($\varnothing$ 3 001—6 000 mm), mașini de alezat și frezat

orizontale, cu montanți mobili ($\varnothing$ 125 mm), mașini de prelucrat coți dințate cilindrice prin rostogolire ($\varnothing$ 2 000 mm și peste) etc., la care indicii de utilizare realizați prezintă valori inferioare posibilităților existente. Iată de ce este necesar ca, în perioada imediat următoare, colectivele din întreprinderile „Hidromecanica”-Brașov, de utilaj greu din Craiova, de scule, dispozitive și verificatoare auto Costești etc., la care indicii de utilizare a mașinilor-unelte din dotare s-au situat sub prevederile de plan, să asigure măsurile corespunzătoare pentru încercarea acestora la nivelul prevederilor stabilite.

Dacă ne referim la mașinile, utilajele și instalațiile tehnologice specifice industriei metalurgice, chimiei, materialelor de construcții, prelucrării lemnului, celulozei, hirtiei, industriei ușoare, alimentare etc. trebuie să subliniem rezultatele bune obținute în ceea ce privește indicii de utilizare a fondului de timp disponibil de lucru de către întreprinderile care dețin instalații pentru dezbenzinarea gazelor, instalații pentru producerea metanolului, granuloare tip taler pentru granulararea nitrocalcarului. Pe de altă parte nerealizarea indicilor de utilizare planificați la unele instalații a avut o influență negativă asupra nivelului producției fizice, determinînd rămîineri în urmă — față de prevederi — la o serie de produse energetice (lignit net + cărbune, energie electrică pe bază de cărbune etc), materii prime și materiale (fontă, acid sulfuric, cauciuc sintetic, lacuri și vopsele etc.), produse finite (motoare electrice, anvelope, îngrășăminte chimice) etc. Bineînțeles că utilizarea incompletă a capacităților influențează direct și resursele prevăzute în balanțele materiale și de aici nerespectarea integrală a contractelor încheiate cu unii beneficiari, precum și diminuarea fondului de marfă destinat pieței.

Există din păcate și alte situații care au influențe negative asupra realizării planului. Din analizele efectuate a rezultat că importante fonduri fixe productive, unele procurate din import, sînt folosite sub capacitatea proiectată sau nu sînt utilizate deloc. Astfel se face că la sfîrșitul trim. III 1982, în întreprinderile industriale existau circa 1 800 mașini, utilaje și instalații disponibilizate (660 buc. la M.I.U., 450 buc. la M.I.C.M., 190 buc. la M.I.Ch., 160 buc. la M.I.L.M.C. etc), ca urmare a nefuncționării pe o perioadă de peste 3 luni. În vederea creșterii indicilor de utilizare a mașinilor și utilajelor din parcul existent și pentru crearea condițiilor de valorificare a celor disponibilizate — pe baza prevederilor actelor normative în vigoare — s-a luat măsura reducerii dotărilor din planurile de repartiții pe trimestrul IV 1982 cu peste 400 buc. mașini și utilaje destinate întreprinderilor subordonate M.I.C.M., M.I.M.U.E.E., M.I.M., M.I.L.M.C. etc. Concomitent este însă necesar ca factorii de răspundere să acționeze în direcția **redistribuirii** mijloacelor fizice neutilizate în cadrul unităților din centralele industriale sau ramura de producție respectivă.

Mentținerea în stare de funcționare a mașinilor și utilajelor

O PONDERE importantă în cadrul timpului neutilizat al mașinilor, utilajelor și instalațiilor se datorează opririlor accidentale, cauzate în principal de neexecutarea corespunzătoare a lucrărilor de întreținere, a reviziilor și reparațiilor planificate. Este normal ca, în condițiile creșterii gradului de complexitate al mașinilor și utilajelor din dotarea tehnică a unităților productive, atribuțiile și sarcinile compartimentului mecano-energetic să crească considerabil în ansamblul activității întreprinderii.

În ultima parte a anului trecut s-a acționat mai bine pentru îndeplinirea planului fizic de reparații capitale, curente și revizii tehnice, precum și pentru recuperarea unor rămîineri în urmă la unele întreprinderi. Este de evidențiat faptul că în unitățile în care există o serioasă preocupare din partea compartimentului de specialitate pentru asigurarea corespunzătoare

a bazei materiale necesară execuției reparațiilor, acolo unde conducerile întreprinderilor respective și ale centralelor industriale au permanent în atenție și sprijină efectiv asigurarea tuturor condițiilor de pregătire și desfășurare a lucrărilor de revizii, reparații și modernizări — și rezultatele sînt favorabile

La majoritatea unităților din centralele industriale aparținînd de M.I.M.U.F.E., M.I.C.M., M.I.L.M.C. etc., lucrările de reparație a utilajelor standardizate s-au încadrat în duratele planificate, unele fiind chiar inferioare acestei durate. Astfel, 1 întreprinderile aparținînd de Centrala industrială de echipamente de telecomunicații și automatizări București, durata medie efectivă a reparațiilor pentru mașinile unelte de prelucrare metalelor a fost de 14 zile, față de 21 zile planificate; unitățile din Centrala industrială a bumbacului București au realizat reparațiile la mașini de răsucit și calibrat pentru industria textilă în jumătate din timpul planificat (5 din 10 zile) etc. Centrala industrială de autoturisme Pitești, Centrala industrială de prelucrare cauciuc, mase plastice, Centrala cimentului, Centrala materialelor de construcție din București și altele au realizat integral prevederile de plan privind execuția reparațiilor capitale pe primele nouă luni ale anului trecut, la utilajele și instalațiile tehnologice. Concomitent cu execuția lucrărilor de reparații, au fost efectuate și importante lucrări de modernizare a utilajelor, în vederea creșterii parametrilor de producție și a productivității muncii.

Trebuie însă remarcat că la unele întreprinderi, unde preocupările pentru asigurarea bazei materiale a reparațiilor nu s-au situat la nivelul stabilit, se înregistrează rămăneri în urmă, fiind necesară reprogramarea reparațiilor, cu toate consecințele privind siguranța în funcționare a utilajelor, realizarea nivelurilor de producție, respectarea contractelor economice etc. Neasigurarea bazei materiale duce la depășirea perioadelor planificate de imobilizare în reparații a unor utilaje, cum a fost cazul de exemplu la malaxoarele din industria anvelopelor (30 zile imobilizare față de 23 zile planificate), sau la celulele de electroliză pentru fabricarea sodiei caustice din cadrul Centralei de rafinării și petrochimie Ploiești (23 zile, față de 10 zile). De reținut că în majoritatea cazurilor cînd durata efectivă de imobilizare a unui utilaj aflat în reparație depășește durata planificată atunci și cheltuielile făcute cu execuția acestora sînt mai mari decît prevederile de plan (în cele două exemple de mai sus depășirea cheltuielilor medii de reparații pe un utilaj a fost de 30,4% la malaxoare și de 13,0% la celule).

Paralel cu realizarea la timp și în condiții de calitate ireproșabilă a lucrărilor de reparații planificate, o atenție permanentă este necesară să fie acordată reparațiilor curente, reviziilor tehnice și tuturor celorlalte lucrări de întreținere a mașinilor și utilajelor. Pe această linie, am dori să arătăm existența încă a unor practici dăunătoare bunului mers al producției: la C.C.H. Brăila și Drobeta Turnu-Severin, precum și la I.H. Petrești, schimbarea uleiurilor la utilajele de bază nu se realizează la timp; la Centrala industrială a celulozei și hirtiei nu s-a asigurat elaborarea tehnologiilor de reparații pentru utilajele specifice; în unele întreprinderi din cadrul centralei industriale a pielăriei, cauciucului și încălțămintei nu se întocmesc grafice lunare de reparații în funcție de numărul orolei de funcționare al mașinilor etc.

Pentru îmbunătățirea în continuare a gradului de încărcare a mașinilor, utilajelor și instalațiilor, creșterii siguranței în exploatare, realizării nivelurilor de producție planificate, este

necesar să fie asigurate capacitățile de producție pentru reparații la nivelul necesarului, sporirea activității de recondiționare a pieselor și subansamblelor de schimb, asigurarea forței de muncă calificate în conformitate cu normativele în vigoare.

Atingerea în termene cît mai scurte a parametrilor proiectați

UNA DIN CONDIȚIILE de bază ale echilibrului planului național unic o constituie realizarea la termenele stabilite a parametrilor de producție aprobați la noile obiective de investiții. Orice abatere față de grafice afectează în mod negativ resursele prevăzute în balanțele tehnico-materiale, cu consecințe deosebit de grave în ceea ce privește respectarea contractelor economice, a obligațiilor asumate la export și, în ultimă instanță, utilizarea unor importante capacități de producție. De aceea, în cursul anului trecut s-a acordat o atenție deosebită de către întreprinderi, centrale industriale, organele de sinteză economică respectării întocmai a prevederilor din documentațiile tehnice, a tuturor celorlalte condiții de excepție. Ca urmare, la un număr însemnat de capacități — atît din categoria celor cu termene expirate, cît și a celor cu termene în curs de execuție — s-au realizat nivelele de producție stabilite și au produs la parametrii aprobați. Este cazul dezvoltării trăgătoriei nr. 2 de la Întreprinderea de țevi Roman, secției de rulmenți de la Întreprinderea de rulmenți Alexandria, secției de aparate electrice de măsurat de la Întreprinderea de aparate electrice de măsurat Timișoara, dezvoltării capacității de coloranți la întreprinderea „Colorom“-Codlea, secției de mobilă de artă și scaune din lemn de la C.P.L. Rm. Vilcea etc. Cu toate acestea, la sfîrșitul tr. III din 1982 existau încă un număr însemnat de capacități industriale ai căror parametri de producție nu erau realizați în termenele planificate. Unele din aceste obiective înregistrează chiar un stagiul mai îndelungat de la data expirării termenelor din grafice, cum este cazul dezvoltării întreprinderii mecanice de utilaj chimic București, oțelăriei de convertizoare nr. 2 de la C.S. Galați, instalației de amoniac IV de la C.I.C. Piatra Neamț etc. Trebuie remarcat faptul că pierderile de producție înregistrate la aceste capacități sînt în cele mai multe cazuri nerecuperabile, sau greu recuperabile.

Punerea în funcțiune la termenele planificate a capacităților noi de producție, constituie, de asemenea, o condiție importantă în îndeplinirea producției fizice stabilite prin plan. De cele mai multe ori, nepunerile în funcțiune la termenele stabilite se datoresc întârzierilor în livrarea utilajelor tehnologice, funcționării defectuoase a acestora sau prelungirii — peste duratele stabilite — a probelor tehnologice. Nu mai este necesar de demonstrat că întârzierile în punerea în funcțiune a unei capacități, cît și în realizarea nivelurilor de producție proiectate pe capacitatea respectivă afectează echilibrul planului, îndeosebi în ce privește producția, aprovizionarea și desfacerea. Programele de măsuri stabilite la nivel de minister, centrală și întreprindere trebuie riguros îndeplinite, asigurîndu-se toate condițiile pentru respectarea termenelor aprobate, indiferent dacă este vorba de puneri în funcțiune sau realizarea indicatorilor aprobați la noile obiective de investiții.

H. PINCAS
C.S.P.

Perfecționarea conducerii economiei naționale

(Urmare din pag. 11)

a partidului de anul trecut referitoare la îndeplinirea obiectivelor fixate de Congresul al XII-lea al P.C.R. privind realizarea unei noi calități a muncii și a vieții în toate domeniile de activitate. Racordarea formelor și metodelor de conducere și organizare la cerințele actuale și de perspectivă ale dezvoltării economiei românești rămîne astfel un obiectiv permanent al activității partidului și statului nostru, o cerință a progresului multilateral al economiei naționale.

Este meritul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, cu profunzimea și spiritul de discernămint care îl caracterizează, a reușit să sesizeze, să surprindă

pentru fiecare etapă direcțiile în care trebuie să acționeze partidul pentru perfecționarea formelor și metodelor de organizare, conducere și planificare, pentru adaptarea continuă a acestora la cerințele determinate de schimbările care intervin în nivelul și structura forțelor de producție. Totodată, secretarul general al partidului, prin întreaga sa operă, a adus o contribuție remarcabilă la elaborarea și dezvoltarea științei conducerii societății socialiste românești întemeiată pe principiile socialismului științific. Realizarea obiectivelor de dezvoltare economico-socială stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R. și Conferința Națională în sfera producției materiale, schimbările calitative care vor avea loc în sistemul de organizare și conducere a economiei naționale vor marca o etapă nouă, decisivă, în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, în ridicarea României pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație.

AUTOGESTIUNEA ÎN ÎNTREPRINDERI: RĂSPUNDERI, ACȚIUNI, REZULTATE

Exigențe ale unei activități rentabile, echilibrate financiar

ÎNTĂRIREA ordinii și disciplinei financiare, ca necesitate a realizării unei eficiente autoconduceri și autogestii economice-financiare, sarcină majoră pusă în fața organelor financiare din fiecare unitate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, de Conferința Națională a partidului, presupune — pe lângă desfășurarea unei activități calitativ superioare în cadrul unităților — și o corectă și eficientă utilizare a pirghiilor financiare în concordanță cu exigențele etapei actuale. De altfel, însăși **autogestiuina economico-financiară impune desfășurarea unei activități rentabile în condițiile unui permanent echilibru financiar**. Modul de realizare a acestuia exprimă pe de o parte efortul depus de unitate în cadrul participării acesteia la diviziunea muncii, iar pe de altă parte influențează eficiența activității.

Analiza acestor aspecte în cadrul **întreprinderii de utilaj chimic „Grivița roșie” — București**, unitate reprezentativă în producția de utilaj tehnologic, atît prin programul de fabricație cit și prin rezultatele obținute, a reliefat concludent exigențele care stau în fața întreprinderii pentru desfășurarea unei activități rentabile.

În ultima jumătate a anului trecut au existat perioade în care, în condițiile realizării integrale a indicatorilor economici și financiari (producția netă, productivitatea, producția marfă vîndută și încasată, beneficiile), echilibrul financiar — definit ca starea de concordanță dintre resursele financiare necesare îndeplinirii obiectivelor și acțiunile prevăzute în plan și posibilitățile de obținere a acestora — a fost realizat cu mult peste prevederi (cu peste 10 procente). În acest caz, **obținerea echilibrului financiar a avut la bază, pe lângă utilizarea creditelor și resursele atrase, surse care, în fapt, pentru economia națională reprezintă tot un efort de creditare localizat însă la furnizorii de materii prime, materiale, lucrări și servicii și care în cazul unității analizate au acoperit peste 20% din totalul resurselor disponibile.**

Ținînd cont că din volumul creditelor utilizate circa 39,7% au reprezentat în fapt creditarea ciclului lung de fabricație și deci constituie o sursă normală în desfășurarea procesului de producție, accentul analizei va fi axat pe restul de 60,3% din volumul creditelor, volum ce se cifrează la câteva sute de milioane de lei. Această diferență de 60,3% a constat în credite pe documente (24,1%), credite acordate pentru ciclul lung și menținute și după

finalizarea produselor pînă la livrarea (16,7%), credite pentru nevoi temporare (3,9%), împrumut restant (3,1%) provenit din neîncasările contravalorii mărfurilor la termenele scadente, credite pentru materiale (12,5%).

Avînd în vedere că depășirea nivelului planificat al creditelor este valoric aproximativ egală cu nivelul împrumutului restant, rezultă că modul de planificare al creditelor include o serie de influențe rezultate din practica relațiilor financiare ale unităților cu partenerii de contract, materializate în ultimul trimestru și în încetinirea vitezei de rotație a mijloacelor circulante, creșterea valorii medii a stocului de materii prime și a cheltuielilor de natura mijloacelor circulante. Acest fenomen a făcut ca pentru realizarea sarcinilor de plan să se utilizeze resurse financiare sporite față de cele normale (fondul mijloacelor circulante și creditele pe ciclul lung de fabricație și partea din creditele pe documente).

Aprovizionarea — mai riguros adaptată cerințelor producției

LA ACEASTĂ situație s-a ajuns și ca urmare a neajunsurilor existente pe linie de aprovizionare tehnico-materială cit și a lipsei de operativitate în decontări.

Producția de unicate necesită aprovizionarea cu o gamă largă de calități de laminate, condiție dictată de destinația și condițiile de exploatare a utilajelor în cauză. **Actuala metodologie de aprovizionare impune ca specificarea necesarului de materii prime și materiale să se realizeze cu minimum 6 luni înainte de începerea perioadei de plan. Or, în cazul acestui domeniu de activitate, după părerea noastră, cunoașterea gamei sortimentale nu poate fi asigurată în totalitate în amănunțime deoarece proiectele de execuție a utilajelor pe baza cărora se nominalizează această gamă nu sînt întotdeauna puse în timp util la dispoziția executantului.** În aceste condiții, specificarea materiilor prime și a materialelor se face la unele sortimente pe baza experienței anterioare, experiență care nu se suprapune în totalitate cu cerințele concrete ale producției. Elocvent în acest sens este faptul că, la finele lunii decembrie 1982 planul unității pe anul 1983, deși se realizează pe bază de repartii, era nominalizat numai în proporție de 56,5% în condițiile în care, la acea dată, necesarul de materiale pentru anul

1983 era specificat integral, iar necesarul aferent semestrului I a.c. era deja contractat.

Pe de altă parte, avînd în vedere că din momentul punerii la dispoziția executantului a **documentațiilor de execuție**, acestuia îi este necesară o perioadă de timp pentru elaborarea și pregătirea tehnologiei de realizare, se **impune după părerea noastră, ca pregătirea acestora de către beneficiari să se facă cu circa 12 luni anterior perioadei de plan.** Realizarea unui asemenea decalaj ar favoriza găsirea unor soluții de înlocuire a unor materiale, sincronizarea perioadei de aprovizionare a materialelor cu programele de fabricație etc.

La toate acestea trebuie adăugată și necesitatea sincronizării mai riguroase a intereselor participanților la procesul economic în sensul subordonării și în mai mare măsură a diverselor interese departamentale celor prioritare pe economie. Pentru că, uneori, după părerea noastră, între consumatorii de metal (producătorii de utilaje tehnologice) și producători (marile combinate siderurgice) există o diferență în a privi modul de rezolvare a comenzii sociale reprezentată prin executarea utilajelor, ambele puncte de vedere avînd ca bază realizarea eficienței planificate prin propriul buget de venituri și cheltuieli. Plecînd de la acest considerent — eficiența planificată — producătorii de laminate au redus numărul de tipodimensiuni oferite la livrare, conform normelor tehnice, impunînd în același timp limite cantitative minime pentru acceptarea și livrarea sortimentelor aparținînd unei anumite calități de laminare. Prin această reglementare, o parte din rezultatele favorabile ale producătorului devin influențe nefavorabile la consumator, în condițiile în care surplusul de metal inclus în produsele finite și cel rămas pe stoc — ca urmare a aprovizionării în cantități minimale dar superioare necesarului, sau ca urmare a consumării numai parțiale a unor laminate livrate numai la anumite dimensiuni — pînă la o eventuală utilizare, reprezintă pentru economia națională un efort inutil de resurse energetice, materiale și financiare. Și nu trebuie uitat că acest consum se amplifică pe traseul producător — consumator, deoarece surplusul de materiale nu are corespondent în fondul mijloacelor circulante, iar în cazul în care devine garanție materială pentru solicitarea și acordarea de noi credite, contribuie la creșterea cheltuielilor de producție.

Sistemul de decontări, susceptibil de perfecționare

ABORDÎND problema realizării echilibrului financiar, se cere arătat faptul că întreprinderea „Grivița roșie“, ca și alte întreprinderi similare, se confruntă concomitent cu greutăți în încasarea sumelor cuvenite de la clienți și întârzie și ea, uneori, efectuarea plăților către furnizorii săi. În situația în care creditul nu este utilizat pentru achitarea producătorului — situație foarte des întâlnită, deoarece decontarea se face în funcție de anumite priorități în limita disponibilului din cont — se ajunge la neachitarea obligației care la producător se sprijină pe un alt angajament (obligație) față de proprii furnizori. Acest fenomen se amplifică cu aprovizionările nesosite, cu neachitarea furniturilor din lipsa surselor, de către beneficiarii de investiții, ajungându-se în acest fel la un „blocaj în lanț“ fenomen care afectează activitatea mai multor unități, cu influențe atât asupra volumului de încasări — deci a rezultatelor financiare și al fondurilor ce se constituie ca suport al autoconducerii — cât și asupra nivelului eficienței cu care se reia procesul de producție în cadrul acestora.

Blocajul în lanț, ca efect al sistemului de decontări, a apărut în cazul nefuncționării mecanismului statuat de Legea finanțelor, care prevede că în situația în care unitățile economice nu pot asigura efectuarea plăților scadente din fondurile proprii, din încasări și credite curente, acestea trebuie să apeleze la credite pentru refacerea capacității de plată, cu dobândă majorată. La acestea însă, întreprinderea nu este interesată să apeleze din raționamente economice (costuri suplimentare) și considerații subiective (control bancar). La aceste considerații se adaugă și faptul că o neachitare a dato-

riilor poate deveni — cum s-a întâmplat și la „Grivița roșie“ — o sursă în acoperirea mijloacelor circulante sub forma surselor atrase.

Fenomenul capătă o nuanță aparte în cazul în care beneficiarul producătorului deci plătitorul este o unitate în curs de realizare prin investiții, situații în care se creează multe greutăți producătorilor de utilaje tehnologice. Pentru că la această categorie de beneficiari se exclude posibilitatea apelării la credite pentru refacerea capacității de plată sau la creditele pentru completarea fondului de dezvoltare economică sau pentru completarea resurselor pentru finanțarea investițiilor, deoarece centralele industriale care asigură o parte din fondurile de finanțare a investițiilor nu apelează la astfel de credite sub motivul lipsei resurselor din care să se acopere dobânda. Desigur, sistarea livrării de utilaje tehnologice în cazul neachitării lor nu se poate constitui într-o soluție eficientă deoarece investiția trebuie realizată, ea fiind o comandă socială, iar produsul în cauză, prin natura lui, și modul său de distribuire are numai o singură posibilitate de desfacere.

Imposibilitatea de a efectua plăți, așa cum o demonstrează practica, apare însă și la unități economice aflate în funcțiune, în special ca urmare a nerealizării planului (ceea ce echivalează cu o imobilizare de fonduri) și a nerecurgerii la creditele pentru refacerea capacității de plată, reținere dictată de aceleași considerente. Sistarea lucrărilor — măsură neeconomică, ca urmare a faptului că afectează realizarea fizică a unor produse — sau înlocuirea formei de decontare prin accept cu asigurarea anticipată a sumelor necesare efectuării plăților nu asigură eliminarea blocajului. De altfel, asigurarea anticipată a sumelor necesare efectuării plăților este după părerea noastră inoperantă, deoarece indiferent de momentul în care trebuie să aibă loc plata, unitatea își are

angajate fondurile pe diferite faze ale procesului de producție, fenomen amplificat în cazul în care a întârziat greutăți financiare, în timp ce apelarea la creditele bancare este exclusă, întrucât unitatea nu dispune de o nouă garanție materială echivalentă cu contravaloarea livrării, deoarece aceasta nu a intrat în patrimoniul său.

Rezultă că soluția asigurării anticipate a resurselor pentru efectuarea plăților poate fi operantă numai în cazul în care acordarea creditelor se va face nu pe baza unor garanții materiale, ci pe baza garanției oferite de contractele încheiate și aflate în derulare, aspect ce oferă, după părerea noastră, multiple avantaje, și care se poate constitui în același timp ca un mijloc eficient de control din partea organelor bancare.

Dacă soluția prezentată mai sus poate rezolva problema decontărilor dintre unitățile aflate în funcțiune, aceasta nu soluționează blocajul apărut în decontările dintre unitățile producătoare și cele aflate în curs de realizare prin investiții, fapt ce impune o soluție atotcuprinzătoare. În acest sens, apreciem necesară utilizarea mai intensă a cadrului organizatoric creat prin înființarea bazelor de aprovizionare tehnico-materială și extinderea atribuțiilor acestora asupra asigurării tuturor resurselor materiale (materii prime, materiale, produse finite). Astfel, prin preluarea prin baze de la producători atât a materiilor prime cât și a produselor finite concomitent cu decontarea acestora și desfacerea prin vânzare către consumatori, necesarul de resurse materiale, energetice și financiare puse la dispoziție pentru realizarea planului ar fi mult mai riguros dimensionat pe cerințele reale ale producției, decontările mult mai operative, iar rezultatele unităților pe măsura efortului depus.

A. BRAN
F. VIȘAN

Promovarea echității în relațiile internaționale

(Urmare din pag. 17)

sprijinite în dezvoltarea unei baze științifice și tehnice naționale. În vederea înlesnirii accesului țărilor în curs de dezvoltare, al tuturor statelor, la cuceririle moderne ale științei și tehnicii sînt necesare măsuri concrete pentru realizarea unui larg transfer de tehnologie, pentru adoptarea Codului internațional pentru transferul de tehnologie, eliminarea restricțiilor, a discriminărilor și a altor bariere din calea comerțului cu brevete, know-how și din cea a cooperării economice și tehnico-științifice între state.

România apreciază că în procesul de instaurare a noii ordini economice internaționale, țările rămase în urmă trebuie să primească un sprijin mai substanțial material și financiar care să contribuie la eforturile de depășire a decalajelor economice. Așa cum sublinia pe bună dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu, pornind de la faptul că majoritatea țărilor bogate și-au asigurat progresul și dezvoltarea pe seama exploatarea fostelor colonii, a țărilor subdezvoltate — este moral și echitabil ca ele să restituie o parte din ceea ce și-au însușit, contribuind mai substanțial, prin diferite forme, la eforturile țărilor subdezvoltate de a-și crea o economie nouă, modernă.

Vasta și prestigioasă operă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fundamentează științific faptul că între problemele majore economice, politice, sociale și umanitare ale lumii contemporane există o strînsă interdependență, de aceea strategia internațională a instaurării noii ordini

economice și politice în lume presupune luarea în considerare a tuturor domeniilor relațiilor dintre state. Așezarea tuturor relațiilor dintre state — economice, politice, sociale, culturale și de altă natură — pe principiile și normele dreptului internațional este o condiție esențială pentru instaurarea noii ordini economice și politice internaționale.

O nouă ordine în lume trebuie să se bazeze pe o democratizare reală, efectivă a vieții internaționale, pe egalitatea deplină între națiuni, pe aranjamente bilaterale, regionale și mondiale în cadrul Organizației Națiunilor Unite, care să garanteze exercitarea liberă și deplină a suveranității naționale, participarea activă a tuturor țărilor la adoptarea deciziilor care privesc comunitatea internațională.

În acest context, înfăptuirea noii ordini economice mondiale presupune ca o cerință esențială dezarmarea care, în concepția președintelui țării noastre, reprezintă una din problemele fundamentale ale vieții politice internaționale, de care depind însuși cursul civilizației mondiale existente și dezvoltarea popoarelor pe calea bunăstării și a progresului.

Valoroasele inițiative și propuneri făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu în repetate rânduri pentru dezarmare, pentru încetarea conflictelor militare dintre state, pentru trecerea la soluționarea problemelor numai pe calea tratativilor, se bucură de o largă recunoaștere și un înalt prestigiu pe plan mondial.

Prin concepția profund novatoare și activitatea practică militantă a Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind restructurarea radicală a relațiilor economice internaționale și edificarea unei noi ordini economice mondiale, țara noastră își aduce contribuția la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, la rezolvarea pe căi pașnice, constructive a marilor probleme contemporane.

Pregătirea campaniei agricole de primăvară

Reparațiile la mașini și tractoare: probleme economice, tehnice și de organizare

ACTUALITATEA activității din agricultură are ca punct prioritar pe agenda pregătirea campaniei de primăvară, hotărâtoare pentru bogăția recoltelor din acest an. Pentru ca, potrivit indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara lărgită din decembrie a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, stațiunile de mașini și tractoare să asigure în cele mai bune condiții și la timp a lucrărilor agricole în campaniile anului 1983, este necesar ca în această perioadă utilajul lor să fie temeinic revizuit și reparat. Modul de organizare și desfășurare a acestei campanii exercită o influență complexă asupra executării lucrărilor agricole, asupra productivității muncii la lucrările mecanizate în agricultură, ca și asupra întregii activități economice a stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii.

Se știe că reparațiile constituie o activitate auxiliară, iar eficiența lor se măsoară prin volumul producției principale, adică după modul cum contribuie la îmbunătățirea folosirii mijloacelor tehnice și la respectarea termenelor agrotehnice de executare a lucrărilor în câmp. Activitățile de întreținere și reparații îndeplinesc două funcții în producția agricolă:

— asigură menținerea și restabilirea capacității de lucru a mașinilor, ai căror parametri de funcționare pot să se diminueze în procesul exploatarei lor. Prin faptul că îngrijirile tehnice asigură menținerea, iar reparațiile curente — restabilirea capacității de lucru, parcul de mașini și tractoare se va găsi în stare de funcționare continuă în timpul campaniilor agricole;

— contribuie la prelungirea duratei de serviciu a mașinilor până la termenul normat și dincolo de acesta, astfel că livrările de mașini noi ale industriei nu numai să înlocuiască utilajele scoase la casare, ci să asigure și creșterea numerică a parcului de mașini agricole și de tractoare. Această funcție, care permite obținerea unor mari economii de metal și de energie, se realizează prin efectuarea la anumite termene planificate a reparațiilor capitale la tractoare, combine autopropulsate și alte mașini agricole de complexitate ridicată.

Întrucât reparațiile constituie principalul element de cheltuieli la lucrările mecanizate, reducerea frecvenței lor — prin executarea în condiții calitativ superioare —, ca și micșorarea costului lor joacă un rol principal în eficiența activității economice a stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii.

În vederea îmbunătățirii calității reparațiilor și reducerea costului lor, în agricultura noastră s-au creat centre specializate pentru anumite categorii de reparații, dotate cu utilaj și aparatură modernă de control și execuție. Astfel, pentru tractoare există centre specializate în repararea motoarelor, șasiurilor, aparatului electrice, sistemului hidraulic etc, care au asigurat atât o folosire completă a unor mașini-unelte și aparate moderne, cât și o perfecționare profesională continuă a muncitorilor specializați. Cu toate acestea, se constată că în ultimii ani scade ponderea tractoarelor reparate în centre specializate și se mărește ponderea reparațiilor efectuate în atelierele proprii ale unităților (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Ponderea tractoarelor reparate în centre specializate

Anul	% din totalul cheltuielilor de reparații	
	în centre specializate	în ateliere proprii
1977	23,6	76,4
1978	22,7	77,3
1980	18,3	81,7
1981	19,3	80,7

Fenomenul este determinat, în principal, de următorii factori: creșterea nivelului tehnic al tuturor atelierelor S.M.A.; costul mai ridicat al reparațiilor executate în afara unităților, în centre specializate; unele deficiențe calitative ale reparațiilor executate în afara unităților.

Sporirea volumului de reparații realizate în atelierele proprii trebuie considerată ca un fenomen pozitiv în măsura în care aceste ateliere pot asigura un nivel tehnic satisfăcător și o

calitate superioară a lucrărilor. Pe această cale se evită transporturi de motoare și tractoare și se poate realiza, odată cu reducerea duratei reparațiilor, și o micșorare a costului lor.

O importanță deosebită au reparațiile capitale, întrucât contribuie la prelungirea duratei de serviciu a tractoarelor. Printr-o bună întreținere a utilajelor (executarea regulată a îngrijirilor zilnice și periodice) se poate ajunge la prelungirea duratei de folosire a tractorului între două reparații capitale, deci la reducerea numărului acestora. Această reducere se poate calcula în medie pe un tractor sau pe volumul de lucrări executate, exprimat în litri de combustibil consumat sau în hectare de arătură normală (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2

Relația dintre numărul reparațiilor capitale, numărul de tractoare și volumul de lucrări, în perioada 1977—1981

Anul	Numărul anual de reparații capitale pe tractor mediu	Volumul de lucrări executat între două R.K.	
		mii l combust.	ha a.n.
1977	0,145	48,5	4 294
1980	0,128	52,9	4 877
1981	0,123	54,8	5 045

Datele tabelului evidențiază din acest punct de vedere o evoluție pozitivă, care a fost determinată atât de îmbunătățirea calității reparațiilor, cât și de executarea unui număr sporit de reparații curente în ateliere proprii. (Cifrele sînt însă influențate și prin practica a numeroase unități agricole care, urmărind să-și execute în atelierele lor toate reparațiile necesare, înregistrează ca reparații curente și unele intervenții care, de fapt, sînt reparații capitale). Ca rezultat al acestei situații, ponderea scriptică a cheltuielilor de reparații capitale în totalul cheltuielilor pentru reparații a scăzut de la 21—22% în perioada 1977—1978, la 17,3% în perioada 1980—1981. Dacă reparațiile capitale s-au redus ca număr și ca pondere valorică în total, a crescut însă valoarea lor unitară: în 1981, costul mediu al unei R.K. a fost superior cu 11% celui din 1980 și cu 22,6% celui din 1977. Calculate pe tractor și an sau raportate la hectarul de arătură executat de un tractor, cheltuielile de reparații s-au mărit în acest interval în aceeași proporție. Explicația este cunoscută: în perioada respectivă au intervenit reasezări de prețuri la piesele de schimb și majorări ale retribuției personalului din ateliere; aceste elemente de cheltuieli și-au mărit ponderea cumulată în costul total al reparațiilor, în perioada menționată, de la 83,4% la 87,5%.

Iată de ce pentru conducerile stațiunilor de mecanizare și ale unităților agricole de stat, reducerea consumului de piese de schimb și utilizarea rațională a forței de muncă trebuie să constituie o preocupare prioritară și obiectivul unor măsuri tehnice, organizatorice, economice bine gândite și ferm aplicate, astfel încît să scadă costul reparațiilor și să crească eficiența economică a activității de mecanizare.

Este orice reparație eficientă ?

O PROBLEMĂ ce trebuie analizată este aceea de a ști pînă la ce grad de uzură fizică este indicat să se realizeze reparația tractorului sau a mașinii agricole. Pe măsura uzurii utilajelor se mărește costul unei reparații și scade volumul mediu de lucrări între două intervenții tehnice succesive, astfel încît, raportate la unitatea de lucru (ha a.n. sau ore de lucru), cheltuielile cu reparațiile sînt tot mai ridicate. De aceea, reparațiile, îndeosebi cele capitale, sînt economice numai în cazul cînd cheltuielile după executarea lor, calculate pe unitatea de lucru, sînt mai reduse decît cheltuielile de exploatare pe unitatea de lucru, necesitate de tractorul nou.

Un alt factor limitativ îl constituie costul unei intervenții tehnice; acesta crește pe măsura îmbătrînirii utilajului. În lite-

ratura de specialitate se ridică următoarea relație a cheltuielilor maxime cu reparațiile:

$$\alpha = V_i \cdot K_x \quad (2)$$

unde: V_i — reprezintă valoarea inițială a noului utilaj; K_x — coeficient de admisibilitate a mărimii cheltuielilor de reparație, care se determină prin expresia $1 - \frac{t_{ef}}{t_n}$ (t_{ef} — timpul de funcționare a mașinii până la data reparației; t_n — timpul normat de funcționare a mașinii).

Astfel, pentru tractoarele de 65 CP, care au o durată normală de funcționare de 17 000 ore, costul maxim acceptabil al unei reparații va fi cel prezentat în tabelul nr. 3.

Tabelul nr. 3

Durata de servicii (ore)	Coef. de admisibilitate a reparației (K)	Costul maxim acceptabil al reparației (în % față de valoarea inițială)
12 000	0,30	30
13 000	0,24	24
14 000	0,18	18

Ținând seama de cele două restricții amintite — volumul de lucrări ce poate fi executat după reparație și costul maxim al reparației capitale, apare economic ca la un tractor să se execute numai 2—3 reparații capitale. Evident, în cazul când tractorul a fost bine întreținut, volumul de lucrări realizat între două intervenții tehnice este maxim, iar costul reparației minime, astfel că se pot realiza trei R.K. fără a mări cheltuielile ulterioare de exploatare a tractorului.

În condițiile crizei energetice mondiale, problema opțiunii între repararea tractorului uzat și înlocuirea lui cu altul nou capătă și un alt aspect: energia indirectă pasivă pe care o conține un tractor nou este de 60 000 kWh (216 120 Mj), pe cînd la o reparație capitală necesarul de energie pasivă este de numai 10—12 mii kWh (36 000—43 000 Mj), ca urmare a economisirii metalului și manoperei. De aceea, pentru a reduce cât mai substanțial consumul de metal și de energie, este indicat ca, ori de cîte ori este posibil din punct de vedere tehnic și economic, să se prelungească durata de folosire a tractoarelor, executîndu-se repararea lor.

Scurtarea duratei, reducerea cheltuielilor, îmbunătățirea calității

EFICIENȚA executării reparațiilor la tractoare și mașini agricole este influențată puternic de realizarea lor în timp cât mai scurt, de o calitate superioară și cu cheltuieli reduse.

Unitățile de stat din agricultură dispun de o suprafață de lucru în atelierele de reparații de peste 1 milion mp, la care se adaugă atelierele mecanice ale secțiilor de mecanizare, cu o dotare mai puțin adecvată pentru executarea reparațiilor de un grad ridicat de complexitate la tractoare și combine auto-propulsate, dar suficientă pentru repararea celorlalte mașini agricole. Capacitatea existentă asigură posibilitatea ca toate reparațiile tractoarelor și mașinilor ce vor intra în campania agricolă de primăvară să fie încheiate conform graficului (la data de 20 februarie), însă cu o condiție: ca industria constructoare de mașini și uzinele producătoare ce țin de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare să asigure livrarea la timp a pieselor și subsansamblelor de schimb necesare. Deocamdată se înregistrează încă unele restanțe însemnate la livrări, de exemplu pentru arbori motor (Întreprinderea mecanică Codlea), pistoane și segmenti (Întreprinderea de autoturisme Pitești), blocuri motor, chiulase, cilindri („Tractorul“ Brașov), supape de evacuare (I.S.B. Topoloveni) ș.a. Recuperarea grabnică a acestor restanțe constituie o condiție obligatorie pentru desfășurarea campaniei de reparații după grafic, cu folosirea întregului potențial productiv al atelierelor mecanice.

Reducerea duratei reparațiilor și încheierea lor la datele stabilite presupune și un complex de măsuri pe care mecanizatorii din atelierele mecanice trebuie să-l aplice de urgență.

În primul rînd este necesar ca în aceste zile să fie încheiată afluirea către centrele specializate a tractoarelor ce trebuie reparate, urmărindu-se ca ele să nu ajungă descompletate la unitățile reparatoare.

Determinarea stării tehnice a motoarelor și tractoarelor trebuie făcută fără demontare prealabilă, folosind aparatul specială pentru diagnosticare, care se găsește în dotarea fiecărei unități. Se știe că peste 30% din totalul tractoarelor trimise la centre specializate nu au, în realitate, nevoie de reparații, ci numai de reglări și remedieri, iar în alte cazuri mașinile ajung la reparații într-un grad de degradare prea avansat, ceea ce determină prejudicii economice și tehnice.

Eticiența acțiunilor de recondiționare centralizată a pieselor de tractor din oțel aliat (exemple)

● **Axul cu roată** (piesă pentru care recondiționarea cu mijloacele existente în atelierele unităților nu putea asigura duritatea necesară): prețul piesei noi (cu o masă de 1,550 kg oțel) este de 162 lei, pe cînd recondiționarea (prin încărcare în mediu cu gaz protector) costă 45 lei. Întrucît la 100 de tractoare se consumă 64 de axe, recondiționarea pieselor de la 20 000 de echipamente reparate — cît este capacitatea centrelor specializate — asigură o economie de peste 1,4 milioane de lei și de peste 21 tone de oțel.

● **Pinionul transmisiei finale** (pînă acum, după uzura danturii nu se recondiționa și se înlocuia la reparația capitală): prețul piesei noi (cu o masă de 0,550 kg) este de 360 lei, pe cînd recondiționarea prin încărcare în mediu protejat costă 152 lei. Dacă pe țară s-ar recondiționa 50% din cele 20 000 de pinioane folosite în prezent, s-ar putea realiza o economie anuală de 1,5 milioane lei și 43,5 tone de oțel.

● **Axul prizei de putere**: prețul piesei noi (cu o masă de 2,5 kg) este de 121,7 lei; recondiționarea efectuată centralizat (prin sudare cu arc electric vibrator) costă numai 37 lei. Anual se consumă circa 15 axe la 100 de tractoare. Dacă, metoda s-ar extinde pentru 100 000 de tractoare — lucru pe deplin posibil — s-ar realiza o economie anuală de circa 1,3 milioane de lei și 37,5 tone de oțel.

Bune rezultate a dat generalizarea metodei de reparare în flux industrial, folosind în atelierele mecanice posturi de lucru specializate, care asigură creșterea îndemînării muncitorilor, o utilizare mai completă a mașinilor-unelte și a spațiului tehnologic. La posturile cheie, dacă se creează temporar virfuri de lucru — de exemplu la strunguri — este necesar să se organizeze activitatea în două schimburi. De asemenea, trebuie extinsă metoda utilizării agregatelor de schimb (motoare și ansamble de rezervă, gata reparate, aflate în stoc la unitatea de reparații); ea prezintă avantajul că timpul de imobilizare a utilajului constă numai din demontarea și înlocuirea subsansamblului defectat cu altul nou sau reparat.

Folosind aceste căi, unitățile fruntașe din sector și-au redus, în ultimii 7—8 ani, necesarul de forță de muncă pentru repararea unui motor de tractor de la 300 la 210 ore-om, iar timpul de imobilizare a motorului pentru reparații a scăzut de la 74 la numai 40 ore.

Pentru reducerea costului și îmbunătățirea calității, atenția principală trebuie acordată pieselor de schimb, care reprezintă 53—55% din totalul cheltuielilor pentru reparații. Potrivit indicațiilor secretarului general al partidului și corespunzător imperativelor economice de actualitate, se impune practicarea pe scară cît mai largă a recondiționării pieselor și subsansamblelor, prin procedee care să le restabilească forma, dimensiunile, proprietățile fizico-mecanice și structura. Pe această cale se poate reduce consumul de metal cu mii de tone și se micșorează sensibil costul reparațiilor.

Realizarea unor recondiționări de bună calitate și cu cheltuieli minime este posibilă în ateliere specializate pe grupe constructive de piese, care asigură ridicarea continuă a nivelului de pregătire profesională a muncitorilor, o folosire completă a utilajelor și S.D.V.-urilor. Pînă în prezent au fost organizate 5 centre specializate, amplasate în zonele agricole, caracteristice ale țării; s-au elaborat o serie de tehnologii de recondiționarea pieselor uzate și s-au realizat echipamente și dispozitive destinate aplicării acestor tehnologii.

Procedeele noi de recondiționare practicate în atelierele specializate constau în încărcarea pieselor din oțeluri aliate prin sudare în mediu de gaz protector (de obicei bioxid de carbon), sudare sub strat de flux, sudare cu arc electric vibrator (vibro-contact) etc. Toate aceste procedee, larg aplicate în prezent, permit refacerea dimensiunilor inițiale în zonele uzate, fără a schimba caracteristicile fizico-mecanice ale pieselor și fără a influența negativ durata de exploatare a lor.

Recondiționarea pieselor de schimb la tractoare, metodă de dată relativ recentă, are mari perspective de extindere în toate unitățile agricole; ea va rezolva unele goluri în aprovizionarea cu piese, va micșora sensibil costul reparațiilor, consumul de metal și de energie.

Este necesar să fie acordată o atenție mărită îmbunătățirii calității reparațiilor, pentru a prelungi durata de funcționare efectivă a utilajelor reparate, a asigura o fiabilitate ridicată a acestora în timpul exploatarea lor și menținerea parametrilor normali în vederea realizării capacităților de lucru prevăzute. În acest scop, în toate unitățile agricole trebuie folosite procedeele și tehnologiile noi, introduse în ultima perioadă, pe baza rezultatelor cercetărilor științifice, care asigură executarea reparațiilor și recondiționărilor în condiții de precizie și calitate superioară.

Stațiunilor de mecanizare a agriculturii, unităților agricole, de stat le revine marea răspundere de a lua toate măsurile ce se impun pentru ca utilajele ce au fost reparate în această perioadă să lucreze fără defecțiuni tehnice, la capacitatea maximă în toate campaniile agricole ale anului 1983.

Ion BIANU

PROCESE ȘI FENOMENE ACTUALE DIN ECONOMIA MONDIALĂ (VIII)

Dezbatere inițiată de „Revista economică” cu sprijinul Secției de științe economice a Academiei de științe sociale și politice, Academiei „Ștefan Gheorghiu” și Institutului de economie mondială

O analiză critică a explicațiilor inflației

Sorica Sava — Pentru dezbaterile noastre asupra crizei mondiale cred că ar fi interesant să analizăm critic unele explicații, opinii, teze din literatura occidentală. De pildă interpretările procesului inflaționist, fenomen care cel puțin în ultimii 15 ani a devenit una dintre caracteristicile evoluției economice din țările capitaliste dezvoltate. În acest cadru se remarcă faptul că inflația este abordată nu numai ca un fenomen general ce afectează întreaga economie națională și cu efecte mai mult sau mai puțin previzibile pe plan internațional dar și drept una dintre tensiunile economice permanente ale țărilor capitaliste dezvoltate. De aici și orientarea politicilor deflaționiste — prioritate a programelor economice din S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G. ș.a. — nu pentru lichidarea inflației, ci pentru controlul, stăpânirea sau aducerea ei la unele proporții mai puțin costisitoare. Semnificativă pentru acest gen de abordare este aprecierea că generalizarea inflației este ca un însoțitor permanent al creșterii economice postbelice din țările occidentale: „analiza evoluției economice postbelice — arată o economistă franceză — face tot mai dificilă concluzia că țările dezvoltate pot să-și realizeze creșterea economică în absența inflației”.

Aceste aprecieri țin de faptul că, deși explicația dată variază de la o țară la alta, sau de la un curent de gândire la altul, examinarea inflației se încadrează de fapt în analiza echilibrului general al economiei.

Pe acest front de idei, în ultimii ani constatăm și o serie de preocupări de ordin conceptual și metodologic. Astfel în literatura economică occidentală, pornindu-se de la o anumită definiție a inflației — o creștere susținută, nu temporară, a prețurilor sau o deteriorare importantă a valorii monedei datorită unor dezajustări ale ofertei față de cerere și unor rigidități din sistemul economic instituțional — se încearcă definirea și evaluarea fenomenului inflaționist pur. Controversele pe această temă nu urmăresc doar rezolvarea unor probleme conceptuale, ci, mai degrabă scopuri practice — determinarea cauzelor inflației, disjungerea lor în cauze interne sau externe și evaluarea elementelor controlabile sau necontrolabile etc.

Din eforturile de identificare a cauzelor și de definire a inflației au apărut noi termeni economici: nucleul dur al inflației („core inflation”), inflația de bază sau inflația reziduală („underlying inflation”). După opinia unor economiști, „nucleul dur al inflației” reprezintă tendința pe termen lung a nivelului prețurilor „inerentă structurii economice existente”.

Acest concept evasiunim acceptat generează însă o serie de controverse de ordin metodologic. Pentru unii autori tendința pe termen lung a nivelului prețurilor este dată de rata inflației curățită de efectele șocurilor exogene sau necontrolabile pe termen scurt cum ar fi: evoluția prețurilor OPEC la petrol, perturbările provocate de condițiile climatice în stabilirea unor prețuri la alimente, influența vacanțelor asupra nivelului chiriilor ș.a.

Concret, pentru evaluarea inflației se iau în calcul câteva variante ale indicelui prețurilor de consum: indicele prețurilor tuturor articolelor de consum, mai puțin: I prețurile alimentelor; II prețurile energiei; III prețurile alimentelor și energiei și IV prețurile tuturor bunurilor de consum reluându-se evoluția chiriilor, impozitelor și ratelor de asigurări.

Pentru alți autori inflația reprezintă tendința pe termen lung a costurilor de producție, instrumentul de evaluare constituindu-l indicele costurilor de producție stabilit pe baza datelor microeconomice printr-o agregare ponderată. De pildă, în Statele Unite în ultimul an s-a atribuit o pondere de 0,65 la sută pentru tendința costului unitar al forței de muncă și 0,35 la sută pentru tendința costului capitalului. Ilustrarea cea mai cunoscută a acestui tip de demers este cea a lui Otto Eckstein prezentată în Comitetul Economic al Congresului S.U.A. În această variantă

de evaluare a inflației prin indicele costurilor de producție, costul muncii este determinat în funcție de rata șomajului, anticipările privind prețurile și productivitatea, iar costul capitalului depinde de rata dobânzii, cursul obligațiilor, acțiunilor marilor întreprinderi și anticipările de prețuri. În ce privește analiza cauzelor se consideră că inflația este rezultatul unor dezechilibre și rigidități ale însăși economiei occidentale în general ca și ale fiecăreia din cele patru piețe: a bunurilor și serviciilor, a muncii, a titlurilor și a monedei.

Deși lista cauzelor inflației pare intrucitva nelimitată, explicațiile asupra originii inflației pot fi ordonate în câteva grupe: explicații care văd drept cauză principală impulsul cererii, puseul costurilor și influența modificării structurilor. În ultimii ani se pune un accent deosebit pe ceea ce se denumește „cauzalitate circulară”, determinată de anticipațiile inflaționiste ale agenților economici și ale cercurilor economice conducătoare.

Această grupare a explicațiilor a dus la definirea citorva tipuri de inflație: inflația prin cerere, inflația prin costuri, inflația structurală și inflația datorată unor factori particulari. Rămân deosebiri și între explicațiile adoptate de fiecare dintre cele două mari orientări din gândirea economică occidentală. De aceea se poate observa că sînt destul de singulare cazurile în care se explică originea inflației numai prin unii factori, de pildă numai pe baza costurilor sau doar prin modificări structurale, în fapt imbinându-se influențele, modalitate prin care se susține de altfel transformarea inflației într-un fenomen permanent. Autorii de inspirație keynesistă remarcînd similitudinea stagnării, recesiunii, depresiunii și a inflației, de unde termenii cunoscuți stagflație, rețlație, deflație, părăsesc în mod frecvent explicația keynesistă pură — excesul cererii asupra ofertei rigide — și situează originea inflației în sfera modificării profunde și de durată a costurilor de producție la nivelul întreprinderilor. După opinia acestor economiști modificările costurilor au intervenit încă înainte de creșterea deosebită a prețurilor petrolului și ale materiilor prime — creșteri de prețuri care la rîndul lor au accelerat și permanentizat procesul inflaționist în ultimii ani. Continuarea și amplificarea inflației ilustrează — scriu acești economiști — inadaptabilitatea politicilor economice care de fapt a accentuat și în parte a generat actuala criză.

Pentru economiștii nekeynesiști creșterea rapidă a producției industriale din primele decenii postbelice a orientat întreprinderile către mărirea volumului aprovizionării de unde și speculațiile asupra prețurilor materiilor prime, materialelor, combustibilului, lubrifiantilor etc. Accelerarea activității paralel cu realizarea ocupării — mai mult sau mai puțin depline, din anii 60, au stimulat revendicări de mărirea salariilor și au generat orientarea întreprinzătorilor către creșterea prețurilor de vânzare în vederea menținerii profiturilor la o anumită marjă, necesară finanțării investițiilor. În aceste condiții de majorare a prețurilor, aprecierea inflației ca un fenomen pur monetar și intervenția în economie a statelor occidentale prin politici monetare și de credit restrictive au constituit o eroare fundamentală. În loc să stimuleze aceste măsuri au încetinit ritmul investițiilor, au dus la reducerea volumului producției, la creșterea șomajului, fără să atace cauzele inflației. Interesante ni se par și soluțiile autorilor nekeynesiști. Pentru ei, ca și la Keynes, depășirea acestei situații ține de intervenția statului, de stabilirea unei politici economice care să înlăture inflația reală care s-a produs în economia occidentală. Fără a nega aportul politicii monetare în ansamblul măsurilor concepute pentru depășirea crizei, nekeynesiștii consideră că manevrarea unei politici bugetare active, dirijarea strictă a prețurilor și a veniturilor pentru modificarea comportamentelor agenților economici și stimularea cererii globale alcătuiesc singura terapie posibilă.

Interpretările neoclasice ale inflației, cu deosebire ale curentului monetarist și ale „economiei ofertei” se concentrează pe consecințele inflaționiste ale intervenției statului, istoria economică postbelică arătînd chiar o coincidență între politica de-

ficitului bugetar și inflație. Statul fiind pus în situația de a-și finanța intervenția din ce în ce mai mult are nevoie de disponibilități financiare pe care și le procură prin impozite, împrumuturi, datorie publică etc. Se produc astfel unele reacții cumulative care explică geneza și accentuarea procesului inflaționist. Sporirea prețurilor de vânzare de către întreprinzătorii a dus la revindicarea de salarii ca răspuns la tendința de reducere a venitului disponibil prin creșterea impozitului și scăderea puterii de cumpărare. În viziunea monetaristă impulsurile monetare sînt cele ce alcătuiesc cauza majoră a variațiilor producției, a ocupării forței de muncă ca și ale prețurilor. După opinia lor, mișcarea masei monetare explică și totodată oferă măsurile cele mai fiabile pentru slăbirea procesului inflaționist.

În fine, nu s-ar putea omite explicațiile occidentale bazate pe evoluția unor procese și fenomene intensificate în ultimele decenii. Dintre acestea creditul este considerat drept elementul explicativ cel mai concludent. Dezvoltarea extraordinară mai ales a creditului de consum în cursul ultimilor 30 de ani, spun economiștii americani, a stimulat artificial presiunea cererii, a creat procese inflaționiste ducînd și la injectarea unei cantități suplimentare de monedă, inadecvată volumului operațiunilor economice reale. Sînt de relevat și explicațiile bazate pe structura și mecanismele sistemului monetar. Considerarea dolarului drept monedă-pivot a schimburilor internaționale a contribuit mult, după aprecierea unor economiști europeni mai ales, la accelerarea și perpetuarea fenomenelor inflaționiste.

Ceea ce aș vrea să remarc în incheiere, pe lângă caracterul discutabil al unor explicații, este și preocuparea de separare a cauzelor interne de cele externe ale inflației, orientarea asiduă către stabilirea unor politici deflaționiste costisitoare pe plan național și internațional. În acest context sînt de menționat măsurile de reducere a cererii globale, de majorare excesivă a ratei dobînzilor, de restrîngere a creditului internațional, de modificare a fluxurilor comerciale și de capital, reflectări ale acestor diverse explicații și interpretări.

Costin Murgescu — Tovarășa Sorica Sava și-a îndeplinit cu multă competență mandatul de a ne prezenta un tablou al explicațiilor occidentale ale inflației. Mi se pare că discuția noastră ar putea să se orienteze acum în două direcții : una, aceea a unor completări, corectări ale tezelor expuse aici ; alta, care mi se pare esențială, a determinării poziției noastre ca economiști marxiști față de aceste teze. Fiindcă nu ne putem rezuma numai la peisajul teoriilor burgheze. Este necesară și reacția noastră. Or, mi se pare că și atunci cînd examinăm definiția inflației, și atunci cînd discutăm despre inflație ca tensiune permanentă, există riscul de a trata inflația ca un factor obiectiv al creșterii, care poate fi valabil pentru orice sistem economico-social. E o problemă asupra căreia trebuie să reflectăm. Acum un an sau doi într-o discuție la Washington, la care a participat și tovarășul Isărescu, economiștii occidentali au încercat să prezinte problema în termenii acestia, pentru a demonstra că și în capitalism și în socialism procesul inflației însoțește creșterea economică. Cred că trebuie să fim atenți la acest aspect și să ne spunem părerea. Nu în sensul polemicii, ci al discutării tezelor de fond care au fost evidențiate aici, ca de exemplu cea care consideră inflația numai ca efect al unor greșeli de politică economică sau ca efect al intervenționismului statului, ceea ce face ca acum în Franța toate dificultățile și tensiunile să fie atribuite măsururilor adoptate de guvernul socialist.

Al doilea aspect care mi se pare că ar fi trebuit să ne preocupe în legătură cu tema generală a seriei noastre de discuții privește impactul social al inflației în țările capitaliste. Însăși tensiunea permanentă cred că ar trebui s-o discutăm, pentru că s-a spus că și șomajul este o condiție normală și inevitabilă a dezvoltării. Dar una este șomajul de 4—5 la sută și alta este rata actuală a șomajului și tensiunea aceasta permanentă. Cît de mare este această tensiune, ce caracter are ? Care este impactul acestei tensiuni asupra situației sociale ?

Al doilea aspect ar fi, tot din unghi social privit, impactul acestei inflații mondiale asupra distorsiunilor din economia mondială. Fiindcă în orice caz inflația mondială este un rezultat al pozițiilor dominante ale economiei capitaliste pe piața mondială. Dar ea are influențe asupra tuturor participanților la circuitul economic internațional. Mi se pare că este o direcție de discuție pe care ar trebui s-o avem în vedere atunci cînd analizăm acest proces.

Tensiunea inflaționistă și distribuția produsului național

Daniel Dăianu — Mă voi referi la ceea ce în literatura de specialitate s-a conturat ca explicație de tip monetarist a inflației Monetaristii, reprezentați de nume bine cunoscute precum Friedman, Brunner, Metzler ș.a. pornesc de la modul în care moneda apare — în viziunea lor — în problematica generală a echilibrului economic. Ei critică intervenția în economie a autorităților

publice susținînd că, pe termen lung, există o stabilitate intrinsecă a economiei care, nu poate fi decît perturbată de această intervenție. Firul de argumentație ar fi următorul : economia fiind pe termen lung intrinsec stabilă, intervenția statului (activismul politicii bugetare) poate avea efecte reale numai pe termen scurt. Aceste efecte însă, în virtutea adaptării și educării agenților economici în a prefigura evoluția viitoare a acțiunilor autorităților publice, vor dispărea pe termen lung, în economie rămînînd un eventual nivel superior al prețurilor. Statul va recurge la noi măsuri de intervenție care nu ar face altceva decît să accelereze procesul inflaționist, fără ca efectele reale să fie durabile. Deci, monetaristii atacă activitatea statului ca agent economic, considerînd-o ca principalul factor de subminare a productivității organismului economic. Se critică totodată manipularea cererii agregate, politică pe care ei o consideră dezechilibrată.

Aș sublinia că toate explicațiile care au fost oferite în legătură cu inflația în ultimele două decenii pot fi formulate în termenii menționați : excedent de cerere, sau puseul costurilor ; fie că ne referim la curba Phillips, la inflația de tip structural, sau la explicația pe care o datorăm abordării de tip monetarist a ajustării balanței de plăți.

Dincolo de particularitățile diverselor explicații, cred însă că se poate vorbi de „fundamente“ explicative ale inflației, ca fenomen economic comun multor realități naționale. Spre pildă, depășind ideea centrală conform căreia masa monetară în circulație nu trebuie să depășească valoarea bunurilor și serviciilor mi se pare necesar să facem distincție între utilitatea prezentă (reală) a producției și utilitatea „dorită“ (așteptată) a acesteia. Aceasta ne ajută să înțelegem de ce, chiar și atunci cînd masa de bunuri și servicii crește, se poate manifesta înăuntrul economiei o presiune inflaționistă care nu este neapărat generată de injecții monetare nejustificate. Pe bună dreptate a fost relevată de către un antevorbitor corespondența dintre structura producției și cea a nevoii reale, relație care mi se pare fundamentală pentru explicarea „tensiunii“ inflaționiste din economie ; ea se manifestă oricînd există un decalaj între utilitatea actuală a bunurilor și serviciilor și utilitatea dorită, între structura producției și cea a nevoii de consum neproductiv și productiv. Două concluzii s-ar desprinde : creșterea prețurilor nu este reflexul unic al tensiunii inflaționiste și simplul control exercitat asupra masei monetare nu poate anula cauzele inflației.

În al doilea rînd, admițînd existența unei structuri relativ corespondență a producției — în raport cu nevoia agregată reală — esențială pentru evitarea inflației este creșterea continuă a productivității muncii sociale. Este evident că atunci cînd așteptările agenților economici cresc mai repede decît productivitatea socială, germenii inflației se multiplică și chiar baza mării productivității este erodată. Aceasta se întîmplă deoarece acolo unde consumul neproductiv crește mai repede decît ritmul de avans al productivității muncii (subliniez că mă refer la economii dezvoltate, unde nevoia socială este în bună parte acoperită) masa economisirii, absolut necesară pentru investițiile cu care se reînnoiește stocul de capital productiv, scade relativ. Paradoxal pot exista și cazuri cînd, deși decalajul între partea din producție destinată consumului neproductiv și nevoia de asemenea consum este considerabil (în favoarea acumulării), ritmul de creștere a productivității muncii sociale este insuficient, uneori chiar negativ. Deci nu volumul economisirii în sine este determinant pentru viteza de înaintare a mașinii economice naționale și, mai ales, pentru calitatea acesteia înaintării. Trebuie avută în vedere distribuția produsului național ca proces economic și politic, trebuie înțeles rolul fundamental pe care îl joacă în acest sens calitatea reală a texturii relațiilor sociale. Productivitatea socială ne apare astfel nu ca o rezultantă tehnico-economică, ci ca un efect sintetic al interacțiunii și legăturilor dintre oameni și grupuri, — în diversele lor ipostaze de producători pentru sine și societate, de factori de conducere și de execuție, dintre suprastructură și baza economică. Ar trebui să tragem concluzia că a analiza productivitatea muncii (inflația implicit) presupune a surprinde și a explica dinamica structurilor sociale și politice, inclusiv relațiile de putere ce se stabilesc între principalii factori de decizie la nivel societal. De aceea este interesant de urmărit modul în care diversele societăți răspund pe plan instituțional la fenomenul economic în general, la inflație în particular.

Problematica determinării social-politice a productivității muncii devine acută în condițiile contemporane, cînd sînt necesare restructurări productive masive. Ar fi ideal ca masivele investiții reclamate de faza de tranziție prin care trecem să fie mai mult decît contrabalansate de o creștere a productivității muncii sociale indusă de ameliorarea de fond a mecanismului social, economic și politic. Să ne gîndim de asemenea și la rolul creșterii productivității în contracararea „amputărilor“ din venitul național datorate unor șocuri externe (ex : deteriorarea raportului de schimb).

Finlanda — impactul recesiunii

DUPĂ cîțiva ani de creștere economică, Finlanda a fost atinsă în ultimii doi ani de recesiunea internațională. Deși comerțul exterior este excedentar, șomajul reprezintă circa 6% din totalul forței de muncă, iar inflația (8,1% în ultimele 12 luni încheiate în octombrie 1982) rămîne încă superioară mediei țărilor din O.C.D.E., releva recent revista Finnish Business Report.

Una dintre cele mai mari probleme ce stau în fața economiei finlandeze este menținerea unor prețuri de export competitive. Exporturile reprezintă o treime din produsul intern brut, jumătate din producția industrială fiind destinată pieței externe. Foarte afectată de actuala recesiune este industria forestieră, considerată coloana vertebrală a economiei finlandeze, care a înregistrat în anul ce a trecut serioase pierderi, concretizate într-o scădere cu 6% a exportului față de 1981.

Există însă, conform revistei citate, unele semne încurajatoare pentru anul ce a început: creșterea exportu-

rilor de produse ale industriei metalurgice și constructoare de mașini, de hirtie și cherestea, oprirea creșterii importurilor de materii prime, reducerea inflației.

Europa: evoluția producției de carne

UN raport recent al Comisiei economice O.N.U. pentru Europa asupra evoluției pieței europene a cărnii relevă, ca o caracteristică crasigenală pentru anul trecut, tendința de stabilizare a acestei piețe. La producția de carne de vită, de pildă, în timp ce în 1981 în zona respectivă s-a înregistrat o reducere cu circa 4%, anul trecut scăderea a fost de aproximativ 1%, în condițiile reducerii sale ceva mai accentuate în țările Europei occidentale și ale creșterii cu circa 2% în țările socialiste din Europa. În ceea ce privește consumul cărnii de vită, acesta s-a diminuat în 1981 în majoritatea țărilor europene (îndeosebi din cauza costului său mai ridicat în comparație cu alte feluri de carne), apreciindu-se că tendința respectivă s-a menținut și în cursul anului trecut.

În schimb producția europeană de carne de porc s-a mărit cu circa 1% în 1981, estimându-se că ritmul său de creștere s-a încetinit în 1982, iar pentru anul în curs este de așteptat o majorare ușoară atât a producției cât și a consumului cărnii de porc.

Producția de carne de oaie a cunoscut în 1981 o scădere cu circa 2%, reducerea datorându-se în special țărilor din nord-estul Europei, în timp ce în cele din sud și estul continentului (exceptînd U.R.S.S.) a avut loc o creștere a producției respective. Datele disponibile pe 1982 indică menținerea producției europene de carne de oaie aproximativ la același nivel; previziunile pe anul în curs converg către stabilizarea sau cel mult ușoara creștere a acestei producții în condițiile stagnării consumului intern.

În sfîrșit, producția europeană de carne de pasăre s-a majorat cu circa 5% în 1981, fiind stimulată îndeosebi de dinamica exporturilor. Se apreciază că anul trecut această producție n-a variat semnificativ pe ansamblul zonei europene, iar conjunctura pieței mondiale la acest fel de carne nu pare a fi în 1983 favorabilă unei creșteri a producției.

Programe de dezvoltare

Oman — impulsionearea agriculturii

OMAN, țară ale cărei venituri sînt realizate în proporție de 90% de pe urma exploatarea petrolului, are o agricultură încă slab dezvoltată. Demararea sectorului petrolier a determinat neglijarea agriculturii, care nu și-a putut îndeplini principalele sa funcții — de aprovizionare cu alimente a populației, de asigurare a disponibilităților de furaje necesare sectorului zootehnic și de asigurare a necesarului de materii prime pentru industrie. Ca urmare, aproape întreaga cantitate de alimente de pe piața Omanului provine din import.

Dacă în deceniul trecut principalele preocupări economice ale acestei țări priveau exploatarea petrolului și dezvoltarea infrastructurii, de la începutul anilor '80 se fac eforturi deosebite pentru redirecționarea investițiilor în proiecte pentru agricultură, pescuit și industrie alimentară. Un impuls în acest sens îl dau Banca mondială și Banca pentru Dezvoltare din Oman (care și-a început activitatea în anul 1979), asigurînd capital pentru finanțarea lucrărilor agricole.

În Oman se practică două tipuri de agricultură, diferențiate în funcție de terenurile disponibile și de formele de proprietate asupra pămîntului:

a) agricultura tradițională de tip familial practică în oazele din deșert. Aici, pe mici parcele de pămînt se cultivă legume, fructe, pepeni, grâu și tutun. Pînă în urmă cu cîțiva ani aceste oaze erau irigate prin așa numitele „falaj” — canale de apă construite cu 2.000 de ani în urmă de către romani și menținute de-a lungul secolelor. În ultimii 10 ani sistemul de irigații s-a dezvoltat, fermierii fiind dotați cu pompe. A avut loc însă o utilizare exagerată a apei pentru irigații, care a afectat în mod negativ solul, determinînd creșterea salinității acestuia și scăderea randamentului culturilor. Un alt element care a contribuit la reducerea recoltelor obținute în oaze a fost exodul forței de muncă către orașe sau către zonele producătoare de țesături;

b) agricultura în arendă, practică de-a lungul coastelor (pe mai mult de jumătate din suprafața agricolă a țării) de forța de muncă angajată de marii proprietari (negustorii oficialități guvernamentale ș.a.). Cea mai mare parte a terenurilor din această zonă este plantată cu pomi fructiferi și legume, în condiții de asemenea dificile.

Aiut pentru agricultura tradițională a micilor fermieri cît și pentru agricultura marilor proprietari a fost specifică, pînă nu de mult, utilizarea pe scară restrînsă a factorilor moderni de producție, în special a îngrășămintelor chimice.

Omanul are în prezent posibilități de dezvoltare a agriculturii, dar aceasta implică pe de o parte reorientarea investițiilor pentru asigurarea mecanizării (tractoare și mașini agricole) și chimizării agriculturii (îngrășăminte, pesticide), și utilizarea judicioasă a resurselor de apă, iar pe de altă parte utilizarea unei forțe de muncă calificate, cu pregătire tehnică pentru agricultură.

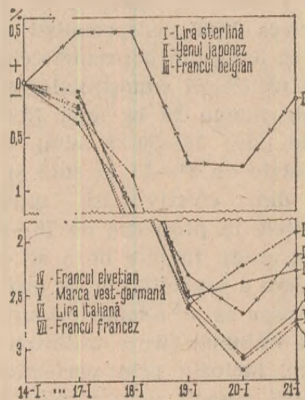
Virginia CÂMPEANU

I.E.M.

EVOLUȚII MONETARE

INTERVALUL 17—21 JANUARIE a.c. a marcat o consolidare a poziției dolarului S.U.A. pe piețele internaționale față de majoritatea valurilor occidentale. Procesul, mai pronunțat din a doua jumătate a perioadei analizate, a fost motivat în principal de menținerea ratei scontului în S.U.A. la nivelul de 8,50%, în condițiile în care majoritatea operatorilor de dețize anticipau o reducere a acesteia de către autoritățile monetare centrale din Statele Unite, relaxarea politicii de credit fiind larg considerată ca premisă esențială a relansării economiei americane. Pe acest fond, dobinzile la depozitele în eurodolari au înregistrat o tendință de creștere iar cererea pentru dolari S.U.A. pe piețele valutare s-a activizat. La consolidarea poziției dolarului au contribuit și prestațiile „à la baisse” exercitate asupra marelui vest-german în legătură cu apropierea alegerii din luna martie a.c. din R.F. Germania, presiuni concretizate în convertirea de fonduri din mărci vest-germane și din alte valute europene în dolari.

Cursul lirei sterline față de dolar a cunoscut o evoluție contradictorie, motivată în principal de speculațiile cu privire la recenta reuniune O.P.E.C. La sfîrșitul perioadei analizate, lira sterlină era cotată la 1,5725 dolari, comparativ cu 1,5800 dolari în ziua de referință de 14 ianuarie a.c. Marca vest-germană a cunoscut o depreciere pronunțată față de dolar, de circa 2,7 puncte procentuale la nivelul întregului interval. Evoluția a fost motivată atât de speculațiile legate de rezultatul probabil al alegerilor din luna martie cît și de anticiparea unor noi reduceri a dobinzilor de către autoritățile monetare centrale din R.F. Germania (anticipări neconfirmate însă în săptămîna analizată). La 21 ianuarie marca vest-germană era cotată la 2,4175 mărci/1 dolar față de 2,3525 mărci/1 dolar în ziua de referință.

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 17—21 I a.c.; bază: 14 I 1983

Procentul de depreciere a francului elvețian a fost comparativ mai restrîns, de circa 2,25 puncte procentuale. La finele intervalului cursul se situa la 1,9775 franc/1 dolar, comparativ cu 1,9325 franc/1 dolar în ziua de 14 ianuarie. Pe fondul consolidării poziției dolarului S.U.A., cursul francului francez s-a deteriorat de la 6,6630 franc/1 dolar la 6,6550 franc/1 dolar în cadrul aceleiași perioade (o depreciere de circa 2,75 puncte procentuale, în pofida publicării unor date așteptînd o ameliorare a activității în economia franceză), iar cel al lirei italiene — de la 1,352 lire/1 dolar la 1,389 lire/1 dolar (o depreciere de circa 2,77 puncte procentuale).

Poziția yenului japonez față de dolar s-a deteriorat de asemenea (la aceasta contribuind și publicarea datelor privind restrîngerea excedentului comercial al țării în 1982 la 6,88 mrd. dolari, de la 8,6 mrd. dolari în 1981), cursul situîndu-se la finele săptămîinii la 234,25 yen/1 dolar, față de 229,75 yen/1 dolar în ziua de referință.

Debitul la fondurile în principalele eurovalute au prezentat următoarea evoluție (se dau valorurile de ofertă la depozitele pe 6 luni din zilele de 14 și 21 ianuarie a.c.): eurodolari 9,0625 și 9,1757%, euromărci vest-germane 5,375 și 5,625%, eurofranc elvețian 3,0625 și 3,25%.

Prețul aurului a prezentat oscilații puternice în ambecle sensuri în intervalul analizat situîndu-se la cota al doilea fixing de la Londra din ziua de 21 ianuarie la 435 dolari/uncie (483,25 dolari/uncie la ultimul fixing din săptămîna precedentă).

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

Perspective ale consumului de fibre textile

CONFORM unor previziuni elaborate de specialiștii firmei americane **Predicast**, în perioada 1980—1995 creșterea consumului mondial de fibre textile se va încetini întrucâtva în comparație cu anii '60 și '70. Totodată, în timp ce în deceniile al șaptea — al optulea consumul de fibre chimice era superior celui de fibre naturale, se apreciază că în perioada următoare situația se va inversa, sub impulsul unor factori ca perfecționarea tehnologiilor în cultivarea plantelor tehnice fibroase și în prelucrarea materiilor prime naturale, ceea ce permite lărgirea sortimentului de materiale finite naturale și în amestec, precum și îmbunătățirea calității acestora.

Evoluția consumului de fibre textile

Repartiția consumului	Media pe ani		Ritmul mediu anual de creștere pe an
	1960—1964	1980—1995	
	in mil tone		in %
După natura fibrelor :			
— naturale	3 979	14 460	7,4
— chimice	12 687	16 345	1,4
Total mondial	16 666	30 805	3,5
După criteriul geografic :			
— Asia*, Australia și Oceania	5 017	11 282	4,6
— America de Nord	3 200	5 533	3,1
— America Centrală și de Sud	842	2 013	5,0
— Piața comună vest-europeană	2 986	3 462	0,8
— Alte țări din Europa occidentală	509	974	3,7
— Africa, Orientul Apropiat și Mijlociu	567	1 543	5,7
Consumul de fibre pe locuitor (in kg)	5,3	7,0	8,4

* Fără Orientul Apropiat și Mijlociu.
Sursa : B.I.K.L., nr. 114/1982.

Abordând, la rândul său, problemele evoluției producției de fibre textile în țările nesocialiste, revista **L'Usine Nouvelle** arăta recent, între altele, că în perioada 1973—1981 aceasta a înregistrat importante mutații geografice. În timp ce în țările Pieței comune vest-europene această producție a crescut doar cu 6,7% (în țări ca Belgia, Anglia și Franța reducându-se chiar în mod sensibil), iar în Japonia s-a majorat cu numai 4,8%, o creștere considerabilă (de 41,1%) a avut loc în S.U.A., în timp ce în alte țări producătoare sporul mediu a fost de 215,6%.

Cehoslovacia: orientări în dezvoltarea construcțiilor de mașini

ÎN actualul cincinal, industria constructoare de mașini din Cehoslovacia își propune, ca unul din obiectivele de bază, să modifice cel puțin în proporție de 50% sortimentul fabricat în anul

1980 și să ridice nivelul tehnic al producției, astfel ca prețul obținut pe kg le produse exportate să sporească cu circa 60%. Totodată, un indicator esențial urmărit în permanență îl constituie reducerea consumului de energie și materiale pe unitatea de putere utilă a mașinilor și utilajelor fabricate.

În acest context, precum și ținând seama de cerințele specifice ale ramurilor economiei care utilizează cel mai mult producția construcțiilor de mașini și cele ale beneficiarilor externi, s-a stabilit un complex de măsuri menit să asigure dezvoltarea prioritară a unor sortimente ca : utilaje extractive fiabile și cu capacitate sporită, destinate minelor de cărbune ; o nouă sistemă de mașini și echipamente pentru agricultură, având parametri înalți de fiabilitate și longevitate ; instalații de ambalat, necesare industriei alimentare ; mașini și instalații pentru industria textilă și cea de prelucrare a pieilor ; o nouă generație de sisteme de comandă și control a proceselor industriale, elemente de automatizare (destinate în special mașinilor-unelte), calculatoare etc. Se apreciază că realizarea acestor obiective va da un nou impuls exporturilor cehoslovace de mașini, instalații și aparatură electrotehnică.

Interdependența cadre — capacitați de producție

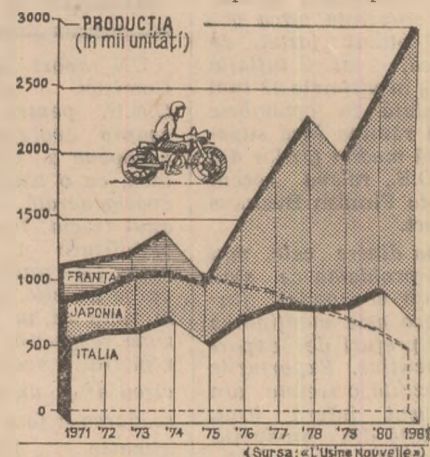
ANALIZÂND cauzele apariției și persistenței unor capacități de producție nefolosite sau doar parțial folosite în întreprinderile industriale din sectorul socialist al economiei naționale, revista iugoslavă **Industria** arăta nu demult că, de cele mai multe ori, acestea nu se constituie ca o rezervă, ci sînt o consecință a necorelării în dezvoltarea diferitelor producții, a formării unor „locuri înguste“.

Fenomenul utilizării incomplete a capacităților de producție în întreprinderile industriale se explică, de la caz la caz, prin nivelul neadecvat al productivității muncii, prin slaba dezvoltare a legăturilor dintre producție și știință, prin insuficiența cadrelor cu calificare corespunzătoare.

Totodată, releva revista, insuficiența cadrelor se datorește în mod frecvent nu atât penuriei lor absolute, cât folosirii necorespunzătoare a acestora. Astfel, o anchetă efectuată în rîndurile a circa 2 500 de specialiști a evidențiat că 3,3% din persoanele chestionate își utilizează cunoștințele în proporție de numai 25 la sută, 15,1% în proporție de 26—50 la sută, 25,4% în proporție de 51—75 la sută și doar 56,1% din efectiv își utilizează cunoștințele în proporție de 76—100 la sută. De aceea, înainte de a se decide o extindere a capacităților de producție este necesar să se adopte măsuri concrete de îmbunătățire a utilizării celor existente, inclusiv prin perfecționarea organizării muncii, prin eliminarea folosirii specialiștilor în alte munci, prin eficientizarea sistemului de stimulare a acestora etc.

Competiție... pe două roți

LUPTA acerbă de concurență pe piața mondială a vehiculelor motorizate cu două roți, care s-a desfășurat între firmele japoneze și cele vest-europene în decursul deceniului al optulea, s-a soldat pînă acum cu victoria netă a celor dinții. După cum se vede din graficul alăturat, în domeniul vehiculelor cu o capacitate de pînă la

50 cm³ (motorete, scutere), producătorii japonezi s-au detașat net în frunte, în timp ce producătorii francezi au trecut pe locul trei, după cei italieni.

De fapt, lupta de concurență dintre producătorii japonezi și cei francezi de vehicule cu o capacitate de pînă la 50 cm³ a început să se transforme în colaborare prin încheierea unor acorduri de cooperare, ca cele dintre firmele Honda și Peugeot, Yamaha și Motobecane.

Valorificarea energiei biomasei

FĂCÎND un bilanț al dezbaterilor care s-au desfășurat toamna trecută la Congresul internațional pentru energie din biomasă, presa franceză releva recent că este necesar în politica agricolă un capitol, care ar putea fi denumit „producția de biomasă-energie“, întrucât utilizarea doar a deșeurilor agricole și a unor plante liber crescătoare nu poate furniza o bază suficientă de materii prime. În al doilea rînd, este vorba de perfecționarea tehnologiilor existente de extragere a energiei din biomasă sau de elaborarea altora noi, mai eficiente.

În prezent, se află într-un stadiu avansat numeroase cercetări, legate pe de o parte de folosirea unor surse „alternative“ (cum ar fi algele monocelulare), de aplicarea agrotehnicilor capabile să sporească randamentul speciilor de plante selectate, de operațiuni genetice menite să sporească capacitatea de fotosinteză a plantelor etc ; pe de altă parte, în diferite țări se lucrează intens pe mai multe filiere de obținere a energiei din biomasă, fiecare dintre ele promițătoare pentru anumite domenii de utilizare a energiei, cum sînt: conversiunea termochimică a biomasei, tehnologiile de gazeificare (pentru obținerea de gaze combustibile sau de carburant — îndeosebi metanol), biotehnologiile, metoda cracării.

GLOSAR

Rating (II)

FAPTUL că prin „rating” se pot comite erori (vezi Revista economică nr. 2/1983) nu diminuează importanța sistemului, care tinde să devină, mai cu seamă în S.U.A., o adevărată instituție.

Pentru pătrunderea pe piețele de credit obținerea unui „rating” este acum esențială. Un calificativ bun atrage deținătorii de fonduri și apare ca o premisă aproape certă a reușitei plasării unei emisiuni de obligațiuni. În cazul unui calificativ mai puțin bun se poate întâmpla ca subscrierea obligațiilor să nu fie integrală, făcând de la început reticente băncile care se ocupă de montarea operațiunii de credit. Ținând seama de măsura în care calificativul determină accesul pe piețele financiare, este evident că a nu obține un „rating” poate duce la un insucces total al unei emisiuni de obligațiuni.

Este de subliniat că există și un raport direct între calificativul primit și costul suportat de către emitent. O emisiune apreciată de firmele specializate ca fiind AAA va purta de multe ori un cost inferior cu 1/4 dintr-un procent comparativ cu o emisiune având chiar o dcrată mai scurtă dar notată cu AA și cu circa un procent față de emisiune având numai calificativul A.

Din același considerent, al calității titlurilor de credit, se va observa o diferențiere netă de randament între obligațiuni la negocierea lor ulterioară, pe piețele secundare de capital.

Toate acestea explică de ce emitenții caută să mențină relații continue și să ofere informații firmelor de a căror apreciere depinde atât de mult poziția pe piețele de credit.

Insemnătatea dobândită de „rating” rezultă într-o mare măsură din faptul că răspunde interesului investitorilor de a dispune de o indicație dată de un terț cât mai independent pentru a putea să se orienteze în condițiile unor piețe complexe și instabile.

Calificativele acordate de firmele specializate servesc deținătorilor de capital ca o bază pentru aprecierea factorilor de risc ai plasamentelor ce li se oferă, făcând posibilă selecția și opțiunea. Practic, prin cunoașterea randamentului și a poziției în „rating” a diferitelor obligațiuni, investitorul va trece la alegerea lor după cum manifestă preferință pentru câștig dar și risc sporit, ori pentru siguranță sporită cu un venit mai moderat.

La creșterea importanței sistemului „rating” au contribuit, de asemenea, dispozițiile legale introduse în țările occidentale privind anumite condiții de lucru ale băncilor și societăților financiare. Potrivit reglementărilor din S.U.A. la evaluarea activelor deținute de bănci se ține seama de calitatea titlurilor de credit în funcție de categoria în care sunt incluse în „rating”. La rândul lor, societățile specializate în investiții în hirtii de valoare sînt obligate prin propriile statute sau prin norme ale autorităților monetare să dețină în portofoliu obligațiuni de calitate, indicate prin „rating”.

Amplioarea luată de sistemul în discuție impune o considerare atentă a elementelor de referință pe care le oferă. După o expresie consacrată, un „rating” valcrează o mie de cuvinte.

Ținând seama de dezvoltarea relațiilor țării noastre cu tot mai numeroase firme occidentale, alături de alte forțe de analiză a situației partenerilor, poziția în rating poate servi ca un indice util.

Radu NEGREA

incasările nete din export. Incasările respective sînt diminuate pe de altă parte și datorită mecanismului prețurilor de transfer (suprafacturarea importurilor și subfacturarea exporturilor) practicate de societățile transnaționale atrase în

aceste țări mai ales de nivelul scăzut al salariilor. Salarizarea redusă permite utilizarea unei tehnologii necesitînd o relativ numeroasă forță de muncă, fără a lichida prin aceasta șomajul și nici dependența tehnologică de țările dezvoltate.

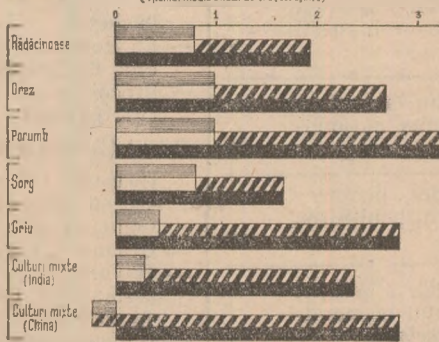
reduse cu circa o cincime ale angajaților cu program redus, care — știe — în marea lor majoritate sînt femei (în Anglia, de pildă, 85% din cele 4 milioane de persoane care lucrează mai puțin de 30 de ore pe săptămînă sînt femei ceea ce explică și ponderea extrem de ridicată a femeilor salariate în totalul populației feminine adulte și anume 35,8%). Există riscul, apreciază revista *Europe* (decembrie 1982), editată de Comisia C.E.E., ca realizarea egalității de retribuție să determine o reducere a numărului locurilor de muncă disponibile cu program redus.

Spor de recoltă

Dumitru Mirileanu, Otopeni — Aveți dreptate cînd atrageți atenția în scrisoarea dumneavoastră că „există încă în lume o suprafață arabilă destul de întinsă care rămîne neutilizată”. Estimății recente ale F.A.O. vorbesc de o suprafață a-

Cu alte cuvinte, extinderea suprafețelor cultivate, care a reprezentat timp de secole principala cale de sporire a producției agricole, trebuie să codeze locul factorilor intensivi. Este dealtfel ceea ce s-a și întîmplat practic în ultimele două decenii, cînd atragera în cultură a noi terenuri a contat cu mai puțin de o cincime în creșterea producției agricole a țărilor în curs de dezvoltare și

CONTRIBUȚIA EXTINDERII SUPRAFEȚELOR CULTIVATE ȘI A INTENSIFICĂRII PRODUCȚIEI LA CREȘTEREA RECOLTEI, 1974-1980

*In prebur, conștanțe 1974-1976 ale pieței mondiale (după Finance and Development)

rabilă neutilizată cuprinsă între 500 milioane și 1,4 miliarde ha. Dar tot expertii F.A.O. sînt aceia care apreciază că din terenurile menționate numai 10-15% ar putea fi cultivate în anul 2000. Explicația: suprafața respectivă se găsește în majoritatea ei în zone foarte slab populate, în care deci, lipsește forța de muncă necesară valorificării ei sau în zone puternic afectate de maladii tropicale ale animalelor de tracțiune.

cu o pondere și mai mică în țările dezvoltate. Graficul de mai sus prezintă contribuția comparativă a celor două grupe de factori (extensivi și intensivi) la creșterea producției mondiale a principalelor culturi cerealiere. Se remarcă rolul remarcabil jucat de factorii intensivi în creșterea producției Indiei și R.P. Chineze — țări în care trăiește o mare parte a populației lumii în curs de dezvoltare.

Discriminări în salarizare

Virginia Lazar, Bumbești — În ciuda măsurilor legislative și recomandărilor adoptate în ultimii zece ani, într-o serie de țări occidentale, pe linia eliminării discriminărilor de salarizare după sex, ca și a celor de angajare, acestea sînt încă departe de a fi lichidate, chiar mai departe acum, decît în urmă cu cîțiva ani, datorită recesiunii prelungite. Cu ocazia unei interpelări în Parlamentul vest-curo-

pean a reieșit că în industria irlandeză a pielăriei, salariile orare ale femeilor sînt încă cu 47% mai reduse în raport cu cele ale bărbaților. În sectorul tipografic și editorial, în Luxemburg, Anglia, R.F. Germania, Franța, Olanda și Danemarca salariile medii ale femeilor sînt încă cu 25-39% mai scăzute decît cele ale bărbaților. În industria belgiană a prelucrării metalelor salariile femeilor reprezintă numai două treimi din cele ale bărbaților, iar în industria italiană de prelucrare a petrolului — mai puțin de patru cincimi.

Una din sursele diferenței amintite o constituie salariile orare mai

Sector petrolier

Dumitru Chitai, Focșani — Deși a devenit în ultimii cinci-șase ani sectorul cel mai dinamic al economiei norvegiene, industria de extracție și prelucrare a petrolului — care furnizează 15% din produsul intern brut al Norvegiei și circa 30% din incasările sale din export — nu ocupă decît circa 10 000 pe persoane, respectiv 2% din totalul populației active a țării. Cifra include și forța de muncă de pe șantierele de construcție a platformelor de foraj marin și pe nave de aprovizionare, din rafinării și uzine petrochimice.

Producția de petrol a sporit de la 16 milioane tone echivalent petrol în 1977, la 49 milioane t.e.p. în 1980 și 1981 (față de un consum intern de 8,5 milioane t.e.p., făcînd ca Norvegia să devină cel mai mare exportator net de energie dintre țările membre ale O.C.D.E. Evoluția din ultima vreme a prețurilor a determinat prevederea pentru anii imediați următori a unei diminuări a volumului extracției norvegiene de petrol de ordinul a 5 milioane t pe an, paralel cu scăderea cu pînă la 40% în 1985 a incasărilor bugetare ale statului de pe urma petrolului.

Sumar

Vlad Dobrescu, Lehliu Gară — Răspunzînd întrebării mai multor cititori în suplimentul nr. 52/1982 al revistei noastre am publicat sumarul pe întregul an 1982. Enumerarea titlurilor care v-ar putea interesa pe tema noului mecanism economic ar ocupa un spațiu prea mare. Vă sugerăm de aceea consultarea numărului amintit.

Noile țări industrializate

Mihai Vlăsceanu, Buchuși — Ideea pe care o aduceți în discuție și anume în ce măsură experiența așa numitelor „noi țări industrializate” din Asia de Sud-Est este repetabilă, pîtînd oferii cu alte cuvinte un model, prezintă fără îndoială o temă de dezbateri. Între opiniile exprimate în literatura economică internațională în această problemă, predomină cele care subliniază

că strategia dezvoltării bazată pe export a celor citorva țări incluse, de regulă, în categoria amintită se bazează pe anumite condiții specifice de loc și timp care nu sînt cu ușurință reproductibile în ansamblul „lumii a treia”. În plus, așa cum subliniază de pildă *Far Eastern Economic Review* (25 iunie 1982), „modelul” de dezvoltare al noilor țări industrializate are anumite limite: el se bazează în mare măsură pe importul de materii prime, piese detașate și tehnologii, import realizat pe credit, ceea ce, mai ales în condițiile unor dobinzi ridicate, reduce considerabil

Revista ECONOMICA

Ediția de Consiliul Suprem al Dez-
voltării Economice și Sociale — Insti-
tutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 4 din 28 ianuarie 1983

ANIVERSAREA A 50 DE ANI DE ACTI- VITATE REVOLUȚIONARĂ ȘI A ZILEI DE NAȘTERE A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

- Mesajul Comitetului Central al Parti-
dului Comunist Român, Consiliului
de Stat și Guvernului Republicii So-
cialiste România 1
- Mesajul Institutului Central de Cer-
cetări Economice 4
- Țara își omagiază președintele (**Dan
Condrea**) 5

Spirit revoluționar, novator în gândire și ac- țiune

- Opera științifică a tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU — cel mai cu-
prinzător volum al istoriei gândirii
economice și social-politice românești
(**Aurel Negucioiu**) 7
- Viziune științifică cu privire la perfec-
ționarea conducerii economiei naționa-
le (**Mihai Păraluță**) 10

- Concepție unitară și de perspec-
tivă cu privire la industrializarea
țării (**Ion Blaga**) 12

- Creșterea venitului național, a avuției
societății — baza progresului economi-
co-social (**Constantin Bărbăcioru**) 14

- România socialistă — militantă pentru
promovarea principiului echității în
relațiile internaționale (**Alexandru
Puiu**) 16

- Sesiuni omagiale de comunicări știin-
țifice 18

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Mobilizatoare chemări la întrecere pen-
tru îndeplinirea exemplară a planului.
Producția fizică și exportul — realizate
ritmic, integral (**Dimitrie Grecov, Teo-
dor Ciudescu**) 19

- Utilizarea rațională a capacităților de
producție (**H. Pincas**) 21

- Autogestiunea în întreprinderi: răs-
punderi, acțiuni, rezultate. Exigențe
ale unei activități rentabile, echilibra-
te financiar (**A. Bran, F. Vișan**) 23

- Pregătirea campaniei agricole de pri-
măvară. Reparațiile la mașini și trac-
toare: probleme economice, tehnice
și de organizare (**Ion Bianu**) 25

ECONOMIE MONDIALĂ

- Dezbateri. Procese și fenomene actua-
le din economia mondială (VIII) 27

- Tendințe-conjuncturi 29

- Mondorama 30

- Curier 31

IN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI: Generali-
zarea experienței înaintate în industrie.

IN THIS ISSUE

- The message of the Central Committee of the Romanian Com-
munist Party, of the State Council and of the Government of
the Socialist Republic of Romania 1
- The country renders homage to the president (**Dan Condrea**) 5
- The scientific work of comrade Nicolae Ceaușescu — the most
comprehensive volume of the history of the Romanian eco-
nomic and socio-political thought (**Aurel Negucioiu**) 7
- A scientific vision on the improvement of the management of
the national economy (**Mihai Păraluță**) 10
- A unitary and long-term concept regarding the industrializa-
tion of the country (**Ion Blaga**) 12
- The growth of the national revenue, of the society's wealth
— the fundament of the economic and social progress (**Constan-
tin Bărbăcioru**) 14
- Socialist Romania — militant for the promotion of the
principle of equity in international relations (**Al. Puiu**) 16
- Debate. Processes and phenomena in the world economy (VIII) 27

DANS LE NUMÉRO

- Le message du Comité Central du Parti Communiste Roumain,
du Conseil d'Etat et du Gouvernement de la Republique
Socialiste de Roumanie 1
- Le pays rend hommage à son président (**Dan Condrea**) 5
- L'oeuvre scientifique du camarade Nicolae Ceaușescu, le plus
vaste tome d'histoire de la pensée économique et socio-politique
roumaine (**Aurel Negucioiu**) 7
- Vision scientifique concernant le perfectionnement de la gestion
de l'économie nationale (**Mihai Păraluță**) 10
- Conception unitaire et de perspective de l'industrialisation
du pays (**Ion Blaga**) 12
- La croissance du revenue national, de la richesse de la société
— la base du progrès économique et social (**Constantin Bărbăcioru**) 14
- La Roumanie socialiste — militante pour la promotion du prin-
cipe de l'équité dans les relations internationales (**Al. Puiu**) 16
- Procéssus et phénomènes actuels dans l'économie mondiale
(VIII) Débat 27

ВВЕДЕНИЯ

- Послание Центрального Комитета Румынской Коммунистиче-
ской Партии, Государственного Совета и Правительства
Социалистической Республики Румыния 1
- Страна чествует своего президента (**Дан Кондря**) 5
- Научные труды товарища Николае Чаушеску — самый содер-
жательный том истории экономического и социально-политиче-
ского мышления в Румынии (**Аурел Негучою**) 7
- Научное воззрение о совершенствовании руководства народным
хозяйством (**Михай Пăралуца**) 10
- Единая и широкоперспективная концепция индустриализации
страны (**Ион Блага**) 12
- Рост национального дохода, богатства общества — основа эко-
номико-социального прогресса (**Константин Бăрбăчеру**) 14
- Социалистическая Румыния, борница за введение принципа
справедливости в международных отношениях (**Ал. Пуу**) 16
- Актуальные процессы и феномены в мировой экономике (В по-
рядке обсуждения) (VIII) 27

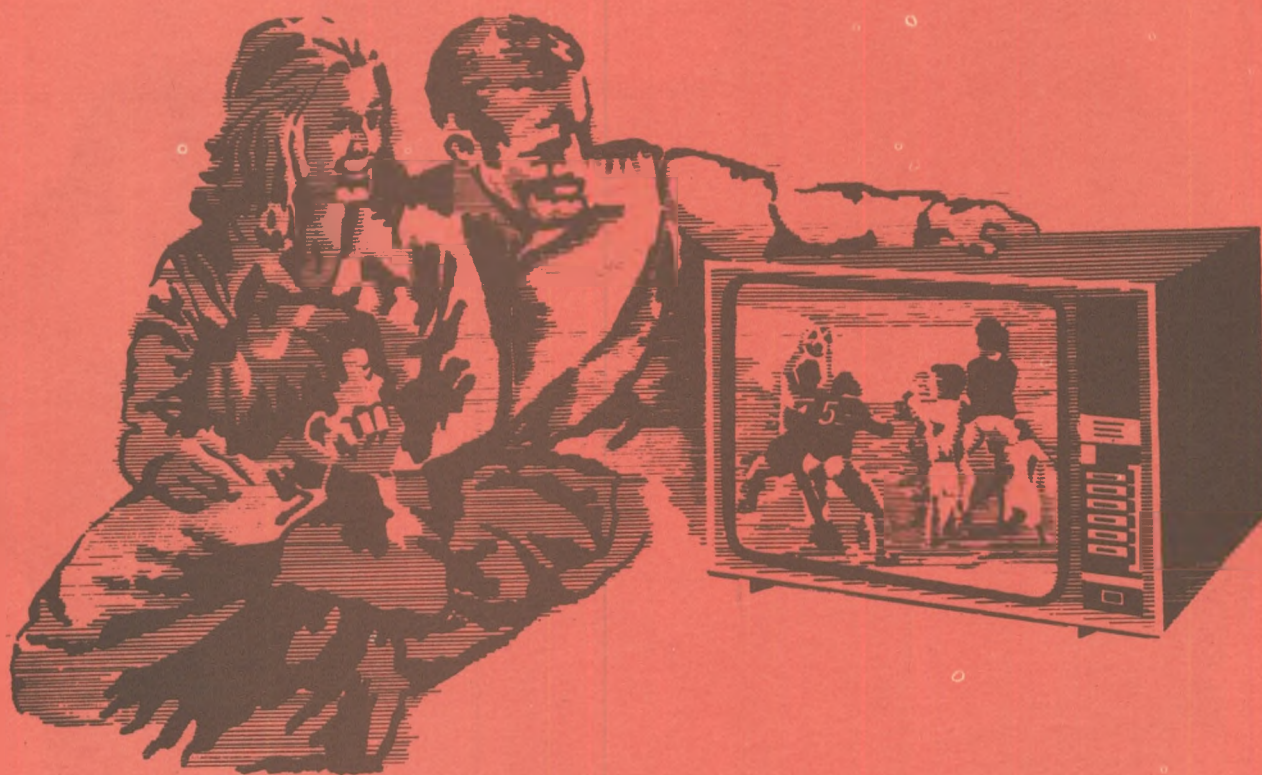
În atenția candidaților la admiterea în învățămîntul economic superior

În curînd „Revista economică” va relua publicarea con-
sultațiilor în sprijinul celor ce doresc să se prezinte la concursul
de admitere în învățămîntul economic superior. Elaborate de
cadre universitare de la Academia de Studii Economice din
București și de la facultățile economice din alte centre uni-
versitare, consultațiile sînt în conformitate cu temele cuprinse
în programa aprobată de Ministerul Educației și Învățămîntului,
referindu-se la toate subpunctele fiecărei teme.

Pentru a vă asigura o pregătire completă, beneficiind de
toate consultațiile ce se vor publica, abonați-vă din timp la „Re-
vista economică”. Costul unui abonament anual individual este
de 260 lei, plus 13 lei taxe poștale pentru expedierea revistei la
domiciliu. Abonamentele se primesc la toate oficiile și agențiile
PTTR, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și
instituții.

Redacția și administrația: 70159, București, Bd. Magheru nr. 28—30
etaj 1, sectorul 1. Telefon 59 20 60. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. —
filiala sector 1.

TELEVIZOARE CU CIRCUITE INTEGRATE

Magazinele și raioanele comerțului de stat specializate în desfacerea produselor electronice vă oferă o diversă gamă de **TELEVIZOARE CU CIRCUITE INTEGRATE**, aparate care prezintă următoarele caracteristici :

- complet tranzistorizate ;
- imagine perfectă și sunet clar ;
- durată de folosire îndelungată ;
- consum de energie electrică redus cu circa 33⁰/₀ ;
- funcționare normală chiar și la variații mari ale tensiunii pe rețea ;
- depanare mult simplificată deoarece în construcția aparatelor se află module funcționale care se pot înlocui cu operativitate.

Termenul de garanție de la data cumpărării :

- 1 an pentru aparat ;
- 18 luni pentru tubul cinescop.

Denumirea televizorului	Diagonala ecranului (cm)	Preț (lei)
● OLT	44	2 920
● OLT	44	3 000
● SNAGOV	47	2 920
● SNAGOV	47	3 065
● SIRIUS	50	3 050
● SIRIUS	50	3 200
● DIAMANT	61	3 600
● DIAMANT	61	3 720

MODA ÎN IARNA 1983

MATERIALE: ve
luminoase, lejer
moi, culoarea și efe
tele obținute prin f
nisare constituin
factorii de innoire.

In ansamblu, tendințele model pentru acest sezon rămân consecvente formulelor clasice și sport, asociind funcționalitatea cu eleganța.

DORIȚI SĂ VĂ COMPLETAȚI GARDEROBA DE IARNĂ CU ULTIMELE NOUȚĂȚI ?

Visitați magazinele de confecții ale comerțului de stat!

Creații de ultimă oră, conform actualelor tendințe ale model, veți găsi în toate marile magazine universale precum și în unitățile DE-MA, organizate în cadrul depozitelor cu ridicata.

PALETA DE CULORI: pe de o parte, se mențin tonurile închise purtate în vara '82 (ca unturi, pentru piese mici, tricoturi, mățasuri sau ca fonduri, pentru lenajuri), iar pe de altă parte, aceste tonuri evoluează spre culori neutre clasice (ușor albaștrii) și spre culori vii, recomandate pentru tineret.

LINIE: în principal este fluidă, oscilând între amplă și dreaptă. Umerii sînt naturali și continuă să fie ușor rotunjiți. Talia este marcată pentru a da impresia de suplețe, de lejeritate, dar rămîne și liberă (în special la siluetele drepte).